PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir · Leto XLII. št. 209 (12.534)

Trst, petek, 5. septembra 19

TRST
P 559
linije)
1
723
OSREDNJA KNJIŽN
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE
66001 KOPER
7096 AA

Libijski voditelj zagrozil, da bo zapustil gibanje neuvrščenih

Gadafi izkoristil konferenco v Harareju za oster napad na neuvrščeno gibanje

Sicer pa dela na vrhu neuvrščenih potekajo z zelo ostrim tempom

HARARE — Po razpravah, ki so se končale šele v prvih petkovih urah, sta gospodarski in politični komite uskladila že večino osnutka sklepne listine, vse manj pa je še delegacij, ki niso govorile v splošni razpravi in zato pričakujejo, da se bo osmi vrh neuvrščenih v Harareju končal jutri, tako kot je bilo predvideno.

To bo v nasprotju s tradicijo podobnih konferenc gibanja, ki so se praviloma podaljšale za dan ali več — in zasluga za jutrišnji konec, če bo, bo brez dvoma pripadla izjemno dobremu osnutku sklepne listine, ki jo je pripravil Zimbabve.

V včerajšnji splošni razpravi je sicer govorilo veliko voditeljev delegacij, toda daleč največ pozornosti je pritegnil libijski voditelj Moamer Gadafi. Ko je prišel na govornico ni imel napisanega besedila in v naslednji uri ga je dvorana poslušala z mešanimi občutki.

V nasprotju z večino govornikov pred njim se ni opredelil za sankcije proti Južni Afriki, marveč za oborožen boj proti njej.

Frankofonske afriške države in članice britanske skupnosti narodov je označil za francosko, oziroma britansko lastnino in jim očital nesamostojnost. Ko se je v dvorani zaslišal ob tem smeh, je rekel: »Ne smejte se, to je sramota.« Nekatere neuvrščene države, na primer Egipt in Zaire je naravnost imenoval izdajalci, nekaterim drugim pa očital, da so vohuni Združenih držav Amerike.

Dejal je ,da ni možen dialog z zločinci, kakršne so Združene države Amerike. Napadli so moj šotor, je rekel, šotor, v katerem sem se pogovarjal s številnimi voditelji. In kaj je storilo gibanje? Ali me je branilo? Ne.

Dejal je, da bo ustanovil svojo armado, ki se bo po vsem svetu borila proti imperializmu. Rekel je, da morajo vse neuvrščene države pretrgati odnose z ZDA in Veliko Britanijo in skleniti sporazum o skupni obrambi pred imperializmom. Če se to ne bo zgodilo, je rekel, bom zapustil to smešno gibanje.

Po njegovem govoru je predsedujoči, Robert Mugabe, dejal, da se nekateri ne bodo strinjali s tem, kar so slišali. Spomnil je Gadafija, da mu je prav gibanje dalo tukaj v Harareju priložnost, da pove, kar misli o Združenih državah Amerike, prav tako pa, da je v osnutku sklepne listine zapisana obsodba ameriškega napada na Libijo. Posredovanje Roberta Mugabeja je dvorana pozdravila z nekajkrat daljšim aplavzom kot ga je bil deležen Moamer Gadafi ob koncu svojega govora.

V splošni razpravi je bilo slišati tudi včeraj nekaj zanimivih poudarkov. Med njimi:

Pod sedanjimi pogoji, ko se cene surovin kar naprej zmanjšujejo, dežele v razvoju ne morejo odplačevati svojih dolgov. Mednarodni monetarni sklad terja od nas tako ostre ukrepe samo zato, da bi si zagotovil vračanje dolgov, dejstvo, da zaradi tega nimamo skoraj nikakršnih možnosti za razvoj, ga ne zanima (predsednik Madagaskarja D. Ratsiraka).

Združene države Amerike še naprej pritiskajo na Nikaragvo samo zato, ker se je odločila, da ne bo več kolonija in ubogljiv sluga Združenih držav Amerike. Pozdravljamo obnovo moratorija Sovjetske zveze, ker to objektivno pomeni, da se njeni interesi približujejo interesom neuvrščenih (predsednik Nikaragve Daniel Ortega).

Medtem so v političnem komiteju

JANEZ ČUČEK

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Sandro Pertini je bil leta 1982 v nevarnosti

RIM — Predsednik republike Sandro Pertini je bil res leta 1982 v nevarnosti. To je potrdil notranji minister Scalfaro v odgovoru na interpelacijo, ki so jo bili vložili pred časom radikalni parlamentarci in ga je objavilo strankino glasilo »Notizie radicali«.

Minister Scalfaro je odgovoril, da so »januarja 1982 izvedeli, da nekaj tujcev oprezuje za gibanjem predsednika republike. O tem je tedanji predsednik vlade takoj obvestil državnega poglavarja in hkrati zahteval od notranjega ministrstva uvedbo ustreznih varnostnih ukrepov. Zato so povečali v največji možni meri preiskovalno dejavnost in sprejeli vse pobude za preprečitev izvajanja kriminalnih dejanj. Pri tem so izsledili dva tujca, libijske narodnosti, ki so ju izgnali z državnega ozemlja«.

Radikalci se pri tem hvalijo, da so pripomogli k razkritju zelo nevarnih dogajanj. Ministrov odgovor pa jih ne zadovoljuje, saj ne pove, ali je šlo za naklep posameznikov ali za navdih suverene države (Libije), hkrati pa trdijo, da se Italija ni mogla zadovoljiti zgolj z izgonom osumljencev. Zato je predsednik radikalne parlamentarne skupine Rutelli poslal predsednici poslanske zbornice Jottijevi pismo, v katerem zahteva takojšnje skupno sklicanje zunanjepolitične in notranjepolitične komisije, da proučita položaj in predlagata ustrezne ukrepe.

Umor treh francoskih vojakov pripisujejo šiitom

Atentat na sile OZN v Libanonu Francija zahtevala sklicanje VS

BEJRUT — Včeraj je atentat na jugu Libanona zahteval življenja treh francoskih vojakov, ki so pripadali »modrim čeladam«, se pravi oboroženim silam Združenih narodov. Čeprav ni nihče uradno prevzel odgovornosti zanj, je treba atentat uokviriti v napete odnose, ki v zadnjih mesecih vladajo med »modrimi čeladami« in libanonskimi šiiti. Francoska vlada je včerajšnji krvavi dogodek ostro obsodila in zahtevala nujnostno sklicanje Varnostnega sveta OZN.

Do atentata je prišlo v vasi Žvaja pri Tiru ob 6.15 po krajevnem času, to je ob 7.15 po našem. Tarča atentatorjev so bili štirje francoski vojaki, ki so zapustili vojašnico, da bi kot vsak dan tekali na prostem. Počil je na daljavo aktiviran peklenski stroj s 30 kilogrami razstreliva. Dva vojaka sta bila na mestu mrtva, tretji je umrl med kirurškim posegom v bližnji vojaški bolnišnici, četrti pa je bil le laže ranjen.

Atentat se uvršča med spopade, v katere se v zadnjih časih vse pogosteje zapletajo na jugu Libanona pripadniki šiitske milice Amal in »modre čelade«, zlasti francoske. Odnosi med njimi so se posebno zaostrili po letošnjem 11. avgustu, ko so francoski vojaki na straži pri cestni zapori ustrelili dva vidnejša predstavnika šiitskega oboroženega gibanja. Po tem incidentu je prišlo do številnih spopadov in celo do pravih bitk. V eni izmed teh je bilo 14 francoskih vojakov ranjenih, v drugi pa je izgubil življenje neki irski oficir in sta bila ranjena dva vojaka iste narodnosti.

Francoska in irska vlada sta zaradi teh incidentov že zahtevali, naj se znova določijo naloge in pristojnosti oboroženih sil OZN v Libanonu. Polemike so se v zadnjih dneh nekoliko ublažile, potem ko je bil dosežen začasen sporazum z vodstvom Amala. Toda odnosi so na terenu ostali izredno napeti tudi zato, ker se navodilom od zgoraj ne podrejajo vse šiitske oborožene skupine. To velja zlasti za proiransko skupino Helcbolah ,ki je jasno povedala, da ne sprejema resolucije št. 425 OZN, na osnovi katere so »modre čelade« v Libanonu, in sicer zato, ker resolucija priznava obstoj Izraela.

Sile OZN v Libanonu štejejo 5.800 vojakov, od tega 1.400 francoskih. Po letu 1978, ko so semkaj prišle na osnovi že omenjene resolucije 425, so utrpele 129 mrtvih, od katerih je 20 bilo Francozov.

Mednarodni terorizem predmet Waltersovih pogovorov v Rimu

RIM — Ameriški predstavnik v OZN Vernon Walters je v okviru svojega potovanja po Evropi včeraj v italijanskem glavnem mestu imel vrsto pogovorov s predstavniki italijanske vlade. Sprejel ga je predvsem predsednik vlade Craxi, poleg njega pa tudi zunanji minister Andreotti in obrambni minister Spadolini. Na dnevnem redu pogovorov je bilo Waltersovo poročilo o trenutnem položaju v Sredozemlju ter vprašanje sodelovanja med ZDA in evropskimi zavezniki v borbi proti mednarodnemu terorizmu. Čeprav tega ni v nobenem uradnem poročilu, je jasno, da je Walters po Reaganovem nalogu prišel v Evropo, da bi si zagotovil podporo tukajšnjih zaveznikov ob morebitnih ukrepih proti Libiji, ki podpihuje, kot trdi Reagan, mednarodni terorizem. Z italijanske strani so Waltersu zagotovili vso podporo v borbi proti terorizmu tako notranjemu, kot mednarodnemu.

Surova represija protesta v Čilu

SANTIAGO — Po krivdi brezobzirnih posegov Pinochetove policije se je tudi včerajšnji protestni dan, ki ga je demokratična opozicija oklicala ob datumu, ko so do diktature potekale v Čilu politične volitve, sprevrgel v verigo ostrih spopadov. Ljudje so imeli namen le zbrati se na osrednjem trgu Plaza de Armas in nenasilno izpričati svojo privrženost demokraciji s petjem državne himne, pa jih je policija surovo razganjala s solzilcem, vodnimi topovi in gumijastimi naboji. Število žrtev represije ni še znano, razširile so se pa že vesti o mnogih ranjenih in aretiranih. Na predmestni postaji podzemske železnice je eksplodirala bomba, v samem mestu pa je bilo izvršenih 12 atentatov proti avtobusom, električni in vodni napeljavi ter javnim uradom.

Aretirali kapitana obeh ladij

MOSKVA — Preiskava o katastrofi sovjetske ladje »Admiral Nahimov«, ki se je potopila v Črnem morju, pri čemer je bilo skoraj 400 smrtnih žrtev, še traja. Doslej so sicer že ugotovili težke odgovornosti obeh kapitanov, tako tistega, ki je vodil potniško ladjo, kot onega, ki je bil za krmilom tovorne ladje. Zato so oba aretirali. Ladji sta bili v radijskem stiku tako z najbližjo luko Novorosijskim kot med seboj, kljub temu pa je prišlo do trčenja, kar priča, pravi preiskava o skrajni zanikrnosti obeh kapitanov. Poudarjajo tudi, da je reševalna akcija izredno hitro stekla in da so prvi reševalci bili na kraju nesreče že uro po trčenju.

Praznik Unità - posrečena sinteza šagre in politične manifestacije

SANDOR TENCE

MILAN — Ko prestopiš vrata gradu, ki je bil nekoč rezidenca grofov Sforza in prideš v park Sempione imaš vtis, da si prišel v ogromen labirint, podoben nekakemu kotlu, za katerega ne veš, kje se začenja in kje se konča. Šele ko dobiš v roke prospekt, nekakšen zemljevid praznika, dobiš jasnejšo sliko, kje pravzaprav si in od takrat naprej se lahko mirneje premikaš med pisanimi strukturami tega milanskega festivala Unità, ki se je začel 28. avgusta in ki se bo po šestnajstih dneh pobud zaključil prihodnjo nedeljo. Tudi letos, kot vsako leto, je komunistična partija vložila v to svojo najpomembnejšo pobudo vse svoje sile. Strankino vodstvo je za priredbo festivala potrošilo približno 10 milijard lir in računa, da se bo v partijske blagajne ob koncu izteklo vsaj 12 milijard, če že ne morda kaj več. Ne gre pozabiti, da je skoraj ves praznik sad prostovoljnega dela partijskih članov in aktivistov, ki so prišli iz vse države po točno začrtanih delovnih izmenah. Levji delež pri organizaciji pripada vsekakor milanski federaciji KPI.

In pomisliti, da je bil milanski festival skoraj do zadnjega trenutka v dvomu. Prireditev se namreč odvija v največjem in v najlepšem milanskem parku, pravi oazi zelenja sredi velike industrijske metropole, pri čemer so se mnogi zbali, da bo prireditev povzročila ekološko škodo naravnemu okolju. Začetni zaskrbljenosti so sledili protesti nekaterih ekologov in zelenih, tako da je prve dni avgusta deželni odbornik za ekologijo uradno razglasil, da park ni primeren za festival. Izbruhnile so hude polemike, a ne toliko s komunisti, ampak predvsem med socialisti, saj sta tako deželni odbornik za ekologijo kot milanski župan Tognoli pripadnika Craxijeve stranke. Prvi je vztrajal na negativnem stališču, župan, ki je bil edini pristojen, da da dovoljenje, pa se je izrekel za festival in to tudi potem, ko se je KPI obvezala, da bo popolnoma zaščitila naravno bogastvo parka. Prevladal je župan, pred dnevi pa je prišlo na dan, da ne gre večji del teh polemik pripisati zaskrbljenosti za naravno opustošenje tega področja, ampak sporom znotraj milanske PSI, kjer mnogi ne marajo več Tognolija za župana.

To je doslej tudi edini incident, če

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Po prepovedi skupnega pogreba zadnjih 21 žrtev rasističnega terorja

Novi hudi spopadi v predmestju Sowetu med črnskim prebivalstvom in policijo

JOHANNESBURG — Iz Johannesburga in Soweta poročajo, da je včeraj prišlo v največjem črnskem predmestju v Južni Afriki do novega in silovitega izbruha nasilja, ki je posledica represivnih ukrepov manjšinske vlade v Pretorii, ki je prepovedala množičen in skupen pogreb žrtev nasilja (po uradnih podatkih 21, po neuradnih pa okrog 30), ki so v Sowetu padle prejšnji teden. Vojaške in policijske enote so obkolile Soweto in blokirale vse dohode v ta črnski geto.

Ker je vlada po uvedbi izrednega stanja 12. junija uvedla tudi strogo cenzuro nad poročanjem o nemirih v Južni Afriki (tujim dopisnikom so prepovedali vstop v Soweto), so tudi poročila o včerajšnjih nemirih pomanjkljiva. Nekateri viri poročajo, da so militantni mladi Afričani, znani pod imenom »tovariši« (comrades), včeraj zjutraj prepričevali prebivalce Soweta, naj se ne odpeljejo na delo v bližnji Johannesburg. Očividci pravijo, da so jutranji avtobusi in vlaki pripeljali v Johannesburg na pol prazni, kar naj bi potrjevalo napovedi o stavki Afričanov v znamenje protesta proti represiji manjšinske vlade.

Kasneje je na tisoče vojakov in policistov obkolilo Soweto in zasedlo vse poti, ki vodijo v to predmestje. Militantni Afričani so na represijo odgovorili s postavljanjem barikad, zažiganjem in uničevanjem avtomobilov. Poročajo, da se nad Sowetom dvigujejo oblaki dima in da je slišati streljanje. Pretorijski urad za informacije ni nič sporočil o morebitnih novih žrtvah nemirov in spopadov. V zelo napetih razmerah so posredovali cerkveni funkcionarji in predstavniki sowetskega sveta prebivalcev, ki so odločili, da bodo množičen pogreb žrtev nasilja preložili za nedoločen čas.

Vlada je namreč predsinočnjim sporočila, da ne bo dovolila množičnega pogreba in pokopa vseh umrlih, temveč naj bi vsakega pokopali posebej, število pogrebcev pa so omejili na največ dvesto. Protiapartheidske organizacije in prebivalci Soweta so hoteli navkljub vladni prepovedi organizirati množičen pogreb in zborovanje na sowetskem stadionu, ki bi se bržkone spremenilo v politično demonstracijo proti manjšinski belski vladi in apartheidu.

Nekateri opazovalci ugibajo, da je bil včerajšnji dan morebiti med najbolj krvavimi v Sowetu, čeprav si ni mogoče ustvariti prave podobe kaj se je včeraj dogajalo v črnskem predmestju, v katerem živi med poldrugim milijonom in dvema milijonoma Afričanov. Če bi sklepali po napadih razjarjenih militantnih Afričanov na pripadnike vojske in policije in po streljanju, je gotovo prišlo do novih žrtev nasilja, pred čemer so protiapartheidske organizacije in nekateri cerkveni krogi že prej posvarili vlado v Pretorii.

Medtem je sodišče v Pietermaritzburgu razsodilo, da so nekatera določila izrednega stanja protizakonita. Med temi navajajo predvsem izredna pooblastila, ki oblastem omogočajo prepoved izhajanja časnikov in cenzuro tiska in drugih sredstev obveščanja.

Videti je, da je južnoafriški zunanji minister Roelof Botha, ki je med turnejo po Daljnem vzhodu, na obisku na Japonskem v Tokiu naletel na hladen sprejem. Japonski zunanji minister Kuranari je v pogovoru z njim poudaril, da bo tudi japonska uvedla gospodarske ukrepe proti Južni Afriki, če vlada v Pretorii ne bo pospešila procesa ukinjanja apartheida. Roelof Botha je japonskemu kolegu odgovoril, da je Pretoria že doslej ukinila 34 rasističnih zakonov in da pritiski mednarodne skupnosti (gospodarski in politični) na Pretorio niso upravičeni. Južnoafriški zunanji minister je dodal, da se bodo v primeru uvedbe mednarodnih gospodarskih sankcij proti Južni Afriki najbolj dramatično poslabšale razmere v državah juga Afrike, ki mejijo na Južno Afriko in da bodo ranljive in šibke ekonomije teh držav propadle. Iz Tokia poročajo, da je pogovore japonskega in južnoafriškega zunanjega ministra mogoče strniti v jedrnato oceno, češ da sta ministra soglašala o tem, da se ne strinjata. *(ap)*

Stalinistična politika Tirane ovira za normalizacijo odnosov z Jugoslavijo

PRIŠTINA — Predsednik predsedstva pokrajinskę konference ZK Kosova Azem Vlasi je v pogovoru s političnim aktivom obmejne občine Dragaš med drugim poudaril, da se je Jugoslavija vedno zavzemala za dobre sosedske odnose z vsemi sosednjimi državami, saj je to bilo in ostaja bistveno vprašanje skupnih življenjskih interesov.

»Na teh načelih smo se zavzemali in se zavzemamo tudi za dobre stike s sosednjo Albanijo. Ker menimo, da je povsem naravno, če se zanimamo za položaj delov naših narodov v sosednjih državah, smo vedno tudi imeli razumevanje za zanimanje sosednjih držav za položaj njihovih narodnosti pri nas. Nikoli pa nismo in ne bomo vsiljevali našega koncepta družbenih odnosov, ki bi v teh državah posebej veljal za položaj narodnostnih manjšin, saj bi to bilo v nasprotju z našo politiko nevmešavanja v notranje zadeve drugih. Zanimamo se torej za njihov položaj, vendar v okviru družbenih ureditev teh držav,« je dejal Vlasi in nadaljeval. »V skladu s temi načeli smo vedno priznavali, da se tudi sosednje države zanimajo za položaj narodnosti v naši državi, vendar s pogoji našega sistema, torej brez vmešavanja v naše notranje zadeve. Te pravice ne odrekamo niti sosednji Albaniji. Poglavitni problem v odnosih z Albanijo,« je dejal Vlasi, »pa je nastal, ker vodstvo te države svoje 'zanimanje' za Albance v Jugoslaviji kaže na popolnoma nesprejemljiv način, ki škodi dobrososedskim odnosom. Albansko vodstvo ponuja svojo stalinistično ideologijo, svoj koncept družbene ureditve za Albance v Jugoslaviji, kar je nesprejemljivo in v neposrednem nasprotju z vsem, za kar smo se v Jugoslaviji opredelili — za socialistično samoupravljanje, narodno enakopravnost in neuvrščeno politiko.«

Vlasi je dejal, da albansko vodstvo podpihuje in podpira sovražne dejavnosti iredente in politične emigracije proti Jugoslaviji.

»Zato je nesmiselno, da Tirana trdi, da samo skrbi za položaj Albancev v Jugoslaviji, saj s svojim ravnanjem zavira dobre sosedske odnose z Jugoslavijo, s tem pa tudi otežkoča položaj Albancev v Jugoslaviji,« je med drugim dejal Azem Vlasi. (dd)

Padec dinarja ob zmedi okrog dolarja

RIM, MILAN — Po torkovi rahli »potopitvi« pod psihološko ravnijo 1.400 lir (le za kake pol lire), je včeraj ameriški dolar ponovno in izdatneje padel pod to mejo. Na italijanskih finančnih tržiščih je ob sklenitvi kupčij ameriška valuta zdrknila na kotacijo 1.398,625 lire in s tem zabeležila nov negativni rokard v zadnjih letih.

V Zahodni Nemčiji je dolar veljal le še 2,0258 marke, v Milanu pa je menjava marke dosegla novo raven 690,3 lire. Trajni padec vrednosti dolarja je posledica velikega primanjkljaja trgovinske bilance ZDA, ustvarja pa precejšnjo zmedo na finančnih tržiščih. V ta okvir je bržkone postaviti tudi včerajšnji hud padec vrednosti jugoslovanskega dinarja, ki je v Rimu kotiral 2,25 lire, v Milanu pa so ga menjavali celo po komaj 1,75 lire, kar vsekakor ne ustreza nobenim ekonomskim merilom in dejanski vrednosti dinarja.

Gladovna stavka zapornikov zajela 55 od 220 kaznilnic

RIM — Nenasilni protest, ki se je pričel pred več kot tednom dni v milanskem zaporu San Vittore, je včeraj zajel kakih 15 novih kaznilnic. Gladovno je stavkalo kakih 5 tisoč zapornikov v 55 kaznilnicah, to je več kot 10 od sto vseh jetnikov. V Italiji je namreč vsega 220 kaznilnic, v njih pa je po zadnjih razpoložljivih podatkih letošnjega marca bilo zaprtih 43.079 ljudi.

Kot znano, so zaporniki pričeli stavko z namenom, da bi spodbudili čimprejšnjo odobritev odloka o amnestiji in pomilostitvi, ki je bil že pred časom napovedan. Postopno pa je protestna akcija prerasla prvotni okvir in postavila na zatožno klop celotni italijanski zaporniški sistem, ki ga tarejo številni problemi. Tako je ena glavnih zahtev stavkajočih zapornikov postala odobritev novega pravilnika kaznilnic, ki je že leta na dnevnem redu v parlamentu.

Gladovna stavka je med drugim spodbudila osrednji italijanski statistični inštitut ISTAT, da je objavil nekaj zanimivih podatkov o zaporih in zapornikih. Tako je med drugim prišlo na dan, da število tistih, ki so zaprti brez regularne obsodbe, predstavlja skoraj dve tretjini vseh zapornikov. V italijanskih kaznilnicah je namreč letošnjega marca bilo 16.210 ali 37,6 od sto obsojencev, 25.124 ali 58,3 od sto ljudi, ki so bili na razpolago sodnim oblastem, in 1.745 ali 4,1 od sto takšnih, ki so bili zaprti iz posebnih varnostnih razlogov.

Ukrepi za ublažitev gospodarske škode ki jo povzroča slinavka

RIM — Italijanske kmetijske oblasti pripravljajo ukrepe, s katerimi bi ublažile škodo, ki jo govejerejcem povzroča epidemija slinavke. Epidemija je, kot znano, razširjena samo v nekaterih deželah, in sicer v Emiliji-Romagni, Lombardiji, Piemontu, Venetu in Furlaniji-Julijski krajini, v manjši meri pa še v Abrucih, Laciju, Umbriji in Kampaniji. Čeprav je položaj pod nadzorstvom, je veterinarski odbor EGS pred nekaj dnevi za tri mesece prepovedal izvoz goveda in govejega mesa iz celotne Italije, kar bo seveda še dodatno prizadelo italijansko živinorejstvo.

Italijanski minister za kmetijstvo Pandolfi je že napovedal, da bo v Bruslju zahteval ublažitev ukrepov in finančno podporo EGS za izplačevanje odškodnin živinorejcem, ki so, oziroma bodo morali dati v zakol okuženo živino. Preden nastopi v Bruslju (za 15. september je sklican ministrski svet za kmetijstvo), pa bi Pandolfi rad sprejel že celo vrsto ukrepov tudi zato, da bi se svojim evropskim kolegom ne predstavil praznih rok.

Pandolfi se je včeraj sestal z deželnimi odborniki za kmetijstvo, da bi se dogovorili o ukrepih oziroma za njihovo izvajanje. Med drugim so sklenili, da bodo prek Združenja za posege na kmetijski trg (AIMA) odkupovali meso, ki ga ne bodo prodali zaradi prekinitve izvoza.

• Gadafi napadel gibanje

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nadaljevali usklajevanje tistega dela osnutka sklepne listine, ki govori o iraško iranski vojni, izraža obžalovanje za njen začetek in nadaljevanje in terja njeno ustavitev ter sklenitev miru.

Iran take formulacije odklanja. Predlagal je svoj odstavek, oziroma besedilo, v katerem pa ni ničesar o končanju vojne, marveč samo obsodba Iraka kot agresorja. Ker tega amandamana zelo verjetno ne bodo sprejeli, se ponuja naslednja rešitev: da bo predsedujoči v političnem komiteju na zadnji seji objavil, da je dosežen konsenz o osnutku sklepne listine, ki govori o vojni. Tako bi neuvrščeni — ne glede na to, da Iran tega ne bo hotel sprejeti — tukaj v Harareju vendarle storili tisto, kar niso na nobeni prejšnji konferenci: jasno izrazili svoje stališče o vojni in terjali njeno ustavitev.

Zelo dobro kaže tudi v gospodarskem komiteju, kjer so uskladili najpomembnejši del besedila: predlog o ustanovitvi stalnega ministrskega komiteja za gospodarsko sodelovanje med neuvrščenimi in državami v razvoju.

• Praznik Unità med šagro in politično manifestacijo

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ga lahko tako imenujemo, ki je nekoliko motil začetek tega festivala. Komunisti so vsekakor mnogo bolj jezni, da se vzporedno z njihovo pobudo odvija tudi demokristjanski praznik prijateljstva. Ta praznik, ki ne sodi v zgodovino KD, je nastal pred nekaj leti po zgledu komunističnih festivalov, nihče pa verjetno ni pričakoval, da bo tudi letos De Mitova stranka priredila svoj praznik v istem obdobju kot KPI. Podobno se je zgodilo že lani, kar pomeni, da KD noče, da bi festival Unità sam vzbujal pozornost javnosti in da bi njegove prireditve in razprave polnile stolpce najbolj uglednih časopisov. Govori se, da so se komunisti spomladi skušali sporazumeti z demokristjani za drugačno časovno razporeditev obeh praznikov, pri tem pa so naleteli na gluha ušesa.

Milanski festival se razprostira na zelo veliki površini in v njem najdemo vsega, od kitajske do vietnamske restavracije do laboratorija za predelavo zelišč in proizvodnjo sladoledov. V tem je festival zelo podoben ogromni vaški šagri, kjer pridejo na svoj račun predvsem sladokusci in ljubitelji dobre kuhinje. Festival pa ni samo jedača in pijača ter tudi ni samo folklora, kot so v prejšnjih dneh zlobno napisali nekateri novinarji. Je tudi velika politična in kulturna manifestacija, s katero hočejo komunisti komunicirati z javnim mnenjem in ki posredno ali neposredno razkriva njihove vrline, a tudi njihove slabosti in pomanjkljivosti. Veliko pozornost namenja festival, ki ga je v tem prvem tednu obiskalo že približno milijon ljudi, mladim generacijam in ženski problematiki, žarometi konferenčne dvorane pa so uprti predvsem v tiste probleme, o katerih je v partiji v teh dneh široka razprava in o katerih ne mislijo vsi na isti način. Že sedaj pa lahko mirne duše napišemo, da je junak festivala Sergio Staino, znani Bobo, ki v ponedeljkovi prilogi Unità v zadnjem času ne štedi s pikrimi in satiričnimi puščicami tudi na račun sekretarja in ostalih uglednih partijskih voditeljev.

S 43. beneškega mednarodnega filmskega festivala

»Storia d'amore« razočarala

BENETKE LIDO — *V Benetkah se učimo... in odkrijemo, da je Paul Gauguin v Parizu spoznal švedskega dramaturga Strindberga, ki pa ni maral Gauguinovih slik, kot slikar ni maral Strindbergovega pojmovanja družinskega jedra. To je eno izmed tolikih spoznanj, ki nam jih je posredovalo gledanje danskega filma »Oviri« (Volk pred vrati) Henninga Carlsena. Najprej je treba obrazložiti naslov in to ne bo lahko. Oviri je tahitski izraz za »divjaka«, kot je Gauguin imenoval samega sebe, oziroma podpisoval svoje avtoportrete. Volk pred vrati, pa se povezuje s tem, kar je slikarju nekoč rekel kolega Degas: »Slika kot volk«. To pa izhaja iz tiste basni da je tako lepo rejen in ima tako svetlo dlako. Pes mu odgovori, da ga hrani človek, pri katerem tudi živi. Naj še volk pride z njim, pa mu ne bo več treba stradati. Ko sta volk in pes pred hišnimi vrati, pa volk opazi na svojem »civiliziranem« bratu srago na vratu. »Kaj te je odrgnilo, ga vpraša« in pes mu odgovori, da ga gospodar drži privezanega. Morala basni pravi, da je volk raje umrl od lakote, kot pa sledil psu v suženjstvo.*

Prijetna in globoka pripoved, ne najde svojega pravega odraza v filmu, kjer je Gauguin - Donald Sutherland (vedno zanimiv in dober igralec) osrednja figura, okoli katere se suče preveč ljubic in žena, kopica zakonskih in nezakonskih otrok, krdelo tatinskih galeristov, strahopetni prijatelji ter Strindberg. Škoda je umetnika, ki je slikal divjino tropske narave, ki se je v imenu rdeče barve do zadnjega upiral prijatelju Van Goghu, neustrašnemu zagovorniku izrazne moči rumenih odtenkov. Škoda tudi človeka, za katerega se režiser na vse kriplje trudi, da bi dokazal, kako so mu bile perverzno všeč mladoletnice. »Oviriju« pa moramo priznati, da je sila dobro sestavljen televizijski film in bi ga morali prav zaradi tega predvajati na TV ekranih, ne pa v kinodvoranah.

Če so se gledalci smejali ob predvajanju Gauguinove življenjske drame, so osuplo molčali ob gledanju drugega italijanskega filma, ki naj bi se letos (blage želje) potegoval za kakega beneškega levčka. Na programu je bil namreč film »Storia d'amore« (Ljubezenska zgodba) Francesca Masellija, starring Valeria Golino, Blaz Roca Rey in Livio Panieri.

Maselli se je vrnil za filmsko kamero po desetih letih in to se mu, žal, pozna. Njegova filmska zamisel je namreč izredno dobra in bi lahko mirno zapolnila vrzel v italijanskem filmu, saj opisuje odnose med mladimi ljudmi, ki na lastni koži iz dneva v dan preverjajo kako je življenje težko, ko bi le uspelo to dostojno izraziti. Bruna je dekle, ki mora vsak dan vstajati ob pol štirih, da pravočasno pride v službo. Je čistilka. Ko prvi uradniki pridejo na delo, je ona že na poti domov, s polno torbo zelenjave, saj jo doma čakajo vsakdanja opravila in mora skrbeti za očeta vdovca in dva mlajša brata. Sergio je dvajsetletni težak z mamo, ki se je ponovno poročila, tako da ga zdaj kar pet otrok ima za polbrata, Mario pa pripravlja »capuccine« v baru, ki odpira pred zoro. Vsi trije so mladi in Bruna ima rada zdaj enega zdaj drugega. So pošteni, ne pijejo, ne uživajo mamil, ne kradejo. V svojem vsakdanjem življenjskem boju so, v pristni italijanski tradiciji, »poveri ma belli«. Masellijev film pa žal ni »bello«, pač pa »povero«. Režiserju ne uspe, da bi vzletel, da bi se razbremenil. 10 let filmske tišine ga preveč obremenjuje (kar se često dogaja tudi slovenskim avtorjem), zato pa je film bolj podoben izrodku, kot pa avtorskemu delu.

EVA FORNAZARIČ

Donald Sutherland in režiser Henning Carisen

Deželni odbor odobril zakonski osnutek

Načrti dežele F-JK za pomoč prizadetim in nepokretnim osebam

TRST — Deželni svet bo sicer začel s popočitniškim delom 23. septembra, deželni odbor pa je ravno te dni odobril vrsto pomembnih zakonskih osnutkov. Med slednje spada tudi osnutek o ukrepih, ki jih namerava Dežela uresničiti v korist prizadetih in nepokretnih oseb. Odbornik Brancati je včeraj orisal pomen novih določil zlasti v okviru vključevanja handikapiranih v družbo in delovno stvarnost. Namen zakonskega osnutka ni samo izboljšati življenske pogoje tistih, ki so po dosedanji sili razmer postavljeni ob stran, temveč jim omogočiti postopno, smotrno vključevanje v družbo in postati njen aktivni sestavni del.

Posegi Dežele predvidevajo med drugim tudi to, da prizadete osebe ohranijo stik s svojim naravnim ambientom, z družino, da se jim nudijo možnosti njim primerne zaposlitve in izobrazbe. V tem kontestu bo Dežela dodelila posebne denarne podpore Pokrajinam in Občinam, konzorcijem in Krajevnim zdravstvenim enotam, s katerimi bi ustvarili posebna specializirana dnevna bivališča in varstva za fizično in psihično prizadete nad 14. letom starosti. Ukrep predvideva tudi delno kritje stroškov, s katerimi se srečujejo družine prizadetih ter financiranje ustanov, ki se s temi osebami ukvarjajo.

Poleg omenjenih olajšav pa je treba omeniti tudi težave drugačnega značaja, ki jih namerava deželna uprava rešiti. Gre za že tolikokrat omenjene arhitektonske ovire, s katerimi se fizično prizadeti vsak dan srečujejo in so pred njimi tako rekoč nemočni. V preteklosti ni bilo storjenega skoraj ničesar v tej smeri, če seveda izvzamemo posamezne pobude in pa peščico parkirišč, ki so vsaj teoretsko namenjena vozilom prizadetih. Po novem pa naj bi se ta problem začel reševati na širši ravni kar pomeni, da bo treba smotrno in tehtno izkoristiti gradbene možnosti na novih in starih stavbah in uresničiti take strukture, ki jih bodo tudi fizično prizadeti lahko uporabljali. Brancati je v svojem posegu dejal, da se novi ukrepi ne nameravajo ustaviti pri teoriziranju, temveč stremijo po čimprejšnji uresničitvi. Prav zato bo Dežela v najkrajšem možnem času dodelila znesek v višini 26 milijard lir za tisti del prebivalstva, ki je tako ali drugače odvisen od drugih, oziroma od posameznikovih pobud in pomoči. Med prizadete pa ne smemo prištevati samo fizičnih ali umskih bolnikov temveč tudi osamljene in ostarele osebe, ki jih v deželi Furlaniji-Julijski krajini ni malo.

Nove protipožarne postaje

VIDEM — Številni požari, ki so letošnje poletje uničili velike površine gozdov v naši deželi so vzrok, da je deželni odbor odobril po hitrem postopku načrt, ki je bil sicer v obravnavi že celo vrsto let. Gre za namestitev desetih novih gozdarskih postaj v videmski in pordenonski pokrajini. Stroške v znesku 6 milijard lir bo krila Dežela, vsekakor pa so neprimerno manjši od tistih, ki jih vsako leto povzročajo požari. Gozdarske postaje naj bi postavili že v prihodnjem letu, zgrajene pa bodo po najsodobnejših protipožarnih kriterijih. V njih bodo urejeni uradi, skladišča in garaže za protipožarna vozila.

Ukrep deželnega odbora spada v okvir pobud za zaščito okolja in naravnega bogastva, pri čemer krijeta gozdarska in gasilska služba pomembno nalogo.

Turistična posezona v Istri presegla vsa pričakovanja

PORTOROŽ — Napovedi, da bo tudi turistična posezona ugodna, se uresničujejo. Posebno zadovoljni so zdaj hotelirji v Slovenskem Primorju in v Istri, saj je zdaj večina tukajšnjih hotelov stoodstotno zasedenih. Hotel Bernardin in hoteli Riviera iz Portoroža so na primer zasedeni celo več kot stoodstotno (dodatna ležišča). V turistični organizaciji Portorož pravijo, da imajo do 27. septembra vse hotelske zmogljivosti oddane, morda bi bilo moč najti prosto ležišče v hotelih Palace, ali še bolj gotovo v hotelih Strunjan. Iz Istre poročajo, da morajo goste nameščati v druge hotele, ker prihaja več gostov, kot so jih pričakovali. Marjan Jakič, vodja prodaje DO Emona hoteli trdi, da gre za uspešnejši september od lanskega. Razlogov je več - prav gotovo imajo 30-odstotno nižje, posezonske cene, toplo morje (23 stopinj Celzija ima na primer še zmeraj) in druge ugodnosti pri tem pomemben delež. Največ gostov prihaja zdaj v Istro z avtobusi. Nekoliko slabše kot lani pa so zasedeni kampi in zasebne sobe, čeprav računajo, da se bodo razmere v nekaj dneh tudi v teh zmogljivostih izboljšale, saj v hotelih tako rekoč ni več veliko prostora. Po podatkih informativne pisarne turistične poslovne skupnosti iz Portoroža je na Obali in Krasu (brez počitniških domov) 10.056 gostov, kar je približno osem odstotkov manj gostov, kot istega dne lani.

Zanimiv je tudi podatek o povečanem obisku navtičnih gostov in turistov, ki priletijo z letali. Na portoroško letališče je do konca avgusta letos prispelo 1556 letal, kar je 25 odstotkov več kot lani, dopotovalo pa je kar 6500 gostov, kar je 30 odstotkov več. Nad pričakovanji uspešno pa opravlja linijske prevoze tudi Adria Airways s svojim dashom. Tudi navtičnih turistov je bilo več. Samo v portoroški marini so v osmih letošnjih mesecih po besedah Nina Spinellija zabeležili 20 odstotkov več prihodov, prezimovalo pa bo letos približno sedemsto jaht, kar je dvakrat več kot lani. Vse to, seveda, na račun novih privezov v tej marini. V treh obalnih pristaniščih pa so delavci Luške kapitanije Koper letos v osmih mesecih zabeležili prihod 10.884 tujih plovil, kar je približno štiri odstotke več, kot lani. Največ (8428) jih je priplulo v piransko občino, kamor je poleg teh jaht priplulo tudi 360 potniških ladij.

BORIS ŠULIGOJ

Laskava priznanja Zoranu Parovelu

LJUBLJANA — V sredo so tržaški vinogradniki, člani Kmečke zveze, na povabilo ljubljanskega Gospodarskega razstavišča obiskali Vinski sejem 86. Dan je bil posvečen primorskim vinom. Vinogradnikom so predstavili nekaj vin iz raznih držav, pokušnjo je vodil inž. enolog Vodopivec iz Sežanske kleti, ki je tudi organizirala ta strokovni izlet.

Ob priliki so podelili več priznanj tržaškemu vinogradniku Zoranu Parovelu iz Mačkolj in sicer zlato medaljo za malvazijo, dve srebrni medalji za penečo se malvazijo in za merlot ter veliko častno diplomo za Refošk in sauvignon. Vinogradniki so si ogledali sejem in sledili nastopu mešanega pevskega zbora Lipa iz Bazovice.

Gledališki seminar

FIESA — Ta teden je na gledališkem seminarju v Fiesi na slovenski Obali 56 amaterskih gledališč iz avstrijske Koroške. Predavata jim gledališka strokovnjaka iz Slovenije Ana Mlakarjeva in Marijan Belina. Štiri gledališke skupine (oder Mladje koroške Dijaške zveze iz Celovca, Mladinsko gledališče katoliške prosvetne zveze iz Sel, gledališka skupina dunajskih študentov ter mladinska gledališka skupina katoliškega prosvetnega društva iz Velikovca) in tri lutkovne skupine (lutke Mladje koroške Dijaške zveze iz Celovca, lutkovna skupina katoliškega prosvetnega društva iz Šmihela ter lutkovna skupina dunajskih študentov) bodo v teh sedmih dneh, kolikor gostujejo na Obali, pod strokovnim vodstvom pripravile nove predstave, ki naj bi jih na oder postavili predvidoma v novembru.

Bivanje v Fiesi jim je posredoval Klub koroških Slovencev v Ljubljani, strokovno pa jim pomaga Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Zadnji večer bivanja bodo gledališčniki avstrijske Koroške gostje republiškega komiteja za izobraževanje in Zveze kulturnih organizacij Koper.

Darujte v sklad

Mitje Čuka

V Furlaniji bijejo oster boj proti slinavki, ki je kljub vsemu povzročila ogromno škodo

VIDEM - Izbruh slinavke je pošteno zagodel italijanskim živinorejcem, saj je EGS v Bruslju za nedoločen čas prepovedala izvoz in prodajo italijanskega mesa v ostalih državah članicah. Po katastrofi v Černobilu, ko so ustavili vsakršen premik živih živali, je ta epidemija povzročila upravičeno zaskrbljenost med lastniki živine in združenji, ki se ukvarjajo s predelavo in izvozom mesa. Kot kaže, so najbolj prizadeti živinorejci iz naše dežele; kot smo že poročali včeraj, so odkrili pri nas dve žarišči slinavke in sicer v San Quirinu pri Pordenonu ter v Fraforeanu pri Latisani. Čeprav so v vsakem žarišču odkrili samo po eno gotovo okužbo, so po zakonskih odločbah morali pobiti in zakopati vse živali, ki so bile v stiku z okuženima. Kot so nam povedali na veterinarski službi iz Pordenona, je treba vse prostore, kjer se nahajajo okužene živali, pa tudi tiste, ki bi lahko bile izpostavljene virusu, temeljito razkužiti. Prav tako veljajo varnostni higienski ukrepi za ljudi, ki so imeli stike z okuženim govedom, pa tudi vozila za prevoz živine je treba razkužiti. Na sestanku predstavnikov s kmetijskega in živinozdravstvenega področja, ki je bil na sedežu Ascoma v Pordenonu, so odločili, da je treba vse živali iz okuženih območij izolirati in preprečiti vse stike z zdravim govedom; ravno tako so prepovedali preprodajanje živine na raznih živinskih sejmih.

Ukrep velja celih 90 dni po preklicu odloka, ki velja en mesec po ugotovljenem izbruhu epidemije, ki so jo pri nas odkrili šestega avgusta. Veterinarji iz deželnega Združenja živinorejcev so nam zagotovili, da so posebne ekipe živinozdravnikov že zaključile akcijo cepljenja zdravih živali. Odlok za karanteno velja v vseh pordenonskih občinah, z izjemo nekaterih manjših, v videmski pokrajini pa velja samo za občine, ki mejijo z okuženim področjem.

Čeprav še ne poznajo točnega vzroka za izbruh epidemije, so nam na veterinarski službi povedali, da pada sum na živali, ki jih uvažajo iz tujine, posebno iz Francije. Podobna žarišča so drugod po Italiji nastala posebno v krajih, kjer imajo velika tržišča za preprodajo živine in kjer je seveda največ živali iz tujih evropskih držav.

Slinavka je zahrbtna bolezen, ki jo je težko preprečiti

VIDEM- Slinavka je tipična kužna bolezen vseh živali, ki imajo parklje. Za njo zbolijo koze, ovce, prašiči in seveda govedo, prizadene pa lahko tudi divje parkljaste živali. Bolezen povzroča virus skupine Rhinovorus in se v slinovki deli v sedem vrst. V Evropi napadajo živino virusi tipa O, A in C in prav ti so v Italiji povzročili sedanjo okužbo. Največ primerov je bilo virusa tipa A.

Klasični simptomi slinavke so neješčnost živali in nato manjša "storilnost"; nato se pojavijo klasični mehurčki rumenkaste barve, ki se napnejo in nato počijo. Mehurčki zrastejo navadno pri parkljih in v grlu, zato obolele živali odklanjajo hrano in med hojo šepajo.

Bolezen se lahko razvije v nekaj mesecih, pogosto je za žival smrtna. Slinavka pa najbolj zaskrbljuje, ker se virus širi z neverjetno lahkoto in naglico. Inkubacija pa je lahko zelo dolga, virus se lahko ohranja v slami, v gnoju in v mesu. Ni slučaj, da največkrat pripisujejo krivdo za okužbo nehigienskim prostoro , v katerih imajo trgovci živino. Okužba se pogosto sproži prav na vagonih tovornih vlakov, na kamionih, s katerimi prevažajo živali, ali pa v hlevih in na trgih, kjer so veliki živinski sejmi.

Človek ni podvržen okužbi, le v izjemno redkih primerih so zabeležili okužbo pri otrokih. Edino resnično učinkovito sredstvo v boju proti slinavki je cepivo, ki velja za vse tri evropske tipe slinavke.

Ko so v Italiji opazili prva središča sedanje okužbe so pristojne oblasti odredile, naj se nemudoma pobijejo vse živali, ki so kazale znake okužbe. Marsikje so pobili tudi vse živali, ki so bile v bližini okuženih. Obstajajo seveda tudi dokaj stroge norme za prevoz živine. Te norme želijo ustvariti sanitarne obroče okrog okuženih območij.

Pokoli živine

Žal je običajna praksa, da začnejo pristojni organi temeljiteje ukrepati, ko se položaj že skoraj prevesi na dramatično stran. Podobno je tudi za primer epidemije slinavke, ki je doslej, čeprav je stanje pod nadzorstvom, povzročila ogromno škodo. Bolno živino je treba namreč neizbežno pokončati, saj se samo tako prepreči širjenje bolezni. Najbolj prizadete dežele so Emilia Romagna, Veneto, Lombardija in Furlanija-Julijska krajina, vendar o tem podrobneje poročamo na drugem mestu. Iz uradnih podatkov pa je razvidno, da so doslej v Emilii Romagni pobili 40 tisoč prašičev in 127 glav goveda, v Venetu 6 tisoč prašičev in 91 glav goveda, v Lombardiji 5.500 prašičev in 77 glav goveda. V naši deželi je stanje nekoliko manj drastično, saj doslej še ni bilo treba ugonabljati prašičev, medtem ko so pokončali 67 glav goveda.

SLOVENIJALES
DOMA IN V SVETU DOBRO POZNAN

Philipp Vandenberg

Hetera

68.

Vsak sodnik je imel na voljo črn in bel glasovalni kamen. V dolgi vrsti so arhonti stopali mimo glinastega lonca, ki je rabil za glasovalno skrinjo. Enostavna večina glasovalnih kamnov je zadoščala, da so obtoženega proglasili za krivega ali ga oprostili.

Dva demosija sta nazadnje odnesla vrč k sodniški mizi in vsula glasovalne kamne pred arhonta Eponima. Iz občinstva se je zaslišalo veselo odobravanje: na sodniški mizi so ležali samo beli kamni. Dafne je bila prosta.

Hetera je vstala, tedaj pa je stopil k njej Temistokles, ji padel k nogam in ji objel kolena. Vojskovodja je ihtel.

»Zakaj si storil vse to?« je vprašala Dafne.

Temistokles si je ni upal pogledati. »Ker te ljubim!« je rekel.

Dafne je hotela vojskovodjo pripraviti, da bi vstal, toda Temistokles je klečal pred njo in poskušal skriti svoj obraz pred zijalastimi Atenci v gube njenega hitona.

»Moraš mi oprostiti!« je prosil strateg, »nisem več obvladal svojih čutov. Odkar sem te srečal v Olimpiji, ne vem več, kaj se dogaja z menoj. Vse moje misli te izmenično obkrožajo zdaj z ljubeznijo zdaj s sovraštvom. Bolan od žalosti, kličem v neuslišani molitvi vladajoče bogove, naj me uslišijo — zaman. Kaj je življenje, če stoji Afrodita ob strani? Kaznuj me z bičem ali zahtevaj kakšno drugo povračilo, toda me kaznuj me z zavračanjem ali prezirom.« Ob teh besedah je Temistokles vstal in pogledal Dafne v oči. In njegov pogled je rotil, prosil, moledoval za odpuščanje.

»Afrodita,« je rekla hetera in se neodločno nasmehnila, »ti je pretresla čute kot Boreas tesalske hraste. Počakajva, da se vihar pomiri potem pa bova skupaj popravila škodo.«

DEVETO POGLAVJE

Ko je črnobradec priplul z ladjo v Faleron, mu niso hoteli verjeti. Na pol mrtev, z ranami in brazgotinami po vsem telesu, je poročal, kako se je rešil pred barbarskimi mlinskimi kamni, in zahteval, da bi govoril s Temistoklom. Ta je ravno govoril pred ljudskim zborom, zato sta ga dva sužnja odpeljala na eklezijo, kjer je najprej vprašal, kako se počuti njegov sin Medon.

Dobro mu gre, je odgovoril Temistokles, da pa je prišel v zadnjem hipu, čez dan so namreč Medona obsodili. Ali je izpolnil svojo nalogo?

»O, gospod,« je odgovoril črnobradec, »poglejte me vendar, pa mi boste verjeli, da sem naredil, kot ste mi ukazali.«

»Ali so te odkrili?«

»Že dva vohuna sta prinesla barbarom pravilne mere ladij! Mene so mučili, me obsodili na smrt in me odpeljali pred velikega kralja.«

»Pred velikega kralja?« Temistokles je prebledel.

Pred raziskavo Urada za medicino dela

Rajonski svet Vzhodnega Krasa razpravljal o nevarnosti onesnaževanja s svincem

V sredo zvečer je imel vzhodnokraški rajonski svet zanimivo sejo. Zdravnica Giovanna Cornelio je namreč predstavila rajonskim svetovalcem raziskavo, ki jo bo v bližnji prihodnosti v našem mestu opravil Urad za medicino dela. Gre za raziskavo, ki bi morala preveriti količino svinčenih snovi, ki jih povprečno zaužije ali kakorkoli že absorbira tržaško prebivalstvo. Dr. Corneliova je povedala, da je parlament že leta 1982 izglasoval zakon, ki predvideva, da morajo vse dežele opraviti raziskave o stopnji zastrupitve prebivalstva zaradi svinčenih snovi. Dodala je še, da je EGS že leta 1977 izdala direktivo, ki je od držav članic zahtevala tovrstne raziskave. Italijanske zdravstvene oblasti pa te direktive dolgo let niso upoštevale. Razne raziskave so pokazale, da se je količina svinčenih snovi v ozračju v zadnjih tridesetih letih povečala za 300 odstotkov. V nekaterih velemestih je ta količina desettisočkrat večja kot v naravnih okoljih.

Svinčene snovi so za človeški organizem zelo škodljive. Raziskovalci iz ZDA in Avstralije so že dokazali, da svinčene snovi negativno vplivajo na umski in psihični razvoj otrok. Ker ima svinec podobno kemijsko sestavo kot kalcij, se v velikih količinah zaustavlja na človeških kosteh. Pri otrocih se do 50 odstotkov zaužitega svinca zaustavi na kosteh. Svinčene snovi učinkujejo tudi na krvni sistem, saj se pri zastrupljencih (posebno pri ženskah in otrocih) zmanjša količina rdečih krvnih telesc. Svinčene snovi lahko zelo škodujejo nosečnicam.

Dr. Corneliova je tudi naštela vrsto načinov, kako prebivalstvo absorbira strupene svinčene snovi. Tako na primer z jestvinami lahko zaužijemo večje količine svinca. Zdravnica je navedla primer zelenjave. Tudi v alkoholnih pijačah se večkrat nahajajo svinčene snovi. V povprečju dobimo v italijanskem vinu dve do tri desetinke miligrama svinca na liter, v slovitem francoskem šampanjcu pa kar 5 do 6 desetink miligrama na liter. Nekaj svinčenih snovi dobimo tudi v pitni vodi, ker pač vodni inštalaterji varijo cevi s svincem. To pa ne zaskrblja, ker voda, ki jo pijemo v Trstu, ne vsebuje kislin, ki bi lahko razjedale svinec.

Industrija danes zelo obširno uporablja svinec, na primer za izdelovanje akumulatorjev. Zelo razširjene so tudi svinčene barve. Z nekaterimi izmed teh snovi so tudi barvali igrače.

Dr. Corneliova je dejala, da so v Trstu avtomobilski izpušni plini najvažnejši vir onesnaževanja s svincem. Naj povemo, da so v Nemčiji že lansko leto začeli serijsko proizvajati avtomobile, ki so v izpušnih ceveh imeli vgrajene katalizatorje za svinčene snovi. Svojčas so krožile novice, da bo tudi Italija sprejela podobne ukrepe. Kot kaže, je vse skupaj šlo v pozabo.

Urad za medicino dela bo raziskavo opravil na raprezentativnem vzorcu 600 oseb, ki bivajo v okrajih: Barkovlje-Rojan, Stara Mitnica, Valmaura in Vzhodni Kras. Za vsaki okraj bodo torej testirali 150 prostovoljcev (75 žensk in 75 moških). Kazalec svinčenega onesnaževanja bo količina svinca v krvi prebivalstva.

S srečanja na vzhodnokraškem rajonskem svetu

Zaradi tega bodo zdravniki Urada za medicino dela odvzeli prostovoljcem zanemarljivo količino krvi, ki jo bodo analizirali. V ta namen bo Združenje krvodajalcev dalo na razpolago posebno opremljeno vozilo.

Zdravniki urada za delo bodo po vaseh Vzhodnega Krasa izvedli odvzem krvi s sledečim urnikom: v ponedeljek, 22., in torek, 23. t. m., bodo od 9. do 12. ure na Občinah na trgu pred osnovno šolo; v sredo zjutraj bodo v Trebčah, popoldne pa bodo od 17. do 19. ure pri Banih; v četrtek, 25., bodo zjutraj od 9. do 12. ure v Gropadi; v petek zjutraj bodo v Padričah, popoldne pa na Mandriji. V Bazovico bodo prišli v soboto, 27. t. m., zjutraj.

Po poletnem premoru

Rajonski sveti spet na delu

S koncem poletnih počitnic obnavljajo svoje delovanje tudi rajonski sveti. Že včeraj sta se sestala sveta za Kjadin in Rocol in za VzhodniKras (o sestanku na Občinah obširno poročamo tu zraven), za prihodnji teden pa so predvidene seje tudi vseh ostalih rajonskih svetov. Dnevni redi sej so v večini primerov še kar zajetni, saj se je med počitnicami nabralo več vprašanj, ki čakajo na odgovor, skupna točka vseh sej pa bo preučitev osnutka proračuna tržaške Občine, za katerega morajo dati rajonski sveti obvezno, pa čeprav neobvezujoče mnenje.

Že v ponedeljek, 8. septembra, se bo sestal svet za Rojan, Greto in Barkovlje, in sicer ob 19. uri na sedežu v Ul. Ermacora 3.

Naslednjega dne se bosta sestala rajonska sveta za Sv. Ivan (ob 19.30) in za Škedenj in Čarbolo (ob 20. uri). Prvi bo med drugim obravnaval probleme občinskih jasli ter urnika, v katerem naj bodo občinstvu odprte občinske izpostave. Na obeh svetih pa bo na dnevnem redu tudi vprašanje pravilnika pokrite tržnice v Ul. Carducci in njegove spremembe.

O tem vprašanju se bo moral dan kasneje, 10. septembra, izreči tudi rajonski svet za Sv. Vid in Staro Mesto, ki se bo sestal ob 20. uri. Na dnevnem redu bodo tudi odstop enega od svetovalcev, poročilo urbanistične komisije ter načrt za obnovo Trga S. Silvestro.

Z življenja rajonskih svetov gre zabeležiti še dve vesti. Prva zadeva praznika, ki ju rajonski svet za Kolonjo in Škorkljo namerava prirediti v torek, 9., in v nedeljo, 21. t. m. v Ljudskem vrtu v Ul. Giulia. V torek ob 19.30 bo najprej nastopila miljska godba gojencev glasbene šole pustne skupine "Bulli e pupe", nato pa bodo predvajali film Francesca Rosija "Carmen". Na drugi manifestaciji, ki bo ob 11. uri zjutraj, pa bo nastopila občinska godba "Verdi", ki jo vodi Lidiano Azzopardo. Vstop na obe prireditvi bo brezplačen.

Druga vest z življenja rajonskih svetov pa je manj spodbudna: komisija za zdravstvo rajonskega sveta za Škedenj in Čarbolo je ugotovila, da se je v zadnjih mesecih stopnja onesnaženja v obeh rajonih še povečala, še posebno zaradi črnega prahu, ki ga menda sprošča škedenjska železarna Terni. Prav zato je rajonski svet zahteval nujen sestanek z vodstvom in s tovarniškim svetom železarne, pa tudi z županom, da bi pristojne oblasti učinkovito poskrbele za odpravo pojava, ki hudo zaskrblja vse prebivalce Škednja in Čarbole.

Začetek 22. seminarja za slovenske šolnike na Tržaškem

Vzgojiteljica mora govoriti otrokom jasno in konkretno

S predavanjem o miselnem in govornem razvoju predšolskega otroka se je včeraj na učiteljišču Slomšek začel letošnji 22. seminar za vzgojiteljice, učitelje in profesorje slovenskih vrtcev in šol na Tržaškem. Uvodno predavanje je bilo namenjeno vzgojiteljicam: potem ko so le-te v prejšnjih letih poglobile vprašanje dojemanja glasbe in pomen telesne vzgoje v vrtcih, je letos organizator seminarja (tržaško šolsko skrbništvo v sodelovanju z Republiškim komitejem za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije) posvetil pozornost izpopolnjevanju vzgojiteljic na področju jezikovne vzgoje. O tej temi je našim vzgojiteljicam včeraj spregovorila prof. Marjana Pačnik, pedagoška svetovalka Zavoda za šolstvo SR Slovenije.

Predavateljica je uvodoma podčrtala izreden pomen govora kot bistvenega komunikacijskega sredstva, s katerim lahko izražamo naše misli. Govor in mišljenje sta tesno povezana, saj šele preko govora lahko svoje misli tudi posredujemo. Ob tem pa je takoj pristavila, da govorno razvit človek ni tisti, ki veliko govori ("Če bi bilo tako, bi bile ženske gotovo nadvse razvite", je pikro pripomnila), temveč tisti, ki jasno ve kar govori, tisti, ki ima bogat besedni zaklad. Raziskave so pokazale, da govor pospešuje razvoj mišljenja; kdor je govorno razvit tudi hitreje misli, je omenila prof. Pačnik, ki se je nato zaustavila ob vprašanju razvoja mišljenja.

Normalno razvit človek ima inteligenčni kvocient od 90 do 110 inteligenčnih točk. Do pred pol stoletja so bili izvedenci mnenja, da je inteligenčni kvocient posameznika konstanten. Šele v 30. letih našega stoletja so psihologi ugotovili, da lahko nanj tudi vplivamo. Če otrok živi v okolju, ki je zanj stimulativno, lahko pridobi približno 20 odstotkov inteligenčnega kvocienta, to je 20 inteligenčnih točk.

Veliko večino teh točk (14) lahko otrok pridobi do največ 8. leta starosti. Otrokov organizem je dotlej še zelo prožen in "sprejemljiv". Kasneje vsega tega potencialnega bogastva ni mogoče več nadoknaditi.

Prof. Pačnikova je omenila veliko razliko v nekdanjem in sedanjem pojmovanju vzgoje otrok. Nekdaj je bila bistvena skrb staršev, da je bil otrok zdrav, sit in čist; otrokove osebnosti niso upoštevali, kot jo na primer v sedanjem času. Na otrokov razvoj je treba vplivati, je poudarila predavateljica in omenila tri glavne smeri delovanja: stimulacijo v zgodnji mladosti (otrok na ta način maksimalno izkoristi svoje dane sposobnosti), pomoč otrokom, ko se učijo govoriti in pomoč otrokom pri učenju branja.

Ob tem je tudi pomembno, da je okolje čustveno ugodno za otroka. Otroka je treba imeti rad. To velja seveda tudi za vzgojiteljice. Otrok mora vedeti, da mu vzgojiteljica sledi, da ima do njega določen odnos.

Predavateljica je nato omenila nekaj primerov o pomenu govornega in miselnega razvoja. V ZDA so po opravljeni raziskavi ugotovili, da so otroci, ki so jim matere v prvem letu življenja pol ure dnevno govorile ali brale, že do 4. leta starosti pridobili vseh 14 inteligenčnih točk, ki jih je mogoče pridobiti v tem obdobju ter so se nato veliko hitreje učili govoriti. Dojenčki sicer ne razumejo, kaj jim govorimo, a slišijo glas, dojemajo stavčno intonacijo. Prav zaradi tega je treba tudi pozneje, v predšolskem obdobju, govoriti z otrokom jasno, konkretno. Kompliciranih stavčnih struktur, razpravljanj, abstrakcij otrok ne razume. V dobi med 2. in 7. letom otrok razvije preoperativno mišljenje, od 7. do 10. leta je zmožen konkretnega mišljenja, šele nato se lahko spusti na področje abstrakcij.

Prof. Marjana Pačnik med predavanjem slovenskim vzgojiteljicam

Prof. Pačnikova je posebej opozorila na razlike med otroki. Le-te so mnogokrat posledica zorenja, fizičnega razvoja posameznika. Prav zaradi tega mora otrok v tem obdobju tekmovati le sam s seboj, ne z vrstniki, pri ocenjevanju pa gre ocenjevati otrokova dela, dejanja, ne otrok samih in njihove osebnosti.

Na razvoj govora pri otroku vplivajo predvsem biološke danosti, odnos do govora v družini in odnos do govora v širšem socialnem okolju. Biološke danosti predstavljajo razvita govorila, sluh, razlike v temperamentu in v značaju otroka. Družinsko okolje lahko negativno ali pozitivno vpliva na razvoj govora pri otroku. V avtoritarnih družinah, v katerih imata izključno ali oče ali mati glavno besedo, predstavlja govor za otroka negativno izkušnjo. Otrok v taki družini nima besede, spozna, da je zanj najbolje, če je tiho. V odprti, demokratični družini je otrok enakovreden član, kar ga spodbuja k govoru.

V drugem delu včerajšnjega predavanja se je prof. Pačnikova lotila vprašanja spodbujanja govora v vrtcih. Ta aspekt bodo udeleženke seminarja danes poglobile še s praktičnimi vajami in prijemi.

Pogovor s predsednikom ob vstopu v novo sezono

Problemi in načrti zbora Valentin Vodnik

Poletni oddih je že pri kraju: kmalu bodo razna društva ponovno oživela in s prvo sejo otvorila letošnjo novo delovno sezono.

V Dolini, v društvenih prostorih, je včeraj, po skoraj treh mesecih "pevskega" počitka, spet začel z vajami moški pevski zbor Valentin Vodnik. Da bi zvedeli za okvirni načrt letošnje sezone, smo se obrnili na Marina Kermaca, ki je že tretje leto predsednik dolinskega zbora.

Včeraj se je torej uradno začela vaša letošnja pevska sezona. Kaj bi povedal o zboru na splošno?

"Kljub poletnemu premoru smo 25. julija že nastopili na proslavi ob 40-letnici otvoritve spomenika padlim v NOB v Dolini. Vaje smo začeli z upanjem, da bomo v sezoni 86/87 uspeli doseči višjo kakovostno raven v petju, seveda s pomočjo in požrtvovalnostjo vseh 38 članov. Ko pa sem že omenil število pevcev, naj povem še to, da se zbor znajde v rahli krizi, ker primanjkuje mladih pevskih moči za popolno izmenjavo tistih starejših pevcev, ki nameravajo zborovsko dejavnost v kratkem opustiti. Res je, da se nam je pred leti pridružilo veliko mladih, ki so jih poleg ljubezni do petja prav gotovo privabila tudi naša večdnevna gostovanja v tujini. Po drugi strani je dober, izučen mlad glas prava dragocenost, obenem pa tudi redkost za naše zbore. Treba je veliko resnosti,

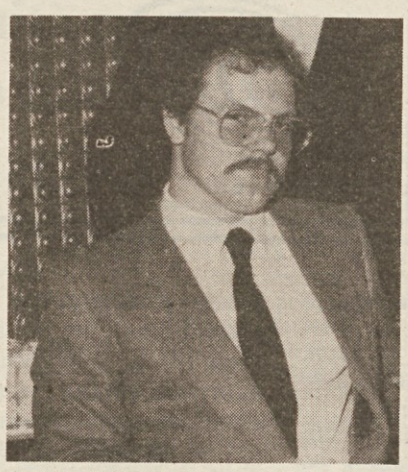

Predsednik dolinskega pevskega zbora Marino Kermac

dobre volje, vztrajnosti, vse to pa je opazno že na vajah: če so le nekateri pevci odsotni, ni mogoče več dobro vaditi, še manj pa se lotevati novih pesmi. Na tak način začenja pešati tudi vzdušje v zboru in seveda upadati kakovost petja."

Katera bo vaša prva letošnja obveznost?

"Po manj zahtevnem nastopu konec septembra nas v drugi polovici oktobra čaka celovečerni koncert v čast našega pevovodje Ignacija Ote, ki slavi letos 30-letnico dirigiranja MPZ Valentin Vodnik. Ob tem pa kot po navadi razni priložnostni koncerti in nastopi ter sodelovanje na reviji "Primorska poje". Če uspemo dobro pripraviti nekaj novih skladb, bomo priredili večdnevno gostovanje in izmenjavo kulturnih stikov z dvema zboroma: s Holandske in pa Madžarske. Skoraj gotovo pa bomo sprejeli vabili za nastop v Bocnu in v Ascoli Picenu."

Kakšen naj bi bil ta spored novih skladb?

"Skupaj s pevovodjem Ignacijem Oto smo se že konec prejšnje sezone odločili, da bi pripravili splet ljudskih pesmi in motivov iz več držav in narodnosti sveta. Lotili pa se ga bomo čimprej, treba je le, da ga vsi vestno in uspešno izpeljemo.

Kaj bi svojega povedal ob koncu?

"Kot predsednik zbora vabim vse, ki ljubijo zborovsko petje, da bi pristopili k našemu zboru. Pri tem mislim predvsem na mlade. Upam pa, da nam bo tudi letos uspelo pripraviti večdnevni seminar za spoznavanje zborovske kulture in izpopolnjevanje v tehniki petja. Poudarjam to, ker mislim, da bi morali taki in podobni seminarji postati naša vsakoletna obveznost, s katero bi raven petja znatno izboljšali. **(Dam)**

Pristanišče: nove naprave proti onesnaževanju morja

Pristanišča v Trstu, Benetkah, Genovi in Savoni z veliko nestrpnostjo čakajo na sprejetje zakona o sanaciji pristanišč, saj je v največji meri namenjen prav njim. Včeraj pa je iz Rima prišla vest, da bo za odobritev zakonskega besedila, ki je sicer že bil predmet številnih razprav med ministri prejšnje Craxijeve vlade, treba počakati do sprejetja novega finančnega zakona, oziroma, da zakona o pristaniščih (v obliki zakonskega dekreta) ni moč pričakovati pred koncem septembra.

Negativni odmev te ministrske odločitve, ki bo navedenim pristaniščem nedvomno prinesla občutno dodatno škodo, pa je nekoliko omililo dejstvo, da je med pristojnimi ministrstvi (vključno z zakladnim) vendarle prišlo do sporazuma o besedilu zakonskega dekreta. V prejšnji vladi mu je namreč del ministrov nasprotoval, sedaj pa je prišlo med njimi do dokončnega sporazuma o besedilu.

Odlašanje sprejema zakona o sanaciji pristanišč je že doslej povzročilo velike probleme vsem pristaniškim ustanovam, prihodnji mesec pa bi položaj utegnil postati naravnost dramatičen, saj so povsem nejasne tako njihove finančne kot zaposlitvene perspektive. Ta negotovost pa lahko paralizira velik del projektov za preustroj pristanišč, katerih uresničevanje bo moralo počakati na bolj zanesljiva jamstva.

Tržaško pristanišče se medtem pripravlja na izgradnjo prečiščevalnih naprav za oljnate odpadke naftnih tankerjev in za odpadno vodo tovornih ladij ter na podaljšanje pomola za mineralna olja v prosti pristaniški coni. Dela je bil na osnovi zakona o zaščiti morja odobril že prejšnji minister za trgovinsko mornarico, senator Gianuario Carta, ki je zagotovil 80-odstotno kritje skupne investicije v znesku 26 milijard lir, od katerih je že razpoložljivih 3,7 milijarde.

Upravni svet Avtonomne pristaniške ustanove se je v ta namen odločil skleniti konvencijo z družbo Italimpianti, ki sodi v okvir zavoda IRI in je visoko specializirana na področju industrijskih naprav. Tako italijanska kot mednarodna zakonodaja sta namreč vse bolj strogi do morebitnih virov onesnaževanja morja, med katerimi so naftni tankerji nedvomno na prvem mestu. Zato je prav gotovo nujno, da se naftno pristanišče, kakršno je tržaško, ki ima povrhu v neposredni bližini tudi industrijski obrat za popravilo ladij (Arzenal sv. Marka), oskrbi z napravami za prečiščevanje ladijskih odpadkov. Nova struktura bo edina na Jadranu, pomenila pa bo velik prispevek k varstvu morja pred onesnaževanjem, povečala bo varnost pretovarjanja tankerjev, povrhu pa bi morala zagotoviti tudi več dela, saj bo večja kvaliteta našega pristanišča gotovo pritegnila pozornost ladjarjev, ki delujejo na območju Jadrana.

Stališče Slovenske skupnosti o tržaški krizi

Zaskrbljenost zaradi nesoglasja med zavezniki

Samo še pet dni nas loči od dneva, ko se bo sestal tržaški občinski svet, da bi vzel na znanje odstop župana Agnellija ter izvolil njegovega naslednika ter nov občinski odbor. Toda pogajanja so očitno obtičala v slepi ulici ter ni videti, da bi bilo najti izhod v tako kratkem roku.

Jabolko spora je — kot pravzaprav od vsega začetka — vprašanje županskega mesta. Poteza bivšega župana Richettija, ki se je odrekel kandidaturi, ni razjasnila položaja, nove bolj ali manj jasno izrečene kandidature (republikanec Pacor, listar Deo Rossi) pa niso bile deležne soglasja političnih partnerjev. Pač pa je seveda vedno bolj konkretna možnost predčasnega razpusta občinskega — in seveda tudi pokrajinskega — sveta ter sklicanja predčasnih volitev.

Nastali položaj je v sredo proučil tudi izvršni odbor Slovenske skupnosti, ki je izrazil zaskrbljenost, da kljub načelnemu stališču, po katerem mora biti šeststrankarska večina nosilec predlogov za rešitev tržaške krize, o katerem so se v ponedeljek dogovorila deželna tajništva v Vidmu, in kljub sredinemu dolgemu sestanku deželnih in pokrajinskih tajništev omenjenih strank, še ni bilo mogoče doseči nobenega dogovora. Zaskrbljenost je tem večja — piše v tiskovnem poročilu SSk — ker se, poleg upravnega zastoja na tržaški občini in pokrajini, ki hromi dejavnost teh dveh ustanov, s podaljševanjem krize ob nesoglasju zavezništva krepi tudi politična vloga Liste za Trst.

SSk potrjuje, da je pripravljena razpravljati o vseh predlogih, ki izhajajo iz vrst strank deželne večine, z namenom, da se sestavita na občini in na pokrajini trdna in učinkovita odbora, na podlagi programa, ki mora glede Slovencev potrditi pozitivni odnos vseh partnerjev do reševanja manjšinskih vprašanj.

Prispevki podjetjem za znižanje obresti

Pred kratkim se je zaključila tako imenovana »faza 1984« posebnega sklada, ki je bil ustanovljen za podeljevanje prispevkov, s katerimi se znižajo bančne obresti za majhna industrijska podjetja. V ta namen je Sklad za Trst dal tržaški Trgovinski zbornici na voljo 500 milijonov lir, ki so bili razdeljeni med 113 majhnih in srednjih industrijskih podjetij.

Sedaj smo na začetku nove »faze 1985«, kar pomeni, da je na voljo enaka vsota za znižanje lanskih bančnih obresti podjetjem. Le-ta morajo dostaviti prošnje do letošnjega 31. oktobra

Zanimiva zgodovinska razstava na Gradu sv. Justa

Modne kreacije iz prejšnjih stoletij privlačne tudi za današnjo žensko

Lepo vreme je v sredo popoldne botrovalo prireditvi, s katero je tržaška avtonomna letoviščarska in turistična ustanova, pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine zaključila letošnjo serijo prireditev, namenjenih poletju v Trstu. Na gradu Sv. Justa, in sicer v razstavnem prostoru »Bastione fiorito«, so namreč ob 18. uri odprli razstavo, ki so ji dali naslov »Tržaška moda od 17. stoletja do tridesetih let našega stoletja«. Na razstavi, ki bo odprta do 5. novembra, so si lahko številni gostje, med temi predstavniki raznih pomembnih gospodarskih ustanov in krajevnih oblasti, ogledali okrog 60 oblačil različnih stilov, pa tudi iz različnih obdobij, ki so jih hranili posamezniki, ki pa jih je, kot je v imenu organizatorjev povedal predsednik tržaške letoviščarske ustanove dr. Barison, skrbno zbrala in uredila kolekcionistka Maria Lieta Verchi, medtem ko je bila sponsor te prireditve trgovina Coin iz Trsta. Razstavo je Barison označil kot eno pomembnih prireditev, ki dajejo skozi modo pregled tudi nekdanjega življenja v Trstu ter njegovih številnih obrtnih dejavnosti. Za njim sta na kratko spregovorila o pomenu te manifestacije pokrajinski odbornik Giorgio Bonat in pa tržaški župan Agnelli, ki je seveda izkoristil tudi priložnost, da se je predstavil kot »poletni župan«, ki mu bo prav v teh dneh poteklo kratko županovanje.

Razstava res ni velika, saj obsega, kot smo že poudarili, kakih 60 eksponatov ženskih in moških oblačil iz dobe dvesto let. Gre pa za tako lepe in dragocene primerke, od katerih nekatere čuvajo celo v posebnih steklenih izložbah, da se ne bi pokvarili, saj gre za tkanine, ki so po tolikem času že preperele in bi se lahko oblačila na zraku tudi močno poškodovala. Najbolj bogata je seveda izbira oblačil iz začetkov 19. in 20. stoletja. Tu gre za izredno lepa in bogata, predvsem ženska oblačila, tako dnevna, predvsem pa za prekrasne večerne obleke, ki bi jih marsikatera tudi današnja ženska s ponosom oblekla, saj se tudi v modi kot povsod marsikaj ponavlja in je danes pravzaprav moderno to, kar je bilo moderno že pred tolikimi leti.

Predvsem so vzbujale pozornost prekrasne tkanine, razni vojli, šifoni, brokati, svileni žameti in pa čipke in druge vezenine, s katerimi so vsa ta oblačila bogato okrašena. Če človek pomisli, da je bilo to vse ročno delo, da so bili vzorci na oblekah ročno porisani, da so bili čevlji prav tako ročno izdelani, kot so ročno izdelani tudi vsi ostali okraski na oblačilih, potem je to resnično prikaz tega, kar so tedanji krojači, šivilje, zlatarji in modistinje kot tudi ustvarjalci tkanin zmogli, da so žensko pa tudi moškega in otroke lepo oblekli. Razstava je zato zanimiva in si jo je vredno ogledati.

Na sliki: poleg oblek so na razstavi tudi slike, ki zgovorno prikazujejo, kako so se nekoč za fotografa svečano oblekli.

● **Gledališče »La Contrada«** vabi vse svoje abonente, simpatizerje in kulturne operaterje, naj se v ponedeljek, 8. septembra ob 18, uri udeležijo praznika ob začetku sezone 1986/87. Srečanje s predstavo in končno zakusko bo priložnost za predstavitev prihodnjega gledališkega repertoarja, s katerim bodo tisk seznanili že v dopoldanskih urah v Časnikarkem krožku.

Novi predpisi za zaposlovanje

Urad za delo obvešča, da se ponavljajo primeri, ko podjetja prosijo za odobritev projektov za delovno usposabljanje, ne da bi pri tem spoštovala nove predpise na tem področju. Združenje industrijcev tržaške pokrajine pri tem še enkrat opozarja podjetja, da ne gre le za upoštevanje zakonskih določil, ampak tudi pogodbe, ki jo je Confindustria podpisala 8. maja letos s sindikalnimi organizacijami in katere določila morajo torej spoštovati vsa podjetja, ki so včlanjena v vsedržavno organizacijo zasebne industrije.

Med drugim ta pogodba prinaša tudi precejšnje prednosti: pospešuje postopek za pridobitev dovoljenja, na osnovi katerega je moč zaposliti nove delovne moči, vnaša načelo začetne plače in posebnega položaja novozaposlenega, opredeljuje dolžino poskusne delovne dobe in bolniški dopust. Pogodba še posebej spreminja tudi postopek za pogodbe o delovnem usposabljanju, ki se sklepajo v podjetju samem. Vendar morajo imeti te pogodbe enake značilnosti, vključno z njihovim trajanjem, kakršne predvidevajo novi predpisi in jih mora predhodno odobriti Deželna komisija za zaposlovanje.

● **Miljski policijski agenti** so sodnim oblastem prijavili četverico starih znancev policije, ki so jih zasačili med kockanjem v neki zapuščeni baraki bivše ladjedelnice sv. Roka. Agenti so jim bili že dalj časa na sledi, a so jih hoteli zasačiti prav med prepovedanim hazardnim igranjem, kar jim je tudi uspelo.

Zaradi kaosa v rimskem zavodu SCAU

Podaljšan rok tudi za poravnavo rednih kmečkih prispevkov

Farsa v zvezi s plačevanjem zavarovalnih prispevkov kmetov za leto 1986 se nadaljuje, oziroma bolje rečeno se še stopnjuje! Funkcionalnost državnih uradov postaja vsebolj pomanjkljiva in bolj ali manj upravičene zamude postajajo pravilo, tudi ko gre za izterjevanje in vnovčevanje pristojbin oziroma v našem primeru prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje.

Osrednji zavod za poenotene kmečke prispevke SCAU iz Rima je pri kmetih in njihovih predstavniških organizacijah letos že povzročil toliko zmede, skrbi in negodovanja, da se človek začenja spraševati, kje je pravzaprav izvor, namen in meja takega neresnega, nemoralnega in protizakonitega početja.

Pa pojdimo po vrsti in naštejmo te »cvetke«.

1. Rimski SCAU je z okrožnico seznanil svoje periferne urade, da bodo letos terjali kmečke zavarovalne prispevke na osnovi stanja poklicnih seznamov dne 31.12.1984. Tako sploh niso upoštevani zbrisi v letu 1985 in 1986 zavarovancev, ki ne opravljajo več kmečke dejavnosti oziroma so umrli v tem obdobju, in marsikdo (če ne bo prej pozorno preveril terjanih zneskov) bo po nepotrebnem plačal prispevke in bo nato moral dolgo čakati na povrnitev vplačanih zneskov. Dejansko se je v danih okoliščinah okoristil le kdor se je na novo vpisal po 1. 1. 1985, saj bo plačal prvi obrok zavarovalnih prispevkov komaj julija 1987.

2. Zakon točno določa zapadlosti štirih obrokov kmečkih prispevkov: 10. julija, 10. septembra, 10. novembra in 10. januarja naslednjega leta. SCAU je že konec junija napovedal, da iz tehničnih razlogov niso mogli pravočasno natisniti položnic in zato bodo prva dva obroka združili z zapadlostjo 10. septembra. Do tega roka manjka le še 5 dni in nihče širom po Italiji še ni dobil svežnja kar sedmih položnic (po tri za redne pokojninske oziroma zdravstvene prispevke z navedenimi zneski in ena neizpolnjena položnica). Osrednja konfederacija kmetov Confcoltivatori, katere članica je tudi Kmečka zveza, je te dni zahtevala od ministrstva za delo, naj podaljšajo rok vsaj za nadaljnji mesec dni in nobenega dvoma ni, da bo ta zahteva tudi sprejeta. Za zakasnitev namreč nosi vso krivdo SCAU, ki zato nima pravice, da zamudnikom aplicira visoke globe.

3. Letošnji finančni zakon prinaša bistveno novost v zvezi s prispevkom za zdravstveno skrbstvo, saj mora vsak kmetovalec plačati na ravninskih predelih najmanj 324 tisoč lir letno, na goratih območjih (v tržaški pokrajini imajo ta status devinsko - nabrežinska, zgoniška, repentabrska in tržaška občina ter del dolinske občine) pa le polovični znesek 162 tisoč lir. Ta zdravstveni prispevek bo že natisnjen na štirih oziroma treh posebnih položnicah. Tega prispevka niso dolžni plačati še vedno aktivni kmetje, ki so že upokojeni. Višji zdravstveni prispevek pa mora plačati kmet, čigar seštevek dohodkov od terenov (dominikalni in agrarni), stavb in kapitalov presega 4 milijone lir.

4. Prvi obrok dodatnih kmečkih prispevkov (25 tisoč, oziroma 12.500 lir) je zaradi zakasnelega dostavljanja položnic na dom, večina plačala z vsaj enomesečno zamudo, 10. septembra pa zapade rok za poravnavo drugega obroka.

Kako naj se torej ravnajo zavarovanci? Počakati je treba, da SCAU odpošlje po pošti snopič sedmih položnic. Kmečkim zavarovancem svetujemo, naj se tedaj nemudoma obrnejo na urade patronato Kmečke zveze INAC v Ul. Cicerone 8/b v Trstu (lahko tudi telefonsko na številko 62785), ker je treba preveriti točnost že natisnjenih zneskov, navesti na hrbtni strani imena vpisanih zavarovancev in njihove anagrafske podatke, odšteti zdravstveni prispevek za upokojene zavarovance in izračunati morebitni višji prispevek za zdravstvo, od po zakonu določenega minimalnega zneska. (B. S.)

Pri nabrežinskem železniškem viaduktu

TRAGIČNA SMRT MLADEGA MOTORISTA

Cesta je ponovno terjala mlado življenje. Nabrežino je kot z jasnega pretresla vest, da je to doletelo komaj 22-letnega Fabrizia Marego. Predsinočnjim nekaj po 20. uri se je Fabrizio s svojim motorjem kawasaki tipa enduro 600 vračal iz Križa proti domu v Nabrežino Kamnolomi. Po ovinku pod nabrežinskim železniškim viaduktom je Fabrizia iz nepojasnjenih vzrokov zaneslo s ceste, da je silovito trčil v železobetonski drog električne napeljave in kljub čeladi obležal mrtev zaradi težkih notranjih poškodb in domnevnega zloma tilnika. Domačine je vest o smrti priljubljenega mladeniča toliko bolj pretresla, saj je mladi Fabrizio dobro poznal nevarni odsek pod nabrežinskim železniškim viaduktom, kjer je bilo že toliko prometnih nesreč.

Na Proseku koncert domače godbe

Proseška godba na pihala bo imela drevi na Proseku celovečerni koncert. Prireditev bo — kot že nekaj zadnjih let — na trgu pred proseško cerkvijo. Proseški godbeniki bodo pod taktirko kapelnika Slavka Lukše zaigrali vrsto koračnic in drugih skladb.

Godbeno društvo Prosek bo spet nastopilo v nedeljo, ko bo igralo na septembrski vaški procesiji. Verski obred bo ob 16. uri. Ob novem proseškem župniku patru Rafaelu Slejku bo procesijo vodil mariborski pater Bernard Goličnik.

● V okviru 10. glasbenega septembra, ki ga organizira Avtonomna turistična in letoviščarska ustanova bo v ponedeljek, 8. septembra ob 20.30 v Katedrali sv. Justa koncert mestnega zbora tržaške občine (Cappella Civica).

Včeraj ponoči v Ulici Imbriani

DRZNI TATOVI OKRADLI FOTOGRAFSKI LABORATORIJ

Tatovi so v preteklosti kaj radi obiskovali tržaške trgovine s fotografskimi aparati in materialom. Teh tatvin je bilo nekako konec, ko so se lastniki oborožili z blindiranimi vrati in z najrazličnejšimi alarmnimi napravami. Vse to pa kot kaže ni prejšnjo noč zaustavilo tatov, ki so vdrli v fotografski laboratorij podjetja Rolli v Ulici Imbriani 1, saj so se vsem zaprekam skrbno izognili.

Po prvih ugotovitvah in hipotezah znanstvenega odseka letečega oddelka tržaške kvesture so tatovi prišli v stavbo skozi glavna vhodna vrata in se po nekem oknu spustili na dvorišče. Tu so našli lestev in se po njej povzpeli do napušča v prvem nadstropju, od koder so skozi okno stranišča vdrli v laboratorij. Pri tem se je eden od tatov ranil, saj so agenti našli sledove krvi po pohištvu. Svoj podvig in seveda uspeh so praznovali z zakusko, za seboj so namreč pustili tudi sledove hrane. Pri njihovem poslu jih je brzkone nekaj zmotilo, saj so agenti na dvorišču našli tri steklenice viskija, ki so jih izmaknili iz neke omare v laboratoriju. in fotografski aparat.

Točnega inventarja ukradenega blaga niso še napravili, a po prvih ocenah so iz laboratorija odnesli za kakih 40 milijonov lir vrednosti. V glavnem so bili njihov plen fotoaparati in objektivi.

Čelno trčenje pri Fernetičih

Na nadvozu pri Fernetičih je včeraj nekaj minut po 10. uri dopoldne prišlo do čelnega trčenja dveh osebnih avtomobilov s tržaško registracijo. Zaradi omejene hitrosti niso bile posledice tako hude. Težje jo je skupila le 24-letna Caterina Ortani, ki je bila za volanom svojega renault 5, saj se bo morala zaradi zloma leve noge, rane in odrgnin zdraviti 90 dni. Zakonca Remonti je njun golf bolje zaščitil, v bolnišnici so jima namreč nudili le prvo pomoč in ju odposlali domov.

†

Zapustil nas je naš predragi

Karlo Kalin

Pogreb bo jutri, 6. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnice v proseško cerkev.

Žalujoči: žena Marija, sinova Roberto in Bruno, snaha Giovanna, brat in sestra z družinama ter drugo sorodstvo.

Prosek, 5. septembra 1986

Prijatelji s Proseka izrekajo iskreno sožalje družini Marega ob nenadni izgubi dragega Fabrizia.
Sandor, Dean, Fabrizia, Corrado, Vladimira, Robert in Dario.

Mladinski krožek Igo Gruden ter prijatelja Gianni in Carlo izrekajo svojcem iskreno sožalje ob nenadni izgubi dragega Fabrizia.

Pogovor z glasbeno pedagoginjo Tatjano Mihelčič

Glasba ne pozna meja, zato jo dojemajo tudi prizadeti otroci

O poletnem centru na Občinah v priredbi Sklada "Mitja Čuk" smo že pisali; prav tako smo tudi napisali o uspehu zaključne prireditve, s katero so se otroci - udeleženci centra med seboj poslovili, ki pa je predvsem pokazala potrebo in koristnost takšnih poletnih počitnic, kjer preživljajo del poletja številni otroci, med katere so enakopravno vključeni tudi prizadeti. Letošnji že tretji poletni center je pravilnost takšne izbire in vsebine letovanja še podkrepil, kar bo prav gotovo opogumilo organizatorje, da bodo s to pobudo nadaljevali.

Tokratna zaključna prireditev je bila glasbene vsebine; otroci so se namreč predstavili staršem in prijateljem s pevskimi, pa tudi glasbenimi točkami, ki so jih uspeli v tako kratkem času naštudirati in si pripraviti tudi sami celo več ritmičnih instrumentov (ropotuljic, paličic itd.)

Duša vse te glasbene dejavnosti je bila tudi v letošnjem centru Tatjana Mihelčič, glasbena pedagoginja iz Ljubljane, ki je uspela pripraviti lep in pester program, ki pa je predvsem uspela vključiti vanj vse otroke. Zato smo jo želeli še posebej omeniti in pohvaliti.

»Moram povedati, da sem si, pred svojim prihodom na Občine, v mislih pripravila povsem drugačen delovni načrt, od tistega, ki sem ga potem izpeljala. Ko sem se namreč na dvorišču Prosvetnega doma na Občinah, srečala s kopico predvsem majhnih otrok, sem vedela, da bom morala začeti z glasbeno vzgojo nekoliko drugače, da jo bom morala prilagoditi otrokom in njihovi starosti. Najprej sem seveda prekontrolirala vokalne in glasbene sposobnosti posameznikov, potem pa sem začela s študijem pesmic in skladb.«

Sledili smo eni vaših učnih ur in opazili, kako spretno in pravilno ste znali razporejati pevce, pa tudi posamezna orf ali ritmična glasbila, tako da se ni mogel čutiti nihče oškodovan ali zapostavljen.

»Glasba ne pozna meja, pravijo, in to povsem drži. Prizadeti otroci so se v to glasbeno vzgojo izredno hitro vključili, prav tako hitro so dojemali tudi snov tako, da je bilo delo z vsemi kar prijetno. V meni pa je zapuščalo še občutek, da sem tudi sama nekaj storila za te otroke.«

Otroci so se pri teh glasbenih urah naučili več novih pesmic, naučili pa so se tudi spremljave z orf - instrumenti, pa tudi s ploskanjem, s cepetanjem nog, z udarjanjem na paličice, ali z raznimi ropotuljicami, ki so si jih sami napravili.

»Trudila sem se, da je vsak otrok prišel tudi do inštrumenta, ker vem, kako so mu le-ti všeč in kako se skuša tudi preko njih izživljati, oziroma izražati. Seveda sem potem ob koncu prepustila inštrumente tistim, ki so pokazali več zanimanja, ali talenta, vsi ostali pa so seveda sodelovali pri petju.«

Glasbena pedagoginja ste, vendar ste se verjetno prav tu pri nas soočili tudi z glasbeno vzgojo prizadetih otrok.

»Res se tega na glasbeni akademiji nisem učila. Toda življenje je pač takšno, da se mora človek večkrat srečati s problemi, ki jih ni poznal, ki pa ga prav gotovo potem obogatijo in ovrednotijo njegovo prvotno znanje in poklic. Lahko rečem, da sem bila s svojo udeležbo v poletnem centru na Občinah več kot zadovoljna in da bom rada dala svojo pomoč, če me bodo le poklicali in tako stopila prizadetim otrokom naproti tudi z glasbo.«

(N. L.)

Obvestilo KGS kmetovalcem

Kraška gorska skupnost obvešča vse kmetovalce, da bo potekal spored podeljevanja čekov dopolnilne odškodnine (indennità compensativa) za leto 1983 po naslednjem sporedu:

za kmetovalce občin Trst in Dolina - dne 8. 9. 1986 od 18. do 20. ure v Bazovici v Bazoviškem domu.

Za kmetovalce občin Zgonik in Repentabor - dne 8. 9. 1986 od 18. do 20. ure v občinski stavbi v Zgoniku.

Za kmetovalce iz občin Sovodnje, Doberdob, Foljan, Zagraj, Ronke - dne 10. 9. 1986 od 18. do 20. ure v občinski stavbi v Doberdobu.

Kmetovalci iz občine Devin Nabrežina pa lahko dvignejo čeke v zakladnici od 8. 9. 1986 vsak dan od 8.30 do 12.30.

gledališča

CANKARJEV DOM
Od 7. do 13. t. m. - IUFRO
18. kongres svetovne zveze gozdarskih znanstvenoraziskovalnih organizacij
Od 17. do 18. t. m. - Drugačnost otrok v šoli
Organizator Svetovalni center Ljubljana
Velika dvorana
V četrtek, 11. t. m., ob 21. uri: NORDRING INTERNATIONAL - Koncert ob svetovnem kongresu IUFRO
Mala dvorana
V petek, 19. t. m., ob 19.30: MOEBIUS SHOW - Gledališka skupina Moebius iz Toronta (Kanada) izvaja pantomimo. Umetniški vodja Paul Gaulin
Srednja dvorana
Od 15. do 26. septembra ob 20. uri: Sodobni argentinski film
V sredo, 24. t. m., ob 19.00 : Alpinizem v vertikali. Predava Silvo Karo

KULTURNI DOM NOVA GORICA
Velika dvorana Kulturnega doma
Danes, 5. t. m., ob 20.30: Otvoritev koncertne sezone 1986/87. Recital mladega goriškega pianista Benjamina Šaverja

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE - Nova Gorica
V četrtek, 11. t. m., ob 20. uri: Lukas B. Suter SPELTERINI SE DVIGNE - premiera in izven, ki bo v Solkanu. Režija Boris Kobal.

izleti

SPDT vabi na dvodnevni izlet na Krn, ki bo jutri, 6. in nedeljo, 7. septembra. Odhod izpred sodne palače jutri ob 13. uri z osebnimi avtomobili do doline Lepene. Prvi dan bo hoje približno 2 uri, v nedeljo pa okrog 7. Izlet bo vodil Vojko Slavec.

SPDT obvešča, da je v teku vpisovanje za tridnevni izlet v avstrijske Visoke Ture, ki ga bo vodil Lojze Abram. Izlet - z osebnimi avtomobili - bo 12., 13. in 14. septembra, predvideni pa so vzponi na tri tritisočake. Interesenti se lahko vpišejo na sedežu ZSŠDI v delovnem urniku ter pri Vojku Slavcu in Aleksandru Sirku na tel. št. 764-832. Vpisovanje se bo zaključilo v torek, 9. t. m.

Devinsko-nabrežinska sekcija SSk

se najlepše ZAHVALJUJE vsem, ki so sodelovali na

NAŠEM PRAZNIKU

v Nabrežini in prispevali k njegovemu uspehu.

razna obvestila

ŠZ Sloga - planinski odsek vabi planince, športnike in prijatelje na tradicionalni spominski pohod BAZOVIŠKE ŽRTVE 86, ki bo v Bazovici v nedeljo, 7. septembra. Zbirališče ob 10.30 pred vaškim spomenikom padlim v NOB.

Zveza vojnih invalidov obvešča, da se je preselila v NOVE PROSTORE V UL. CICERONE 8/b (Kmečka zveza, Patronat INAC). Nova telefonska številka je 631084.

Slovenski dijaški dom "S. Kosovel" v Trstu (Ul. Ginnastica 72 ali Campo S. Luigi 11 — tel. 040/573141) sporoča, da je v teku VPIS ZA PRIHODNJE ŠOLSKO LETO. Domska pisarna je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12.30 in od 16. do 18. ure.

TPPZ "P. Tomažič" obvešča, da bo danes, 5. septembra, v prostorih TPPZ P. Tomažič v Bazovici SEJA GLAVNEGA ODBORA. Dnevni red: nastopi-gostovanja, 15-letnica TPPZ in razno. Prva vaja pa bo v petek, 12. septembra, ob 20.30.

Grafična delavnica Atelier in kulturno-umetniška skupina Prints prirejata TEČAJE GRAFIKE za novo sezono 86/87 s pričetkom 29. septembra. Za informacije telefonirati na št. 631989 ali 200085 vsak dan, razen ob sobotah in nedeljah, od 17.30 do 19. ure.

Obveščamo 50-letnike občine Dolina in vse, ki so se vpisali za skupno praznovanje, da je zbirališče v nedeljo, 7. t. m., ob 7.30 pred občinsko telovadnico.

Ženski pevski zbor Ivan Grbec - Škedenj obvešča svoje pevke, da bo naslednja vaja v ponedeljek, 8. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih, Ul. di Servola 124, in vabi k sodelovanju vsa dekleta in žene, ki imajo veselje do zborovskega petja.

kino

ARISTON - 21.00 **Maledetta estate**, dram., ZDA 1985; r. Phillip Borsos; i. Kurt Russel, Mariel Hemingway.
LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Chi più spende più guadagna**, kom., ZDA 1985, 97'; r. Walter Hill; i. Richard Pryor, John Candy.

NAZIONALE I - 16.30, 22.00 **Chi è sepolto in quella casa?**, □□
NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Un mercoledì da leoni,** dram., ZDA 1982; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.
NAZIONALE II - 16.00, 22.00 **E' tutto per te, Sibilla,** porn., □□
EDEN - 15.30, 22.00 **Women hand animals** in **Le prestazioni di Vanessa**, porn., □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.15 **Poltergeist II - The Other Side**, fant., ZDA 1986, 91'; r. Brian Gibson; i. Craig T. Nelson, Jobeth Williams, □
CAPITOL - 16,30, 22.00 **Il mio nome è Remo Williams**, pust., ZDA 1985; r. Guy Hamilton; i. F. Ward, J. Grey.
EXCELSIOR I - 16.30, 22.00 **Karate Kid II**, i. Ralph Macchio, Pat Morita
EXCELSIOR II - 16.45, 22.00 **Ma guarda un po' sti americani!**, kom., ZDA 1985, 95'; r. Amy Heckerling; i. Chevy Chase, Dana Hill.
FENICE - 17.30, 22.15 **Desiderando Giulia**, i. Serena Grandi, □□
MIGNON - 16.30, 22.00 **Dressage**, i. V. Catanzaro, S. Novak, er., □□
ALCIONE - 17.00, 22.00 **Zelig**, ZDA 1983; r. Woody Allen; i. Mia Farrow, Woody Allen, Garrett Brown.
LUMIERE FICE - 16.30, 22.00 **Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso ma non avete mai osato chiedere**, r. Woody Allen;
VITTORIO VENETO - 17.00, 22.10 **AIDS, il pericolo strisciante**, dram., ZRN 1986; r. P. Grandl; i. B. Winter, N. Cronjäger.
RADIO - 15.30, 21.30 **Giochi d'amore sulla neve**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

XXI. ŠTUDIJSKI DNEVI

DRAGA 86

Danes ob 17. uri:
predstavitev letošnjih predavateljev, nato predavanje

SLOVENSKA CERKEV MED BOGOM IN CESARJEM

o poti slovenske Cerkve skozi slovenski politični in družbeni čas v zadnjih sto letih.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

CARLO GOLDONI

Primorske zdrahe

Režija: BORIS KOBAL

PREDSTAVA NA PROSTEM:

Danes, 5. t. m. ob 20.30 v borovem gozdičku v MAČKOLJAH.

šolske vesti

Šola Glasbene matice - Trst vpisuje nove gojence do 10. septembra od 9. do 12. ure v Ul. R. Manna 29.

Šola Glasbene matice Trst obvešča gojence, da bodo popravni izpiti iz teorije in solfeggia v torek, 9. t. m., ob 15. uri v Ul. R. Manna 29.

Vpisovanje v šolo Glasbene matice v Nabrežini bo v torek, 9. t. m., od 18. do 19. ure.

Didaktična ravnateljstva sporočajo, da morajo učitelji in vzgojiteljice, ki so na lestvici suplentov, predstaviti na ravnateljstva izjavo o bivališču do 9. t. m.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje prireja v šolskem letu 1986/87 sledeče tečaje v TRSTU: 1. drugi letnik tečaja s kvalifikacijo za tehnične upravne uradnike (900 ur); 2. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za tehnične upravne uradnike (900 ur); 3. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za mizarje (1200 ur); 4. prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za kamnoseke (1200 ur); 5. tečaj specializacije za programerje elektronskih računalnikov (175 ur); izpopolnjevalni tečaj za dopisnike v angleščini (150 ur); 7. tečaj ažurniranja za zunanjo trgovino (40 ur); 8. tečaj ažurniranja za vodenje malih obratov - finančni aspekti (40 ur); 9. izpopolnjevalni tečaj za tehnike vzdrževalce hardwara mini in mikro računalnikov (300 ur); 10. izpopolnjevalni tečaj v vrtnarstvu - Kolonkovec (40 ur); 11. izpopolnjevalni tečaj za vinogradništvo in kletarstvo - Nabrežina (60 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 13. septembra na sedežu Zavoda v Trstu, Ul. Ginnastica 72 (Dijaški dom), tel. 577941 vsak dan (razen sobote) od 9. do 12. ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, Ul. Cicerone 8/B, tel. 62948. V GORICI pa prireja Zavod sledeče tečaje: 1. tečaj specializacije za programerje elektronskih računalnikov (175 ur); 2. tečaj za dopisnike v angleščini (150 ur, začetniški); 3. tečaj za fiskalno ažurniranje pri vodenju malih obratov (40 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije do 13. septembra v Slovenskem dijaškem domu v Gorici, Ul. Montesanto 84, tel. 83495, vsak dan, razen sobote, od 9. do 12. ure.

Šolsko skrbništvo je razpisalo natečaj za eno mesto dodatnega učitelja za prizadete učence in eno mesto dodatne vrtnarice za prizadete otroke. Rok za vložitev prošnje zapade 19. septembra. Navodila in obrazce dobite na sedežu Sindikata slovenske šole, Ul. F. Filzi 8/I s prihodnjim tednom vsak torek, četrtek in petek od 16. do 17. ure.

včeraj-danes

Danes, PETEK, 5. septembra
LOVRO

Sonce vzide ob 6.31 in zatone ob 19.37 - Dolžina dneva 13.06 - Luna vzide ob 7.31 in zatone ob 20.17.

Jutri, SOBOTA, 6. septembra
SARA

PLIMOVANJE DANES: ob 04.46 najnižje - 57 cm, ob 11.10 najvišje 53 cm, ob 17.14 najnižje - 39 cm, ob 23.04 najvišje 41 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 17,4 stopinje, zračni tlak 1017,1 mb raste, veter 32 kilometrov na uro severozahodnik, burja s sunki 50 kilometrov na uro, vlaga 65-odstotna, nebo skoraj jasno, morje razburkano, temperatura morja 22,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Elisa Zanon, Marko Sedmak, Elisabetta Benci, Gabriele Favento, Nicole Semoli.

UMRLI SO: 80-letni Giorgio Petronio, 83-letni Adalgiso Cadorini, 85-letni Carlo Degrassi, 80-letni Costantino Zuppin, 61-letni Francesco Palermo, 71-letni Valmore Negrini, 45-letni Adriano Minin, 36-letna Aurora Di Doi, 82-letna Maria Visentini.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 1. do sobote, 6. septembra 1986
Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo (Greta), Lungomare Venezia 3 (Milje), Trg Cavana 1, Trg Giotti 1
NABREŽINA (tel. 200466), BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere
Nočna služba — od 19.30 do 8.30
Trg Giotti 1, Trg Cavana 1, Lungomare Venezia 3 (Milje)
NABREŽINA (tel. 200466) in BOLJUNEC (tel. 228124) - samo po telefonu za najnujnejše primere

razne prireditve

PD Kolonkovec prireja tradicionalni PRAZNIK SOLATE jutri, 6. in v nedeljo, 7. septembra — Ženjan št. 46. Vabljeni!

prispevki

Ob priliki Marinkinega pogreba daruje mož Franko 150.000 lir za repentabrsko cerkev in 150.000 lir za ženski pevski zbor Repentabor.

Namesto cvetja na grob Marinke Pisani-Theuerschuh darujeta Ana in Just Piščanc 100.000 lir za repentabrsko cerkev in 100.000 lir za ženski pevski zbor Repentabor.

Roseta Ozbič daruje 20.000 lir in Peter Cvelbar daruje 20.000 lir za repentabrsko cerkev.

Ob 9. obletnici smrti Gabriela Pikiza darujejo žena in sinovi 50.000 lir v isti namen.

Ob 6. obletnici smrti Rada Komarja darujejo žena in hči Tamara 50.000 lir ter starši 50.000 lir za cerkev na Repentabru.

Ob priliki poroke sina Renza Miliča in Patricije Purič darujejo starši 50.000 lir v isti namen.

Namesto cvetja na grob Zore Husel darujeta družini Doljak (Repen 11) 20.000 lir in Škabar (Repen 39) 20.000 lir za repentabrsko cerkev.

razstave

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove je odprta razstava del mladih likovnikov, ki so sledili slikarskemu tečaju prof. Ninija Perizija v sugestivnem kraškem okolju nabrežinskih kamnolomov.

mali oglasi

15-LETNO DEKLE išče zaposlitev kot cvetličarka ali kakršnokoli resno delo. Tel. ob uri obedov na št. 040/200882.
PRODAM puhalnik za seno. Tel. 040/229279.
HOTEL v Gorici sprejme v službo gospodično za hotelsko recepcijo. Pogoji: znanje jezikov, korespondence in hotelskega dela. Pismene ponudbe pošljite ali prinesite v Palace hotel, Korzo Italia 63, 34170 Gorica.
IŠČEM knjige za prvi razred vzgojiteljske šole. Tel. 040/212633.
OSMICO je odprl v Dolini Josip Sancin - Šarnek.
IŠČEM MAJHNO stanovanje ali mansardo v okolici Barkovelj, Grete ali v mestu. Klicati ob urah kosila na št. 040/574511.
PRODAM na Občinah v Ul. Fiordaliso št. 4 hišo z 72 kv. m in vrtom. Ogled 5. in 6. septembra od 11. do 20. ure. Takojšnje plačilo.
SE ŽELITE UČITI FRANCOŠČINE? Francozinja, diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju ter lekcije za vse stopnje. Tel. 040/566256.
GRADBENI ODPUST (condono edilizio) — kdor bi rad izkoristil zadnji rok (30. 9. 1986) se lahko za vse možne informacije obrne na tel. št. 040/213723 v uradnih urah.
PRODAM hišo v Boljuncu: 3 sobe, kuhinja, dnevna soba, kopalnica, klet in dvorišče. Tel. 228390.
PRODAM 500 kg koruze. Telefonirati ob 20. uri na št. 231901.
IŠČEMO mladega dinamičnega fanta z opravljenim vojaškim rokom, dobrim znanjem elektronike ter vsaj pasivnim znanjem srbohrvaščine za službo prodajalca-tehnika v Trstu. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro TEHNIK.
PRODAM prenovljeno stanovanje v Ul. Frausin, 64 kv. m, v 4. nadstropju, tel. 228390.
PRODAM moto guzzi 350 v dobrem stanju. Tel. 224407.
IŠČEMO fotomodele, manekene/ke, modne oblikovalce-ke, napovedovalce-ke, koreografe-inje, in ob tem še pokrajinska in deželna zastopstva z organizatorji lepotnih tekmovanj, agencije, studije, šole, telovadnice; brezplačen vpis v VSEDRŽAVNI KATALOG — Pisati na ARTIST'S THE BANK Division TOP-MODELS - Piazza Duca D'Aosta 10 - 20124 MILAN.
PRODAM 4-osebni šotor, češke znamke, rabljen samo 20 dni. Tel. 227342.
PRODAM po ugodni ceni izvenkrvni motor, 25 k. m., znamke Carniti, komaj pregledan. Tel. 227342.
17-LETNI FANT išče zaposlitev kot mehanik, avtoklepar ali kakršnokoli drugo delo. Telefonirati ob uri kosila na št. 040/200743.
PRAŠIČE najboljše pasme, primerne za pršute, prodaja podjetje Godina, Sovodnje - Štradalta - tel. 882343. Dobava tudi na dom.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 4. 9. 1986

Ameriški dolar	1.388.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	686.—	Švicarski frank	850.—
Francoski frank	207.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	607.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	200.—
Funt šterling	2.065.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.880.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	179.—	Avstralski dolar	800.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	2,65
Kanadski dolar	980.—	Drobni dinar	2,65

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Tel.: Sedež 61446 - 68881 Agencija Domjo 831-131

LINEA

»Linea« vabi cenjene stranke, da si ogledajo novo kolekcijo za

JESEN - ZIMO

ter se jim zahvaljuje za zaupanje

Ulica Carducci 4 - TRST - Telefon 631188

slike, ki niso le spomin

Sprehod po stari Sežani

V okviru pobud ob sežanskem prazniku spada tudi razstava starih fotografij, s katere smo povzeli nekaj posnetkov. Razgled na Sežano so prvič ovekovečili pred več kot sto leti, od takrat pa se je njena urbanizacijska stvarnost temeljito spremenila. Zlasti okolica tega kraja se je že tako razpotegnila v levo in desno, da se skorajda spaja z drugimi sosednjimi kraji.

Kakorkoli že, pogled v vsako preteklost ohranja svoj čar. Vaški trgi, kjer so se odvijali najpomembnejši dogodki in kjer je bilo obvezno postati ob določenih prilikah, pa so še posebej zanimivi. Leta 1914 so Sežanci dobili prvi vodovod, kar ni bilo ravno zanemarljivega pomena, zlasti če pomislimo, da je pomanjkanje vode na Krasu že skorajda značilnost še danes. Kljub vsakodnevnim tegobam in skrbem, pa so ljudje vselej našli čas za rekreacijo. Moškim je zadostovala peščena steza, nekaj jeklenih krogel in zabava, tekmovalnost in tudi stave so bile zagotovljene. Kajpak, ni manjkal liter terana, kot priča možakar ki slovesno toči kraško črnino v kozarce. Tako rekoč obvezna pa je bila tudi kopica vaških firbcev.

Pripravlja:
Boris Devetak

Nove plošče

GO WEST BANGS & CRASHES LP

Cox in Drummie, alias Go West, sta tokrat pripravila dvojno ploščo, ki je delno snemana v živo, delno pa v studiu. To je v bistvu obnova, ali bolje bestseller njune kratke, toda izredno uspešne kariere. Angleška dvojica je v preteklem letu vzbudila veliko zanimanje med mladimi, predvsem zaradi učinkovitih scenskih uprizoritev, kot npr. Wham!, A-Ha, Drum Theatre, pa tudi zaradi glasbene opredelitve pop-dance-soul, ki je v Angliji verjetno najpopularnejša.

Dvojna plošča je vsekakor zelo dobro snemana, aranžmaji so skrbno preštudirani in tudi pesmi so pač najlepše in najboljše, kar jih premore njuna kariera. Bangs & Crashes je neke vrste greatest hits, vendar na poseben način, saj so nekatere pesmi posnete v živo, kot Ball Of Confusion, Missing Persons in One Way Street, nekatere verzije pa so mix in sicer We Close Our Eyes, SOS, Eye To Eye.

Dober ritem, črni sound, elektronski in neelektronski posegi, vse to daje tej dvojni LP plošči svojo celovitost in popolnost. Kot sem že prej povedal ni nič novega materiala, vendar bo mnogoštevilnim fansom plošča nedvomno všeč.

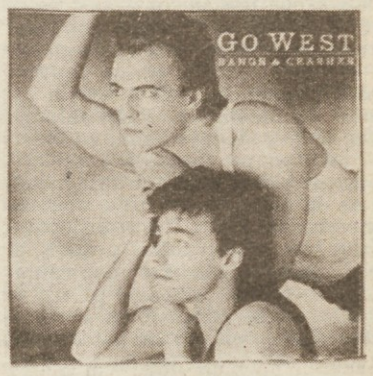

Pesmi albuma so še: Man In My Mirror, Goodbye Girl, Call Me, Haunted, Don't Look Down, Innocence.

Z nagradami sodelujejo še:

Elektrotehna DO Melodija Mengeš · Založba Lipa Koper · Založništvo tržaškega tiska - Trst · Astra DO Steklarna Hrpelje · Iskra TOZD Elektroakustika Sežana · Ljubljanska banka

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Glasujem za: .....

Moj predlog: .....

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

10.30 Nadalj.: Ritratto di donna velata
11.30 Nanizanka: Un terribile cocco di mamma
12.00 Nadaljevanka: Jo Gaillard - Scalo a Genova (5. del)
13.00 Balet: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: La donna fantasma (ZDA, krim., 1944, r. R. Siodmak, i. E. Raines, F. Tone, A. Curtis)
15.30 Lutkovna serija: Muppet Show
15.35 Risanka: Pac Man
16.00 Colorado Springs: kolesarstvo
17.00 Sette spose per sette fratelli - Rose d'inverno
17.50 Risanka: L'isola del tesoro
18.20 Trent'anni della nostra storia
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Zabavni spored: Colosseum
21.30 Film: Artisti e modelle (ZDA, kom., 1955, r. F. Tashlin, i. D. Martin, J. Lewis, S. Mac Laine)
22.20 Dnevnik
22.30 Artisti e modelle - 2. del filma
23.25 Glasbeni spektakel
0.15 Dnevnik - zadnje vesti

RAI 2

12.00 Nanizanka: A passo di fuga - Per mare e per terra
13.00 Dnevnik
13.15 Nanizanka: Saranno famosi
14.10 Mladinska oddaja: L'avventura, vmes risanka Scooby Doo in nanizanka Rasmus e il vagabondo
16.20 Monza: Avtomobilizem
17.15 Film: La figlia del corsaro verde (It., pust., 1940, r. E. Guazzoni, i. D. Duranti, F. Giachetti)
18.30 Športna poročila
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai - Il governatore
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Nanizanka: Il commissario Köster - Il pellicano
21.35 Nanizanka: Squadriglia Top Secret - Crisi d'identità
22.25 Dnevnik
22.35 Dokumentarec: Il diario americano
23.30 Dnevnik - zadnje vesti
23.40 Film: Giulia, tu sei meravigliosa! (Avstrija, kom., 1962, r. A. Weidenmann, i. L. Palmer, C. Boyer, J. Sorel, J. Valèrie)

RAI 3

10.00 Concorso giovani musicisti
12.00 Materiali didattici
12.30 Monografie
13.00 Moda - spettacolo
15.00 Glasbena oddaja - Di Gei Musica
16.00 Il marchese di Roccaverdina
17.00 Dadaumpa
18.15 Grandi mostre
19.00 Dnevnik
19.25 Come ti fo...of
20.00 Informativna oddaja: Geografia oggi - Il suolo: profili e processi
20.30 Mostra del cinema
21.30 La follia di Giovanni
22.50 Dnevnik
23.15 Lahka atletika

Gledališka predstava La follia di Giovanni, ob 21.30

RTV Ljubljana

17.25 Poročila
17.30 Spored za otroke: Pesmi in zgodbe za vas
17.45 Modro poletje (6. del nadaljevanke)
18.15 Pred izbiro poklica: poklici v letalstvu
18.45 Risanka
19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja
19.30 Dnevnik in Vremenska napoved
20.00 Dokumentarna serija: Afrika - Drugačni, a enakovredni (1. del)
21.05 Nanizanka: Derrick
22.05 Dnevnik
22.20 Kultura bivanja
22.25 Grehi Doriane Gray - ameriški film

Robert Mitchum v kriminalki Night Kill, Italia 1 ob 20.30

TV Koper

17.00 Otroški program, vmes risanka Lamu in nanizanka L'amico Gipsy
18.00 Nadaljevanka: Ljubezen in oblast
18.55 TV novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki:

GORICA — Mednarodno tekmovanje zborovskega petja »Seghizzi«
TRST — Sindikat CGIL o brezposelnosti
DOBERDOB — Pogovor z županom Lavrenčičem o podružnici srednje šole »Ivan Trinko«
GORICA — Razstava Canaletto

19.30 TVD Stičišče
19.45 Glasbena oddaja: Plavi orkester
20.30 Celovečerni film
22.00 TVD Vsedanes
22.10 Dokumentarec: Dimensione oceano
23.15 Nanizanka: Lucy

CANALE 5

8.30 Nanizanke: Una famiglia americana, 9.20 Una vita da vivere, 10.10 General Hospital, 11.00 Alice, 11.30 Dalle nove alle cinque, 12.00 Lou Grant
13.00 Znanstvena oddaja: Big Bang
13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo
16.00 Dokumentarec: Il mondo intorno a noi
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Kojak, 19.30 Love Boat
20.30 Nadaljevanka: Il segno del Toro (11. in zadnji del)
22.30 Nanizanke: Lottery, 23.30 Sceriffo a New York, 1.00 Ironside

RETEQUATTRO

8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: Destino in agguato (dram., 1964, r. R. Nelson, i. G. Ford, R. Taylor)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Where's Huddles, Wheelie and the Chopper Bunch, Banana Splits, La valle dei dinosauri
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.45 Film: Noi donne siamo fatte così (kom., 1971, r. D. Risi, i. M. Vitti, E. M. Salerno)
17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Mai dire sì, 19.30 Charlie's angels
20.30 Nadaljevanka: State buoni se potete (1. del)
22.10 Šport: tenis - Turnir Flushing Meadows

ITALIA 1

8.30 Nanizanki: Sanford & Son, 8.55 Daniel Boone
9.45 Film: Il razziatore della notte - Notturno selvaggio (vestern, 1953, r. R. Rowiand, i. B. Stanwyck, F. Mac Murrey)
11.10 Nanizanke: Sanford & Son, 11.35 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge in ob 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Tarzan, Thunderbirds, Lo specchio magico
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 I ragazzi del computer
20.00 Risanka: Magica, magica Emi
20.30 Film: Night Kill (krim., 1980, r. T. Post, i. R. Mitchum, J. Smith)
22.20 A tutto campo
23.20 Košarka NBA
1.05 Le sorelle Snoop

TELEPADOVA

14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo tigre, 19.00 Charlotte
19.30 Nanizanki: Mork e Mindy, 20.00 Quattro in amore
20.30 Film: Una canaglia da abbattere (krim., 1982, r. L. Rose, i. T. Curtis, R. Cabourie)
22.30 Nanizanka: I nuovi Rookies
23.30 Film: La fratellanza
1.30 Nanizanka: Missione impossibile

TELEFRIULI

13.00 Film: La felicità non si compra (kom., r. M. Curtiz, i. G. McRae, D. Dailey)
14.30 Risanka: Hanna e Barbera
15.30 Glasbena oddaja
18.30 Nanizanka: Ironside
19.30 Dnevnik
20.40 Film: La taglia (pust., r. S. Bourguignon, i. M. Von Sydow, G. Roland)
22.30 Dnevnik
23.30 Nanizanka: Scacco matto

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Stoji učilna zidana (ponov.); 9.00-10.00 Glasbeni almanah (1. del); 10.10 Koncert; 11.30-13.00 Glasbeni almanah (2. del): Sestanek ob 12.00 - izleti v likovno umetnost; 13.20 Zborovsko tekmovanje Seghizzi; 13.40 Glasbeni almanah (zadnji del); 14.10-17.00 Poletni mozaik (1. del): plesna ura sede, iz filmskega sveta, beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Poletni mozaik (zadnji del).

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Popularni opusi Sergeja Rahmaninova; 14.30 Človek in zdravje; 14.40-15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Glasba starih mojstrov; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.00 Našim po svetu; 22.30-24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno; 00.05-4.30 Nočni program.

RADIO KOPER (slovenski program)

10.30, 12.30, 14.30, Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme; 6.30 Jutranjik; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00-13.00 Val 202; 13.00-15.00 Mladi val radia Koper; 14.40 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Piranski glasbeni večeri; 18.00 Zaključek programov.

RADIO KOPER (italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30, Poročila; 7.15, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 8.00-12.00 Prisrčno vaši; 8.15 Flashback; 9.00 Po vaši izbiri; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Glasbeni program; 15.00 Tednik o kulturi in umetnosti; 15.45-19.30 Glasbeni program: Splash; 16.00 Popevke; 16.33 Blitz; 17.45 Metal Health; 18.00 Pulj kliče Koper; 20.00-06.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Glasena matineja - v studiu Majda; 19.00 V svetu fantazije (otroška oddaja); 20.00 Mix time; 21.30 Nočni val - vodi Igor.

Jutri opoldne slovesnost v Novi Gorici

Osemdeset let Bohinjske železnice

Železniška proga Beljak - Jesenice - Gorica - Trst, znana tudi kot Bohinjska železnica, je bila dograjena pred osemdesetimi leti. Pomembno obletnico bodo jutri slovesno proslavili na železniški postaji v Novi Gorici, v sklopu številnih prireditev ob letošnjem občinskem prazniku. Ob tem je treba povedati, da ne gre zgolj za praznovanje obletnice, za nekakšen vpogled v preteklost. "Soški koridor" bo v prihodnjih letih postal pomembna prometna žila za prevoz različnega tovora iz koprskega pristanišča v Avstrijo in ZRN. Na progi so v zadnjem obdobju opravili pomembna dela za posodobitev naprav in vložili znatna denarna sredstva za nakup novih posebnih vagonov in lokomotiv. Posodabljanje proge se bo nadaljevalo tudi v prihodnje. Lani so po "Soškem koridorju" prepeljali okrog poldrugi milijon ton tovora iz Kopra v Avstrijo, oziroma južne predele ZRN. Z dosedaj opravljenimi posodobitvenimi posegi, bi proga lahko sprejela okrog dva milijona ton tovora. V prihodnje pa naj bi zmogljivosti še povečali, tako da bi lahko letno prepeljali od pet do šest milijonov ton blaga (premog, fosfati, železova ruda). V zadnjem obdobju so povsem obnovili 49 kilometrov proge, ali približno četrtino celotne razdalje med Jesenicami in Koprom ter obnovili okrog 21 kilometrov postajnih tirov, elektrificirali vozlišče pri Divači in opravili razna druga dela. Trenutno poteka sanacija predora med Podbrdom in Bohinjsko Bistrico.

Obnovljeno železniško progo bodo vpisali v register pomembnih evropskih železnic, že jutri pa naj bi jo tudi formalno izročili namenu, čeprav je poskusno obratovala že skoraj leto dni.

Kako bodo potekale jutrišnje slovesnosti? Ob 12. uri se bodo na železniški postaji zbrali predstavniki republiških in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Ob 12.15 bo na postajo, z Jesenic, pripeljala muzejska kompozicija (stari hlapon) s predstavniki slovenskega in avstrijskega gospodarstva in avstrijskih železnic. Istočasno bo iz Kopra pripeljal tovorni vlak s tovorom za Avstrijo. Sledilo bo zborovanje pred železniško postajo, kjer bo govoril predsednik republiškega komiteja za promet in zveze Milan Jelenc.

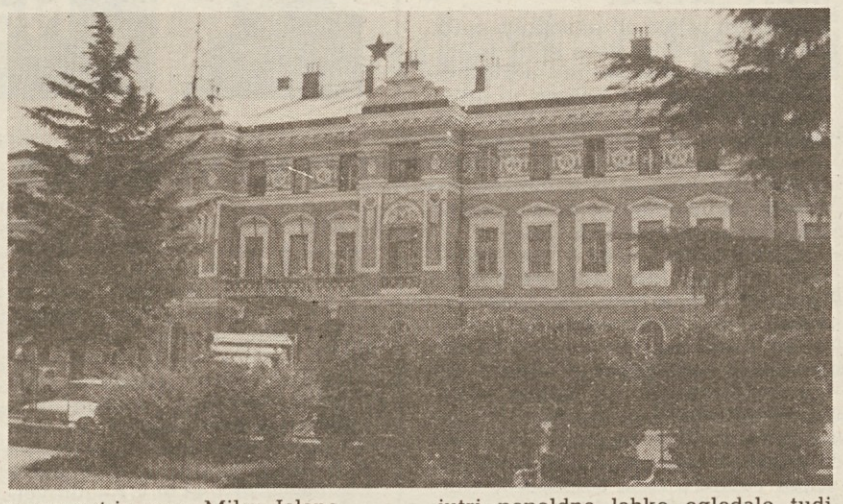

Od načelnika železniškega podjetja v Novi Gorici, Gvida Grilanca, smo izvedeli tudi, da bo v soboto (predvidoma pa najbrž tudi v nedeljo) na ogled potujoča razstava o Bohinjski železnici. Razstava bo postavljena v posebnem vagonu. Občinstvo pa si bo jutri popoldne lahko ogledalo tudi muzejski vlak. Povedati velja tudi, da so ob pomembni obletnici železnice izdali tudi priložnostni pisemski ovitek in poseben pečat. Na razpolago pa je tudi posebna značka.(Na sliki: obnovljeno pročelje železniške postaje v Novi Gorici).

GLASBENA MATICA GORICA

Vpisovanje v šolo GLASBENE MATICE je v teku do 12. septembra. Vpisovanje je vsak delavnik v Ul. Croce 3 od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure. Pojasnila tudi po telefonu (št. 84508).

Naknadno bo vpisovanje v podružnicah v Sovodnjah, Doberdobu in Štandrežu.

V sodelovanju med Občino in Pokrajino

Letošnjo glasbeno sezono naj bi označevala kvaliteta

Zaradi prevelike ponudbe, ki ji ne odgovarja vedno zadovoljiva kakovostna raven, je bil v zadnjih sezonah na glasbenih prireditvah opazen določen osip občinstva. Iz te ugotovitve so izhajali prireditelji občinske glasbene sezone - ki jo letos skupno prirejata Občina in Pokrajina, v sodelovanju z združenjem Musicisti Giuliani - pri oblikovanju letošnjega sporeda.

Sklenili so dati večji poudarek kakovosti in skušali posamezne nastope povezati s tematsko nitjo. O tem sta na tiskovni konferenci spregovorila občinski odbornik za kulturo Obizzi in glasbeni kritik Gianni Gori, ki je oblikoval letošnji program. Tematsko so povezani štirje koncerti ruske glasbe. Prvi bo na vrsti 7. oktobra, ko bosta švicarski flavtist Peter Lukas Graf, ob spremljavi pianistke Silvie Urbanis, in francoski violinist Pierre Hommage (s pianistko Giuliano Gulli) predstavila dve sonati Prokofjeva.

Dva koncerta bosta predstavila glasbo iz carskega obdobja: 14. novembra bo recital ruske lirike z jugoslovanskim mezzosopranom Jadranko Jovanović in pianistom Aleksandrom Vujićem, 5. decembra pa bo pianist Sandro De Palma izvajal skladbe Mussorgskega in Skrjabina. Februarja bo Salzburški trio predstavil komorne skladbe Šostakoviča.

Višek sezone naj bi bil 24. januarja z violinskim recitalom Uta Ughija. Prav tako januarja napovedujejo predstavitev renesančnih dvornih plesov z ansamblom Il Ballarino. Obeležili bodo tudi 50-letnici smrti Georgea Gershwina in Mauricea Ravela: prvo z nastopom spektakularnega francoskega pianista Joëla Thiolliera, drugo z ansamblom Christine Brunel Tanztheater. Glasbene nastope bosta sklenila Rossinijev recital pianista Bruna Canina in večer glasbe sodobnega skladatelja, ki ga bodo še določili.

Abonmajski spored trinajstih večerov dopolnjujejo tri srečanja z liriko. Nastopili bodo Lucia Valentini Terrani, bas Vincenzo Sagona in mladi korejski sopran Susie Jo. Vsi koncerti bodo v Avditoriju s pričetkom ob 20.30 (razen srečanj z liriko, ki bodo ob 18.30). Datume vseh koncertov, cene vstopnic (ki ob predvidenem strošku okrog sto milijonov za sezono verjetno ne bodo prav poceni) in abonmajske pogoje bodo organizatorji sporočili naknadno.

V drugem dnevu tekmovanja Seghizzi

Danes nastop 13 zborov v polifoniji

Včeraj se je z ustanovitvijo študijskega centra za glasbeno vzgojo na šolah zaključil 17. posvet o zborovskem petju, ki ga društvo Seghizzi prireja ob mednarodnem tekmovanju pevskih zborov. Center bo deloval v okviru društva in ob podpori Tržaške univerze, z namenom da bi proučeval vprašanja v zvezi z glasbeno didaktiko in oblikoval predloge za izboljšanje šolske vzgoje na glasbenem področju.

Sinoči so bili na vrsti že nastopi prvih sedmih mešanih zborov v polifonskem petju. Tekmovanje se bo nadaljevalo danes z dvema koncertoma. Popoldne, s pričetkom ob 15.30 se bo v dvorani UGG zvrstilo pet moških oz. ženskih zborov, na večernem koncertu ob 20.30 pa bo nastopilo osem zborov, med temi tudi Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta Jerneja Habjaniča.

V popoldanskem sporedu bodo po vrsti nastopili: Coral San Justo iz Buenos Airesa, zbor Korallerna iz Lunda (Švedska), I Cantori di Santomio iz kraja Malo (Vicenza), ženska zbora Aureliano iz Rima in Jacob Arcadelt iz Škocjana ob Soči.

Zvečer se bo program pričel z moškim Kammerchor Hausen iz Oberhausna (ZRN), sledili bodo ženski zbori Konservatorija iz Larisse (Grčija), Pevecké Sdruženi Ostravskych Učitelek iz Ostrave (ČSSR) in Polifonija iz Sofije (Bolgarija) in štirje mešani zbori Chòr Akademicki Filii Uniwersytetu Warszawskiego iz Bialystoka (Poljska), že omenjeni Akademski zbor iz Ljubljane, Cantori di Santomio (v mešani sestavi) iz Malo (VI) in Engelbrekts Motettkör iz Stockholma.

Do zamenjav je v zadnjem trenutku prišlo v sestavi devetčlanske žirije. Sestavljajo jo Marcello Conati, Andrea Giorgi, Gianni Lazzari in Franco Monego (Italija), Anders Eby (Švedska), Uroš Lajovič (Jugoslavija), Stefan Klimo (ČSSR), Zahari Medničarov (Bolgarija) in Walther Schneider (ZRN).

Danes dopoldne ob 11. uri bo za pevce, spremljevalce in udeležence posveta sprejem na gradu.

Akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane

izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča, da bo jutri, 6,. in v nedeljo, 7. septembra, delovna akcija pri koči pri Krnskih jezerih. Organiziran odhod jutri, 6. septembra, ob 7. uri s Travnika. Prevoz z lastnimi sredstvi. Kdor se akcije ne utegne udeležiti oba dneva, se lahko pridruži tudi samo v nedeljo. Podrobnejša pojasnila pri odbornikih društva.

razna obvestila

Vpisovanje gojencev v Dijaški dom v Gorici, Ul. Montesanto 84, tel. 83495, se nadaljuje vsak delavnik od 10. do 13. ure.

Sekcija VZPI-ANPI Dol-Jamlje prireja v nedeljo, 21. septembra, od 16. ure dalje, tradicionalni piknik v Dolu, pri Jožefu Croselliju na Palkišču. Prijave sprejemata Ettore Moro in Marjo Semolič.

Društvo slovenskih upokojencev obvešča udeležence izleta v San Marino, 9. septembra, da bosta avtobusa odpeljala po sledečem razporedu: prvi avtobus ob 4.30 s Travnika mimo gostilne Primožič, v Podgoro in Štandrež, drugi avtobus ob 4.30 izpred cerkve v Sovodnjah.

Društvo nadalje obvešča prijavljence za piknik, v nedeljo, 7. septembra, da družabnosti, zaradi tehničnih ovir, ne bo.

kino

Gorica

VERDI 18.00 - 22.00 »Hannah e le sue sorelle«. Woody Allen.
CORSO 18.00 - 22.00 »Tre uomini e una culla«.
VITTORIA 17.30 - 22.00 »Claire lingua viva« Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.
COMUNALE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA Zaprto.
DESKLE 19.30 »Rocky III.«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Marzini, Korzo Italia 89, tel. 84443

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. Fratelli Roselli 23, tel. 72340

Nova telefonska številka
PROMETNE POLICIJE V GORICI
22-333

Danes začetek slovesnosti ob prazniku v Novi Gorici

V Novi Gorici se bodo danes pričele slovesnosti ob občinskem prazniku. Ob 11. uri bodo odprli novo osnovno šolo na Ledinah, ob 13. uri bodo izročili namenu obnovljeni bencinski servis v Dornberku, ob 17. uri pa bodo na Kidričevi ulici v Novi Gorici odkrili doprsne kipe prvim poveljnikom 1. primorskega partizanskega bataljona Simon Gregorčič, Jožetu Lemutu - Saši, Miletu Špacapanu - Igorju in Martinu Greifu - Rudiju. Jutri, ob 10. uri, bo v Kulturnem domu v Novi Gorici slavnostna seja Skupščine občine, ob 12. uri pa slovesnost na železniški postaji ob 80-letnici Bohinjske železnice. Jutri bodo praznovali svoj praznik tudi na območju KS Bilje.

Delovanje SSk

Kakor izhaja iz tiskovnega poročila, se je predstavništvo deželnega vodstva SSk (Ivan Jevnikar, Marjan Terpin in Drago Štoka) v ponedeljek udeležilo sestanka predstavnikov strank koalicije, ki upravlja deželo. Na srečanju so razpravljali o delovanju deželne vlade in deželnega sveta ter o reševanju krize na Tržaškem.

V Gorici pa so se sestali predstavniki SSk in krščanske demokracije ter razpravljali o vprašanju šolskih stavb. Predstavniki SSk so ponovno zahtevali, naj se za slovenske šole najprej zgradijo novi prostori in šele nato naj se stavba nekdanjega semenišča odstopi tržaški univerzi.

Na Plešivem pri Krminu pa je bil te dni sestanek med SSk in predstavniki sindikata ANAAO, ki združuje pomožne zdravnike, zaposlene v bolnišnicah. Sestanek sodi v okvir priprav na skorajšnje volitve za obnovo glavne, oziroma medobčinske skupščine KZE.

In slednjič še vest, da je bil v nadzorni odbor nad radijsko in televizijsko službo v deželi, imenovan Marjan Terpin.

V Selcah se pričenja partizanski miting

V Selcah v ronški občini se danes začenja tridnevni partizanski miting, ki ga prireja pokrajinsko združenje VZPI—ANPI, v počastitev 43. obletnice ustanovitve prve proletarske brigade.

Tridnevne prireditve se bodo pričele že drevi ob 18. uri. Jutri ob 16. uri je napovedan nastop zbora Dino Salvador iz Ronk in moškega pevskega zbora iz Mirna.

V nedeljo bodo na vrsti številne športne in rekreacijske prireditve, ki se bodo vrstile pred in popoldne. Ob 10. uri bo zborovanje ob 40-letnici Republike itd.

V ponedeljek zvečer, ob 19.30 pa bo baklada do spominskega obeležja, ki stoji na kraju, kjer je bila ustanovljena proletarska brigada.

V sklop prireditev ob letošnjem partizanskem mitingu sodi tudi srečanje z Giovannijem Padovanom — Vannijem in predstavitev njegove knjige o partizanskem gibanju v deželi. Srečanje z avtorjem bo 19. septembra.

Včeraj aretirali avtoprevoznika Giancarla Caprara

Včeraj so na podlagi zapornega naloga, ki ga je izdalo goriško državno pravdništvo aretirali 53-letnega Giancarla Capraro, ki ga obtožujejo, da se je polastil lastnine svojega prevoznega podjetja, ki ga je sodišče postavilo v stečaj in je bilo pod stečajno upravo.

Podjetje je bilo eno najbolj znanih na področju avtoprevozništva na Goriškem in je v njem bilo zaposlenih kakih 15 oseb. Imelo je tudi večje število tovornjakov.

TOMAŽ DEVETAK

Po sledovih traperjev na brzicah reke Mistassini 1.

O pustolovskem potovanju skupine štirih Goričanov, ki so se z dvema kanujema indijanskega tipa spustili po samotnem toku reke Mistassini na polotoku Labrador v Kanadi, smo že poročali v našem dnevniku. Tomaž Devetak, ki se je skupaj s tremi prijatelji - odpravo so sestavljali še Mauro Guadagnino, Rinaldo Saunig in Laura Gregorig - udeležil tega edinstvenega potovanja, nam je ob povratku konec julija že napisal krajši potopis o celotni 40-dnevni kanadski izkušnji. Takrat nam je tudi obljubil, da bo o najzanimivejšem delu potovanja, spustu po reki Mistassini, pripravil daljše poročilo, ki ga danes začenjamo objavljati.

□ □ □

Iz Zagreba smo poleteli proti Kanadi 17. junija. Že drugi dan po prihodu v Toronto smo najeli avtomobil. Avto je bil za nas gotovo najcenejše prevozno sredstvo po Kanadi, poleg tega pa nam je omogočal prosto premikanje, brez odvisnosti od urnikov in predvsem to, da smo se lahko peljali v kraje, kamor ne vozijo ne vlak ne avtobusi.

Člani odprave (od leve proti desni) Laura Gregorig, Tomaž Devetak, Rinaldo Saunig in Mauro Guadagnino.

Z avtomobilom smo tako v par dneh v Torontu in Montrealu zbrali dovolj informacij in zemljevidov o rekah na Labradorju. Prav na podlagi teh informacij smo spremenili našo prvotno namero, da bi se spustili po reki Kaniapiskou, ki se izliva na severu v Hudsonov preliv. Preusmerili smo se na reko Mistassini, ki izvira iz jezera Mrzle vode (Eau Froide) in teče proti jugu.

Reka je nekoliko krajša od one, ki smo jo izbrali na začetku, iz informacij, ki so nam jih posredovali kanadski kanuisti, pa smo izvedeli, da je na njej dovolj težavnih točk in zahtevnih prehodov. Po informacijah je prišla na vrsto nabava opreme. Odpeljali smo se kakih 150 kilometrov proti severu v kraj, kjer smo si nabavili vse, kar smo potrebovali. Najeli smo dva kanuja indijanskega tipa, tj. z odprtim krovom in privzdignjenima okončinama, dolžine približno 5 metrov. Nakupili smo tudi preostalo opremo in taborni material, od sekire do kozic in drugega.

Naslednji dan smo se spet popeljali proti severu, vendar tokrat kar za 800 kilometrov. Prispeli smo v kraj St. Felicien ob jeseru St. Jean, kjer smo lahko najeli dve mali vodni letali, ki bi nas naslednji dan, 23. junija, skupaj s kanujema in vso opremo ponesli do jezera Mrzle vode.

Drevi ob 18. uri v Kosovelovi knjižnici

Srečanje z Milo Kačičevo

Mila Kačičeva je znana slovenska kulturna delavka. Poznamo jo po imenitnih vlogah, ki jih je odigrala na odrih slovenskih gledališč, nastopala je v mnogih slovenskih filmih in z njo se srečujemo na televizijskih ekranih. Poleg tega pa je njeno ime zapisano tudi v slovenski literaturi, saj je kot pesnica izdala tri pesniške zbirke: Neodposlana pisma, Letni časi in Spomin. Poezija Mile Kačičeve sodi med najbolj priljubljeno slovensko pesništvo. Njena osnovna barva, vsebina in namen je ljubezen. Ljubezen kot mogočna sila, ki nas veže na pramater Zemljo in vse živo na njej, ki utriplje v nas z ritmom vesolja in menjavami letnih časov, ki nam daje črpati iz ledij in duha naših prednikov in predajati slast in breme svojih doživetij in spoznanj s krvjo vred potomcem v zmerom znova ponavljajočem se čudežu očetovstva in materinstva.

Za svojo poezijo je pesnica konec minulega leta prejela v Italiji najvišje priznanje po odločitvi akademije za kulturo in umetnost »Renato Colombo«, v severno italijanskem mestu Serravalle so ji podelili »zlato ogrlico« za enajst pesmi, ki jih je v italijanščino prevedla Jolka Milič. Omenjena kulturna ustanova že 15 let podeljuje nacionalne nagrade - zlato, srebrno in bronasto ogrlico za poezijo.

Ker se ta imenitna nagrada trenutno nahaja v Sežani, je knjižnica izkoristila priliko, da s pesnico organizira srečanje in obiskovalcem pokaže to visoko priznanje.

Ob literarnem večeru bo v knjižnici tudi otvoritev likovne razstave novejših grafik kraškega rojaka Jožeta Spacala. Jože Spacal sodi med najvidnejša imena slovenske likovne umetnosti. Imel je nad 40 samostojnih razstav, zadnjih 10 let se je udeleževal vseh pomembnejših razstav slovenske in jugoslovanske grafike v svetu. Sodeloval je na mnogih pomembnih bienalih grafike v svetu in za svoje delo prejel vrsto priznanj in nagrad. Od 1967. leta je scenograf pri RTV Ljubljana, ukvarja se z grafiko, slikarstvom in mozaikom. Čeprav živi v Ljubljani mu je ostal dom v Kostanjevici na Krasu najljubši.

V knjižnici bo umetnika predstavil umetnostni zgodovinar Brane Kovič. Razstava bo na ogled do 20. septembra. **a. n.**

Srečanja z bogatim delom mojstra Rika Debenjaka

Ko se zadnja razstava v likovni sezoni Kanalske galerije izteče, že vrsto let zapored te prostore zapolnijo dela domačina, priznanega in po vsem svetu cenjenega likovnega ustvarjalca, enega najbolj eminentnih grafikov sodobnega časa Rika Debenjaka

Riko Debenjak se je v rojstni kraj, čeprav ga je zgodaj v mladosti, ob izbruhu prve svetovne vojne skupaj z družino zapustil, rad vračal in še danes je nanj čustveno močno navezan in prav primorski prostor je tisti, ki je v njegovih zgodnjih ustvarjalnih začetkih inspiriral vrsto danes neprecenljivih del. Svojim rojakom je že 1957. leta po samostojni razstavi, ki so jo postavili v sejni dvorani takratne občine Kanal v okviru proslave 90-letnice čitalnice, podaril 12 grafik, dvajset let kasneje pa je poklonil še 50 grafik, ki so našle mesto v obnovljenem stolpu nekdanjega mestnega obzidja. Ta odslej, torej od leta 1977, nosi Debenjakovo ime in se s kvalitetnim likovnim programom vključuje v razstavno ponudbo Goriške.

Že od ustanovitve Debenjakove galerije je v poletnih mesecih razstavljen zaokrožen pregled grafik, ki velikega rojaka označuje kot izvrstnega mojstra in subtilnega ustvarjalca. Ta izbor podarjenih del, ki ga je opravil avtor sam, predstavlja Rika Debenjaka kot grafika, čeprav se je ukvarjal tudi z akvarelom, risbo in oljnim slikarstvom predvsem v zgodnjem obdobju. K oljni tehniki se je ponovno vrnil na jesen življenja, ko mu zdravje ni več dopuščalo, da bi opravljal tudi fizično težje in zahtevnejše delo, ki ga realizacije v grafičnih tehnikah zahtevajo. Z grafičnimi tehnikami se je pričel ukvarjati po drugi svetovni vojni, ko je postal tudi, sprva docent za grafiko na Akademiji upodabljajočih umetnosti v Ljubljani, nato izredni in redni profesor na Akademiji za likovno umetnost ter se v njih preizkušal vse do upokojitve. In strnjen pregled grafičnega ustvarjanja nam nudi prav kanalski fundus, saj zajema grafike od leta 1941 do 1976, torej vse Debenjakove faze in cikle, od prvih še v realističnem slogu zasnovanih do Magičnih dimenzij, vsebinsko in tehnično izjemno dovršenih stvaritev, ki so njegovo ime ponesle v svet.

Ko si ogledujemo njegovo stalno zbirko v Kanalu, se pred nami zariše podoba ustvarjalca: natančnega, doslednega, marljivega eksperimentatorja, ki se je specializiral v najtežji grafični tehniki (barvni jedkanici ter barvni akvatinti in jedkanici) in v njej dosegel po tehnološki plati ustvarjalni maksimum. Odkrijemo tenkočutnega pesnika, ki je črpal v domači zemlji, jo v sebi nosil, negoval in preoblikoval. V letih vojne je nastala njegova Bloška kuhinja v jedkanici, po vojni pa Tolmin v isti tehniki v izrazito pripovednem rokopisu, z vsemi drobnimi detajli, ki ustvarijo verno podobo skupine tolminskih hiš, ki so danes dragocen spomin in dokument. Vse do petdesetih let se je Riko Debenjak enakovredno preizkušal v različnih likovnih zvrsteh. Tudi slikal je in vneto raziskoval barvo. Ko pa se je na pobudo Božidarja Jakca odločil za grafiko, se ji je povsem posvetil.

V začetku petdesetih let je Riko Debenjak ustvaril celo vrsto edinstvenih grafik, v katerih je s formalnimi poenostavitvami in monumentalizacijo izraza, po eni strani, sebi kot likovniku - grafiku začrtal pot, po drugi, pa tako globoko doživeto prikazal kraško ženo, da je postala simbol trdoživosti, klenosti in vztrajnosti Kraševke. Skrbno pretehtane kompozicije, vsebinsko polne in v formalnem pogledu čedalje bolj izčiščene in poenostavljene so grajene na klasičnih principih umetniškega ustvarjanja. Ko se je kasneje Riko Debenjak poglabljal v drobni svet morskega dna, se je tudi formalno razvijal. Prelom pomeni njegov ciklus, v katerem se je razživela vsa skrita eksperimentatorska žilica, ki vztrajno odpira nove poglede. Njegovo pozornost je kar za daljše obdobje pritegnil droben fragment iz obdajajoče nas stvarnosti - omet (zid), kjer se sprosti njegova likovna fantazija, skrajno previdno črpajoča tudi iz pop-artističnih izkušenj. V novem ciklu »Glavnik« in kasneje »Drevo, skorja, smola« (Cycle composition) se je Debenjak predal doslej neslutenim možnostim tehnike barvne jedkanice, kjer lahko preizkuša številne variante v različnih barvnih odtenkih. Leto 1967 je v Debenjakovo ustvarjalnost prineslo novo razsežnost - odkrivanje vsemirja z vsem skrivnostnim nemirom.

Neznane razsežnosti vesoljskega sveta so pobudile barvne raziskave, izražene »v loku od najčistejše beline do najbolj črne črnine«, ki pa spričo vseh mogočih vmesnih odtenkov še zmeraj učinkuje ne kot »nič« temveč kot nekaj živo pristnega, otipljivega (Zoran Kržišnik). Beli barvni vrezi so se tu spremenili v žareč olamen, ki se kot akcent v kompoziciji poljubno trasformira. Vesolje je prebudilo magijo umetnika. Magične dimenzije se vpišejo v zgodovino.

Kot se obhod obiskovalca po galeriji konča, je velik del Debenjakovega opusa zarezal v spomin. Toda za vsem tem delom je še skrit ustvarjalec, ki ga širša publika še ne pozna! In morala bi ga poznati, saj je Debenjakov opus tako bogat, raznolik in umetniško visoko kvaliteten, da bi o njem morali strokovnjaki izreči tehtno strokovno besedo in njegovemu opusu dati mesto, ki mu v zgodovini grafike nedvomno gre.

NELIDA SILIČ NEMEC

Posvet o kiču v otroških knjigah

O kiču v otroških knjigah, pa tudi o odnosu družbe do kiča in o kiču v filmih, na televiziji, časopisih in revijah, bo govor 20. novembra v Mariboru. Pobuda za tovrsten posvet prihaja iz uredništva revije za vprašanja mladinske književnosti in knjižne vzgoje Otrok in knjiga skupno s Pionirsko knjižnico v Mariboru.

Na razpravi, ki jo bo vodil Denis Poniž, bodo s svojimi referati prisotni poleg literarnih preučevalcev tudi sociologi, pedagogi, uredniki in knjižničarji; celoten posvet in njegove rezultate bodo objavili v 25. številki revije Otrok in knjiga. Pripravljalni odbor je že začrtal poglavitne tematske kroge, ki zajemajo opredelitev kiča, kič pri odraslih in otrocih, dejavniki, ki vplivajo na otrokovo odločitev za kič, ideološki kič idr?. V uvodnem referatu bo mag. Miran Hladnik komentiral bibliografijo del o kiču v slovenščini.

Berite
»Novi Matajur«

»Velike forme« Henrya Moora

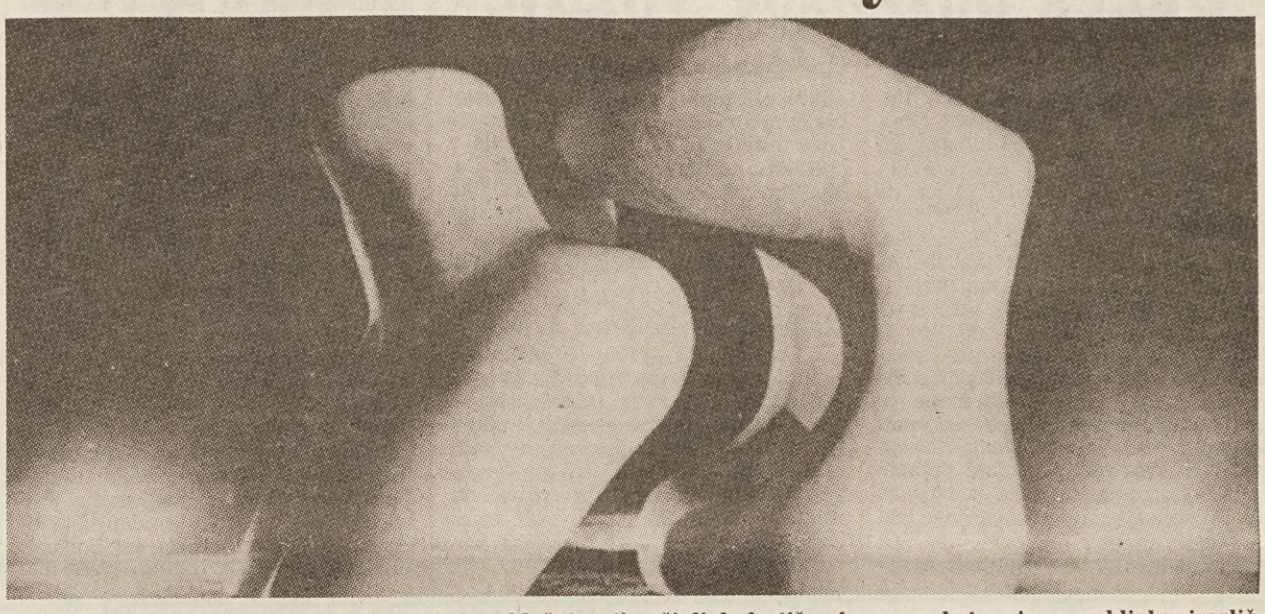

Pokojni umetnik je z izrednim instinktom in rahločutnostjo oživljal plastične forme, za katere je uporabljal najrazličnejše materiale

Veliki beatnik na Struških večerih

Na letošnjih, jubilejnih Struških večerih je sodeloval tudi sloviti ameriški pesnik Allen Ginsberg. Bil je ena izmed zvezd tega velikega mednarodnega srečanja in prav gotovo sodi med tista imena, ki so označevala cilje, sanje in boje cele generacije, tiste beatniške generacije, ki je odklanjala ameriški in ne samo ameriški konsumizem, ki se je borila proti vojni v Vietnamu, ki je sanjala novo in bolj človeško družbo, ki je poskusila mamila in si izbrala za dom cesto.

Na tiskovni konferenci v Strugi je Ginsberg izjavil: "Uživam, če se igram s protislovji. Pišem o svoji družini, pa sem homoseksualec. Prihajam iz kapitalističnega sveta , toda ugotovil sem, da je ravno tako idiotski kot komunističen. Eksperimentiral sem z mamili, toda urim se v budistični meditaciji. Sem slovanskega izvora (moja mati je bila rojena v Vitebsku, očetova družina pa izhaja iz Lvova), vendar sem ameriški beatnik. Sem Žid, toda hkrati tudi neteističen. Vse skupaj je tako, kot je z naravo človeškega duha. Svet zahteva napredek, mi pa smo iznašli jedrsko bombo. V tem nasprotju torej nisem drugačen od kogarkoli drugega. Problemi moje identitete so dejansko zelo nepomembni v primerjavi z identiteto vsega sveta, oziroma s problemom njegovega preživetja.

V intervjuju za Teleks je Ginsberg med drugim izjavil : "Mislim, da bo svet slabši, če se bomo bojevali. Če hočete imenovati študentske demonstracije, potem jih ni treba imenovati čisto nič drugače, kot študentske demonstracije. Mislim, da je zelo lepo in dobro, če se demonstrira mir za mir. Toda to pomeni brez uporabe nasilja. Demonstracije so teater. Za časopise in politiko. Sicer pa je vsa politika teater. Osebno pa verjamem v inteligentno gledališče. Če namreč demonstrirate za mir, potem je prvi pogoj, da ste sami miroljubni."

Ginsberg v omenjenih odstavkih povzema bistvena izhodišča beatniške generacije. Generacije, ki je morda v zatonu, ki jo odrivajo novi klišeji, ki govorijo o uspehu, o plezanju na prestižna mesta. Klišeji, ki nam predstavljajo novo mladino kot mladino, ki ne pozna dvomov in natančno ve kaj hoče: kariero. To velja za moške in ženske. Romantična estrada beatnikov ostaja seveda izven teh modelov. Kot ostaja izven teh modelov Ginsbergova poezija.

Primerjati različne svetove je navadno težko delo. Kljub temu pa so beatniki nosili v sebi veliko upanja in znali ustvarjati utopijo. Sedanji juppy pa je hočeš nočeš obsojen na totalno pristajanje na stvarnost. Prepovedane so mu sanje, prisiljen je, da se vede kot osvajalec, čeprav ga lovi po žilah infarkt. Beatnik je lahko svobodno govoril, naš juppy bo govoril jezik nadrejenih, čeprav bo nadomestil beatnikove linijske avtobuse in vlake z mercedesom.

Vojni muzej v Gorici premestili iz palače Attems na grad

Kritičnejši pogled na prvo svetovno vojno

Pred nekaj leti so izredno narasle vode potoka Koren preplavile nekatere goriške ulice ter v pritličnih in kletnih prostorih stavb povzročile precej škode. Med poškodovanimi je bil tudi Pokrajinski muzej v palači Attems na Kornu. Poškodovane so bile nekatere dragocene zbirke dokumentov ter časopisov kot tudi predmeti razstavljeni v vojnem muzeju, ki je spominjal na boje na Soški fronti med prvo svetovno vojno.

Vojni muzej, ki je bil v pritličnih prostorih Attemsove palače, desno od vhoda, je bil urejen med dvema vojnama, v času, ko je bilo poveličevanje »combattentizma« na višku. Seveda so takrat muzej uredili tako, da so izstopali le pomembni dogodki gledani z italijanskega zornega kota, medtem ko je bila nasprotna stran, t. j. avstroogrska, potisnjena v kot. Bili so pač časi takšni, da so v fašistični Italiji govorili izključno o zmagi italijanskega orožja. S podobnimi pogledi so bile urejene tudi druge zbirke v tem vojnem muzeju.

Pokrajinska uprava je prav v tistem času, povodnji namreč, poskrbela za novo vodstvo muzeja, oziroma, bolj pravilno, muzejev, saj sodijo sem razne zbirke. Nova težnja uprave pa je ta, da pomaga tudi pri urejanju muzejskih zbirk v drugih krajih Goriške. Pokrajina je že mislila na preosnovo vse dotedanje muzejske politike. Pokrajinska uprava je odkupila nekaj starih stavb na grajskem griču. Te mejijo na tisto, v kateri je že veliko let muzej. Po vodni ujmi so sklenili, da bodo vojni muzej prenesli na grad in da ga bodo skušali urediti z novimi kriterji, bolj kritičnimi od dotedanjih. Tako za nakup kot za obnovo stavb na grajskem griču je Pokrajina porabila precej denarja. Sedaj so že pred tem, da lahko v njih prično urejati razne zbirke.

V Gorici je zares bilo potrebno novo gledanje na vso muzejsko politiko, na tisto iz let prve svetovne vojne pa še posebej.

Letos, 9. avgusta, ob 70 - letnici prve zasedbe Gorice s strani italijanskih čet v letu 1916, so v stavbi na grajskem griču odprli razstavo dokumentov o tej zasedbi. Na otvoritev je prišel obrambni minister Spadolini.

Pogledali smo v prostore, kjer je na voljo razstava. Res je nekaj novega v primerjavi s tem na kar smo bili navajeni. Najbrž pa ni to tisto kar so si muzejski delavci želeli. Sedanjo razstavo so namreč morali pripraviti na hitro, upoštevajoč dokumentacijo s katero razpolagajo. Ta pa je zelo enostranska, saj so dokumente zbirali v času fašizma in tudi kasneje na zelo enostranski, pa čeprav tudi vsaj delno razumljivi način.

Zaradi tega vidimo na razstavi le eksponate, ki jih hranijo v Pokrajinskem muzeju. Gre za vrsto dokumentov italijanskih vojaških oblasti v zasedeni Gorici, za dokumente takratne Občinske uprave, za vojne dokumente, za vrsto fotografij in zemljevidov. Najdemo tudi časopise, ki opisujejo dogodke tistih dni v avgustu 1916. Seveda so to le italijanski časopisi. Najpomembnejši seveda.

Kdor je pripravil razstavo pa je pomislil tudi na drugo stran. Tako najdemo razstavljen dnevnik dveh Goričank, ki sta bili bolničarki v avstrijskem Rdečem križu, vrsto slik in razglednic iz avstrijskega vira, pa še nekaj dokumentov takratne Deželne uprave, ki je delovala, v izgnanstvu, na Dunaju. Na razstavo so torej dali tudi nekaj teh dokumentov, tako da se obiskovalci lahko seznanijo z mnenjem »nasprotnika«.

Sicer pa, po izkušnjah, ki jih podpisani ima z brskanjem po tukajšnjih arhivih in knjižnicah, je treba vedeti, da so o dogodkih tistih dni pisali vsi listi, ki so takrat izhajali v avstroogrski monarhiji. Marsikateri list v nemščini, italijanščini in slovenščini je moč najti v tržaških ter goriških knjižnicah oziroma arhivih. Lahko je tako uokviriti takratno dogajanje z boljšo dokumentacijo od tiste s katero razpolaga Goriški pokrajinski muzej.

O tej novi politiki pa najdemo veliko več v katalogu, ki je izšel ob priliki razstave. Tu nas muzejski delavci in drugi (ravnateljica Maria Masau Dan, Alessandro Polin, Annalia Delneri, Valerio Staccioli, Lucia Franco, Roberto Scomersi) seznanijo s tem, kar so naredili in hoteli narediti s to razstavo in kakšne so njihove želje za bodočo ureditev muzeja. Iz njihove pripovedi izvemo, da imajo v muzeju precej dragocenega materiala, ki pa ni bil doslej urejen. Imeli bodo veliko dela s tem. Iz pregleda dokumentacije o prvi svetovni vojni v goriškem muzeju pa izhaja nekaj zares nepojmljivega. V dobrih petdesetih letih po prvi svetovni vojni so se odgovorni v muzeju zanimali le za to, da bi prikazali eno samo stran medalje. Če je to razumljivo iz nacionalnih ter političnih razlogov, ni pa to prav nič strokovno. Znanstvena ustanova, kakršni so muzeji, bi si ne smela dovoliti kaj takega. V Gorici pa so žal ravnali tako. V zbirkah o prvi svetovni vojni imamo vse mogoče italijanske publikacije, ki so vojno seveda poveličevale po svoje. Imamo tu knjige, ki so izšle v Rimu, v Milanu, v Genovi, celo v Trapaniju. Nimamo pa nemško pisanih knjig ter dokumentov, razen nekaj častnih izjem. Odgovornim v muzeju v letih fašizma ter prva desetletja po drugi vojni niti na um ni prišlo, da bi pogledali čez mejo ter ugotovili, kaj so o vojnih dogodkih v naših krajih pisali v Avstriji, na Madžarskem, v Jugoslaviji, na Češkoslovaškem, v Nemčiji. Hoteli so pa prikazati samo eno plat medalje.

Iz spisov v katalogu je moč razbrati željo po objektivnejšem prikazu vojnih dogodkov. Ne le z vojaškega zornega kota, saj bi bilo opisovanje vojaških operacij podobno, neglede katera stran to piše. Na vojno, ki je Gorico in našo deželo opustošila pred sedemdesetimi leti, je treba gledati tudi z očesom preprostega človeka, ki je v vojni izgubil družinske člane, imetje, dom, ki se je moral potepati na raznih frontah, v taboriščih, v izgnanstvu, ki je trpel lakoto. Tako gledanje res ni »junaško«, je pa človeško. Tudi to je naloga naših muzejev in raziskovalcev, ki sodelujejo v njih ter z njimi. Prve korake na tej poti so že naredili. Tudi pred nekaj meseci, ko so prav v Palači Attems predstavili zajetni zvezek tržaške revije Qualestoria, v katerem so objavljena kritična gledanja na prvo svetovno vojno.

MARKO WALTRITSCH

SP v kolesarstvu: včeraj na 100 km ekipno za amaterje

Italijanom srebrna kolajna

COLORADO SPRINGS — Kaže, da »doping-afera« ni načela članov italijanskega moštva na 100 km. Nasprotno: »azzure« je še v večji meri spodbudila, da so včeraj na SP odločno startali in tako prislužili Italiji srebrno kolajno.

Italijani bi lahko posegli celo po zlati kolajni, a niso imeli sreče. Premagali so jih Nizozemci, ki so sicer odlično vozili, imeli pa so olajšano delo od Italijanov, ker jim je bilo vreme naklonjeno, medtem ko so »azzurri« imeli dokajšnje težave z vetrom.

Eros Poli, Massimo Podenzana, Mario Scirea in Flavio Vanzella so tudi včeraj dokazali, da sodijo med najboljše na svetu v tej disciplini in nanje italijansko vodstvo tudi računa za olimpijske igre v Seulu. Kako pa se bo končala afera z dopingom, o tem v italijanskem vodstvu po včerajšnjem lepem uspehu nihče ni niti namignil.

Če so Nizozemci presenetili in Italijani potrdili svoj »sloves«, pa so včeraj povsem razočarali Sovjeti, ki so v Montellu osvojili zlato, in Čehoslovaki, ki so bili na prejšnji izvedbi drugi.

Jugoslavija (Pavlič, Papež, Glivar in Smole) je včeraj osvojila 11. mesto s 6'30" zaostanka od Nizozemcev. »Plavi« so tako ponovili lansko uvrstitev. Nadejali so si sicer mesto med prvo deseterico. Konkurenca pa je bila zanje preostra.

Danes bo na SP v Coloradu Springsu prost dan, jutri pa bo na sporedu najbolj pričakovana preizkušnja — cestna vožnja za profesionalce.

VRSTNI RED

1. Nizozemska (Cordes, De Vries, Harmeling, Talen) 2.00'10" s poprečno hitrostjo 49,930 km na uro; 2. Italija (Poli, Podenzana, Scirea, Vanzella) 2.01'48"; 3. NDR (Ampler, Kummer, Raab, Radke) 2.02'47"; 4. ZRN 2 uri 3'19"; 5. SZ 2.04'13"; 6. Švica 2 uri 4'33"; 7. ZDA 2.04'33"; 8. Švedska 2 uri 4'33"; 9. Poljska 2.04'43"; 10. Češkoslovaška 2.05'23"; 11. Jugoslavija (Pavlič, Papež, Glivar, Smole) 2 uri 6 minut 40".

Boks: Oliva - Brunette

NEAPELJ — Pred boksarskim dvobojem za podelitev svetovnega naslova v superlahki kategoriji verzije WBA, sta se včeraj Italijan Patrizio Oliva ter izzivalec Brian Brunette še javno predstavila. Tiskovna konferenca je bila tokrat izredno razburkana, saj so bili predstavniki Američana Brunetta izredno polemični glede boksarskih rokavic za dvoboj ter korektnosti italijanskega boksarja.

Kalambai ostal prvak

TERAMO — Patrizio Sambu Kalambai je v boksarskem dvoboju srednje kategorije obdržal italijanski naslov. S tehnično dobrim in pametnim boksom je namreč odpravil izzivalca Giovannija De Marca, ki je odstopil v 11. krogu.

V Ljubljani nov stadion za 45. BAI

Koliko rekordov za odlično bolgarsko reprezentanco?

Leto 1986 bi moralo vsekakor biti važen mejnik v slovenski atletiki, ki je v kratkem času (čeprav po zelo dolgem čakanju) pridobila kar dva nova sodobna stadiona in temeljito popravila napravo v Celju, svojem največjem atletskem središču. V Celju so stadion Borisa Kidriča na novo predelali in progo razširili na 8 stez. Stadion z umetno maso so dobili tudi v Kranju (8 stez), največja pridobitev pa je nov atletski stadion v Ljubljani.

Lotili so se stadiona ob kamniški progi v Šiški. Že zdavnaj zastarela naprava je postala izredno moderen in funkcionalen objekt. Tekališče ima 8 stez, dvojna pa so vsa zaletišča in izmetišča. Tekališče predstavlja 9 milimetrov debela plast rdečega »politana«, odskočišča pa pokriva 15 milimetrov istega materiala zelene barve. Dela je izvedla specializirana švicarska firma, ki ima v Evropi že bogate izkušnje. Politan ocenjujejo kot izboljšano vrsto klasičnega tartana. Stadion v Šiški ima tudi pokrito tribuno za 3 tisoč gledalcev, pod njo pa pokrito stezo dolgo 100 metrov. Na razpolago je tudi peščeno tekališče s šestimi progami za ogrevanje.

Velik atletski dogodek Ljubljane bodo 45. balkanske atletske igre, ki bodo jutri in v nedeljo, torej skoraj neposredno za evropskim prvenstvom v Stuttgartu.

Prirediteljski odbor ima prijave vseh balkanskih držav, tudi Albanije. Organizacijski aparat so v Ljubljani preverili v dneh 30. in 31. avgusta z izvedbo atletskega prvenstva JLA, glede izvedbe tekmovanja samega pa nimajo posebnih skrbi. Glede samih balkanskih iger jih še največ skrbi kakovostna udeležba iz vseh nastopajočih držav.

Na Balkanu se je v zadnjih 10-15 letih atletika razvila neenakomerno. Grčija ima na primer še vedno samo nekatere odlične posameznike, Jugoslavija je na splošno nazadovala, Romunija ima posebno močno žensko vrsto, zelo pa se je okrepila Bolgarija, ki je postala majhna velesila.

Markov, eden izmed glavnih adutov v Ljubljani odlične bolgarske reprezentance

Tekmovanje, kot so balkanske igre in neposredno po EP ter istočasno s številnimi kakovostnimi (in bogatimi) mitingi po Evropi, bi utegnilo biti za mnoge zvezdnike nezanimivo.

Pred kratkim se je v Ljubljani mudil funkcionar bolgarske atletske zveze, ki je osebno preveril kakovost naprav. Bolgarija je v resnici prijavila vse svoje najboljše. Med njimi sta svetovni rekorderki Kostadinova in Donkova in evropski rekorder Markov. Nekaj težav naj bi bilo z Romuni. Obstaja vsaj bojazen, da se bo katera od njihovih odličnih tekačic po EP raje udeležila mitinga v Bruslju.

Za domačo atletiko bodo balkanske igre eden izmed glavnih ciljev letošnje sezone. To velja še posebej za Slovenijo, ki je v samem središču dobila sredstva za ponoven vzpon. Nove pridobitve zvenijo kot izziv družbi, da atletiko podpira tudi po prvi materialni zadostitvi. (—kb—)

TENIS: ODPRTO PRVENSTVO ZDA

Odslej v boju le Evropejci

NEW YORK — Četrtfinale odprtega prvenstva ZDA je potekal brez večjih presenečenj, saj so se vsi favoriti uvrstili v nadaljnje kolo.

Med dvojicami sta se Italijanka Raffaella Reggi ter Španec Casal uvrstila v finale. Kot zanimivost gre omeniti dejstvo, da se bodo med moškimi prvič na tem turnirju pomerili v polfinalu samo evropski predstavniki.

ČETRTFINALE

MOŠKI: Edberg (Šve.) - Wilkison (ZDA) 6:3, 6:3, 6:3.

ŽENSKE: Sukova (ČSSR) - Turnbull (Avstral.) 6:4, 6:0.

MOŠKE DVOJICE: Nyström (Šve.), Wilander (Šve.) - Curren (ZDA), Mitchell (ZDA) 6:2, 2:6, 7:5, 2:6, 7:6.

POLFINALE

MEŠANE DVOJICE: Reggi (It.), Casal (Šp.) - Bunge (ZRN), Sanchez (Šp.) 6:4, 6:3.

Avtomobilizem: v Monzi za VN Italije v formuli 1

Danes poskusne vožnje

MONZA — Dopoldne se bodo pričele uradne poskusne vožnje VN Italije formule 1, ki se tudi letos odvija na dirkališču v Monzi. Veliko zanimanje vlada za prvi poskusni nastop bolidov iz Maranella, ki pa, po besedah pilota Alboreta, ne nudijo zadostnih jamstev za vrhunski dosežek. Glavna favorita sta tudi tokrat mclarna ter williamsa, ki razpolagajo z izredno prožnimi motorji, ki so ovinkasti progi, kakršna je tista v Monzi, nadvse primerni. Tudi Benettonova ter Lotusova vozila utegnejo ravno spričo povsem svojstvene oblikovitosti dirkalne steze zagreniti življenje omenjenima dvema mogotcema. Slednja sta pa najbrž dokončno izločila ostale tekmece iz boja za naslov najboljšega pilota letošnje tekmovalne sezone.

Prireditelji so iz varnostnih razlogov sklenili omejiti število razpoložljivih prostorov za občinstvo; vsega bodo predvidoma prodali »borih« 100 tisoč vstopnic.

Krstni nastop na letošnji VN Italije formule ena bosta doživela tudi novo vozilo hiše Ags El Charro ter mladi italijanski pilot Alex Caffi, ki bo pri Oselli nadomestil odslovljenega Bergerja.

Rally tisočerih jezer

LAAJAVOURI — Kar 160 pilotov je uradno vpisanih na letošnjo izvedbo rallyja tisočerih jezer. Dirka se pričenja v znamenju ponovnega dvoboja med francoskim peugeotom in italijansko lancio martini. Gre za deveto preizkušnjo svetovnega prvenstva, na začasni lestvici katerega vodi francoska hiša, ki je doslej osvojila kar štiri dirke.

Za bližnje nogometno prvenstvo A lige

»Zveneče« okrepitve Udineseja

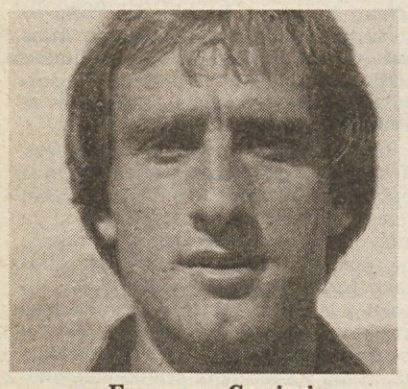

Francesco Graziani

VIDEM — Videmski prvoligaš Udinese je končal serijo nakupov na nogometni borzi. Za Videmčane bodo v bližnjem prvenstvu igrali Avstrijec Schachner (prej Pisa), Graziani (prej Roma) in vratar Martina (prej Torino). Gre za dokaj stare nogometaše, od katerih pa se je posebno Graziani lani zelo izkazal. Igranje v podeželskem klubu bi lahko poživilo tudi nekoliko zarjavelega Schachnerja.

Videmski klub je medtem sporočil, da dokaj ugodno poteka akcija prodaje abonmajev, precej razburjenja pa je med organiziranimi navijači, ki v teh dneh preverjajo stališča raznih struj in izbirajo novo vodstvo.

Palermo: ljudsko posojilo?

PALERMO — Pokrajinska zveza zadrug je dala pobudo, da bi za finančno rešitev domače enajsterice razpisali ljudsko posojilo. Vodstvo nogometnega kluba bo moralo predstaviti stvarna jamstva najpozneje do 9. septembra.

Avstralci povsem nared

SYDNEY — Novo avstralsko plovilo, ki se bo udeležilo letošnje izvedbe pokala America, imenovano Australia IV, je izjemno uspešno prestalo krstno preizkušnjo na dokaj razburkani morski gladini.

Nogometni turnir za Pokal Ž. Race

Gaja premagala Vesno!

Gaja - Vesna 2:1 (0:1)

STRELCA: v 3. min. Kostnapfel, v 62. in 77. min. Bortolotti.

GAJA: Zemanek, Grgič (Viviani), Stranščak (Visentin), Rismondo, Gabrielli, Kalc, Gojča, Catenaro, Salvi, Bortolotti, Vrše.

VESNA: Verdecchia, Tucci, Pisani (Guštin), Sedmak, Coccaluto, Basiaco, R. Candotti (Soavi), Pichierri, Kostnapfel, F. Candotti, Bruno.

SODNIK: Michelini.

Ko je Kostnapfel že v 3. minuti s krasnim zadetkom z razdalje 20 metrov ugnal Gajinega vratarja, verjetno so vsi mislili, da bo imelo kriško moštvo lahek posel v sinočnji tekmi. Zgodilo pa se je obratno. Po danem zadetku so Križani osredotočili svojo igro na sredini igrišča in dovolili gajevcem, da so nekoliko reagirali in tudi sprožili nekaj napadov, toda do izenačenja niso prišli.

V nadaljevanju je padriško-gropajsko moštvo odločneje napadalo in v 17. minuti stanje izenačilo z Bortolottijem, ki je spravil žogo v mrežo (sicer ob pomoči burje) kar neposredno s strelom s kota. Bertolotti je poskrbel tudi za drugi zadetek za Gajo (tokrat z glavo) in Vesna je bila tako nepričakovano izločena iz tega turnirja. Če je zmaga Gaje nepričakovana, pa je tudi zaslužena. Glede Vesne pa moramo reči, da smo od tega moštva več pričakovali.

Drevi bo zadnje izločilno srečanje. Ob 20.30 bosta na proseško igrišče stopila San Giovanni in Kras. (M.Š.)

Za čelade poskrbljeno

RIM — Italijanska motociklistična zveza bo svojim članom pred vhodi stadionov, ki se nahajajo na državnem ozemlju, nudila povsem brezplačno varstveno službo, pri kateri bodo lahko motoristi odložili čelade in jih ob odhodu iz stadiona nepoškodovane dvignili. Domiselna pobuda je sad dogovora med navedeno zvezo in CONI.

OD 18. SEPTEMBRA V FIRENCAH

SP v ritmični gimnastiki

FIRENCE — V toskanskem mestu bo od 18. do 21. septembra evropsko prvenstvo v ritmični gimnastiki. Dejansko bo šlo za svetovno prvenstvo, kajti vrsti Bolgarije in Sovjetske zveze sodita v sam svetovni vrh.

Zanimiva bo udeležba Cipra, Grčije in še najbolj Turčije, kjer je ženski šport delno še nerazvit.

V okviru prvenstva bodo odprli tudi razstavo, posvečeno etruščanskim plesalkam, katerih gibi naj bi bili v fantaziji organizatorjev podobni tistim modernih gimnastk.

Turnir Alpe - Adria
Giomo premagal Kvarner

BENETKE — V uvodnem srečanju povratnega dela mednarodnega košarkarskega turnirja Alpe - Adria je beneški Giomo na domačih tleh z nepredvideno težavo premagal reškega drugoligaša Kvarnera s 107:98 (49:53). V vrstah gostiteljev sta se kot običajno odlikovala Radovanović (21 točk) in Dalipagić (37); pri gostih pa sta največ pokazala Pilepić (23) in Klipa (27).

ŽENSKO ODBOJKARSKO SP

Italijanke se uvrstile v polfinalno skupino

OLOMOUC — Z zmago proti Sev. Koreji s 3:0 (15:5, 15:5, 16:14) se je Italija na svetovnem ženskem odbojkarskem prvenstvu uvrstila v polfinalno skupino. V drugem srečanju izločilne D skupine pa je Japonska premagala ZDA s 3:1. »Azzurre« bodo v Pragi v polfinalni skupini igrale skupno z ZDA, z Japonsko, s Kitajsko, s SZ in z NDR.

Valdano rešil Real

BRUSELJ — Po prijateljski nogometni tekmi sta se belgijski Anderlecht in španski Real Madrid razšla ob neodločenem izidu 2:2. Španci so povedli v prvem polčasu z veteranom Santillano, Anderlecht pa je najprej izenačil s Kranjčevićem in nato povedel z Van Tiggelnom. Sedem minut pred koncem je argentinski as Valdano postavil končni rezultat.

danes igra za vas

Arianna Bogatec

Arianna Bogatec se je rodila v Trstu 16. junija 1969. S svojimi uspehi v jadranju se je v zadnjih letih prebila med najboljše v Italiji. S to športno panogo je začela pred devetimi leti pri barkovljanskem društvu Sirena ter se že prvo leto v razredu »optimist« prerinila v sam državni vrh. S 14 leti je prestopila v razred »evropa« ter se uvrstila v državno reprezentanco, s katero je nastopila na svetovnih prvenstvih na Norveškem ter v Franciji, kjer je bila 26. ter 14. Letos je na svetovnem prvenstvu v Helsinkih dosegla odlično 5. mesto.

Prejšnji teden je Martina Ukmar pravilno napovedala deset rezultatov.

totocalcio

Ascoli - Milan	2
Brescia - Atalanta	X
Cagliari - Pisa	1 X 2
Campobasso - Bari	X
Catanzaro - Bologna	X 2
Como - Fiorentina	1 2
Inter - Udinese	1
Messina - Genoa	2
Pescara - Arezzo	1 X 2
Piacenza - Perugia	X
Sampdoria - Juventus	2
Torino - Avellino	1 X
Verona - Roma	X 2

obvestila

ŠK KRAS
obvešča vse zainteresirane, da lahko nabavijo kupone ter rezervirajo teniško igrišče v Zgoniku v tajništvu športno-kulturnega centra ob ponedeljkih od 19.30 do 20.30.

SK DEVIN
vabi vse člane in prijatelje kluba, da se polnoštevilno udeležijo spominskega pohoda Bazoviški junaki 86 v nedeljo, 7. septembra, ki ga organizira ŠZ Sloga.

KOTALKANJE: Začetniški tečaj.

ŠD POLET
obvešča, da se bo 15. t.m. pričel tečaj kotalkanja za začetnike. Informacije in prijave na kotalkališču, Repentabrska ulica, vsak dan od 18. do 20. ure.

ŠD POLET
vabi osnovnošolce in nižješolce z Občin in okolice na TEČAJ KOŠARKE in MINIBASKETA, ki ga vodi trener Marko Burger. Zbor vseh interesantov bo v ponedeljek, 8. septembra, ob 16. uri v Prosvetnem domu na Občinah (tudi v primeru slabega vremena).

ŠZ DOM
obvešča, da bo v torek, 9. septembra prvi trening igralcev propaganda - minibasket (letniki 1872 in mlajši) v telovadnici Kulturnega doma s pričetkom ob 15. uri.

totip

1. — prvi	X
drugi	1 2
2. — prvi	2
drugi	X 1
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	X
drugi	1 2
5. — prvi	2
drugi	X 1
6. — prvi	X 1
drugi	1 X

DIRKA TRIS

Na dirki v Turinu bodo favoriti Noble Du Pont (20), Dastin Ferm (16), Aremberg Om (9).

Za sistemiste: (10) Bogli, (6) Harlov, (18) Colkoz.

Konec tedna v organizaciji ŠZ Sloga v spomin štirih bazoviških junakov

Mednarodni ženski odbojkarski turnir in pohod

Kot vsako leto se bomo tudi letos jutri in v nedeljo poklonili spominu štirih bazoviških junakov, ki so pred 56 leti na bazoviški gmajni padli kot prve žrtve fašizma v Italiji. Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča se bodo spomnili tudi športniki Športnega združenja Sloga s prireditvijo mednarodnega ženskega odbojkarskega turnirja za pokal bazoviških junakov in tradicionalnega pohoda bazoviških junakov.

Pohod bo letos na sporedu šestič in bo potekal po običajni poti. Izpred spomenika padlim v Bazovici bodo udeleženci v nedeljo ob 11. uri krenili najprej na Jezero, nato ob robu doline Glinščice v Drago, na Pesek, v Gročano, na hrib Kokoš, nato pa do spomenika na bazoviški gmajni, kjer se bodo udeležili osrednje proslave v spomin na štiri junake. Letos bodo udeleženci pohoda prejeli tudi prve zlate značke, ki si jih bodo prislužili tisti, ki bodo pohod opravili šestič. Srebrno značko bo dobil vsakdo, ki bo na pohodu štirikrat, bronasto pa udeleženec dveh pohodov.

Odbojkarski turnir bo na sporedu jutri in v nedeljo. Kot vedno bo tudi letos to prvi pomembnejši odbojkarski turnir pri nas in prav gotovo bomo lahko gledali marsikatero kakovostno tekmo. V prvi izločilni skupini bodo nastopili Bor, Fužinar z Raven na Koroškem in Sloga, v drugi pa Koper ter dve naši združeni ekipi Meblo in goriški Agorest. V prvi skupini je seveda favorit Fužinar, dvakratni zmagovalec turnirja.

Čeprav so letos na Ravnah krepko pomladili ekipo, se bodo koroška dekleta verjetno uvrstila v finale. Dobro šesterko ima letos tudi Bor, ki se je v primerjavi z lanskim prvenstvom krepko ojačil. Sloga je letos še bolj pomladila svoje vrste, v šesterki je prišlo do nekaterih sprememb in združitev z igralkami lanskoletne druge ekipe, tako da je težko pred turnirjem napovedati resnično Slogino moč. V drugi izločilni skupini bo svoj krstni letošnji nastop opravil Meblo, ki bo v prihodnji sezoni prvič nastopil izključno z domačimi močmi, torej brez tujke, pot do vstopa v finale pa mu bosta ogrožala dvakratni zmagovalec turnirja Koper in nova združena goriška ekipa Agorest, ki jo sestavljajo bivše igralke Doma in Sovodenj. Naj še omenimo, da bo šel pokal bazoviških junakov v trajno last ekipi, ki bo trikrat zmagala na turnirju. Doslej sta po dve zmagi dosegla Koper in Fužinar, po eno pa Nova Gorica, ki se letos turnirja ne more udeležiti in združena ekipa Meblo.

SPORED

JUTRI, 6. septembra

SKUPINA A: ob 16.00 Fužinar - Bor; ob 17.00 Bor - Sloga; ob 18.00 Sloga - Fužinar.

SKUPINA B: ob 16.00 Meblo - Agorest; ob 17.00 Agorest - Koper; ob 18.00 Koper - Meblo.

NEDELJA, 7. septembra

ob 10.00: finale za 5., ob 11.00 finale za 3., ob 16.30 finale za 1. mesto.

Tekme A skupine in finali bodo na igrišču gospodarske zadruge v Bazovici, v primeru slabega vremena v openski telovadnici, tekme B skupine pa na igrišču Slomškovega doma, oziroma ob slabem vremenu v telovadnici v Repnu. (Inka)

Odbojkarski tečaj v Zgoniku

V sredo se je začel že tradicionalni odbojkarski tečaj za začetnice, ki ga letos že desetič prireja odbojkarska komisija pri ZSŠDI. Vse do letos je bil tečaj pri Banih, zaradi prenovitvenih del pa so se tokrat odbojkarji preselili v Zgonik. Razpoložljivega prostora je letos sicer nekoliko manj kot običajno, zato pa ne manjka navdušenja med tečajniki, ki jih je okoli 90.

Največ udeležencev je kot vedno prijavilo ŠZ Sloga, ki ima najbolj množičen mladinski sektor med našimi društvi, poleg slogašev pa vadijo še člani Kontovela in Sokola. Tečajniki trenirajo dvakrat dnevno, trenerjev je šest in kot druga leta jih tudi letos vodi in usmerja prof. Franko Drasič. Več o tečaju bomo še poročali.

Drevi in jutri za pokal Tiepolo

V Miljah tudi Iskra Delta Ježica

V organizaciji miljskega Intercluba bo drevi in jutri na trgu v Miljah mednarodni ženski košarkarski turnir, na katerem bo zasedba dokaj kakovostna. Poleg Intercluba bosta namreč nastopile še ekipe Pallacanestro Cesena, Società Ginnastica Triestina in Iskra Delta Ježica iz Ljubljane.

Drevi ob 20. uri bosta prvi stopili na igrišče moštvi Intercluba in Cesene. Sledilo bo srečanje med Tržačankami in Ljubljančankami. Predvsem ta tekma bo prava poslastica za ljubitelje ženske košarke. SGT bo igrala z Američanko Katio Boswell, ki doslej še ni igrala na uradnih srečanjih s tržaškim moštvom. Po drugi strani pa bo tudi zanimivo videti na »delu« predstavnice Iskre Delte Ježice, ki so v minulem jugoslovanskem prvenstvu osvojile drugo mesto.

Miljski turnir za pokal Tiepolo se bo nadaljeval jutri s finalnima tekmama za 3., oz, 1. mesto (ob 20.00, oz. ob 21.30).

Vse tekme bodo na trgu v Miljah, v primeru slabega vremena pa v telovadnici.

Odbojkarski turnir ob prazniku v Sežani

Koprčanke pred Slogo

Ob občinskem prazniku v Sežani je bil poleg številnih športnih tekmovanj tudi mednarodni odbojkarski turnir pionirk. Poleg domače šesterke so tekmovale še mlade igralke Kopra, Poreča, Sloge in Brega. Sam turnir je bil precej naporen, saj so ob pomanjkanju šestega tekmeca izbrali sistem igranja "vsak proti vsakemu". Igralo se je istočasno na dveh igriščih. Največ so pokazale zastopnice Kopra, ki so zmagale povsem zasluženo, saj so premagale vse štiri nasprotnike. Najbolj pa so se morale potruditi v neposrednem obračunu s Slogo. Slednje so, žal, imele največ težav s sprejemom. Koprčanke pa so se izkazale kot najbolj homogena in še kar dobro uigrana celota, pa čeprav so šele na pragu nove sezone.

Slogašice so izgubile samo srečanje s Koprom, z ostalimi nasprotnicami pa res niso imele večjih težav razen v drugem nizu s Sežano. Zastopnicam Brega se je poznala utrujenost, saj so se vrnile iz Kočevja v soboto popoldan in v Sežani so premagale samo Poreč. V zadnjem nastopu s Sežano so zmagale v prvem nizu, v preostalih dveh pa so bile domačinke boljše in tako osvojile 3. mesto na končni lestvici.

IZIDI: Breg - Poreč 2:0 (14, 7); Sloga - Sežana 2:1 (8, -11, 6); Sloga - Breg 2:0 (4, 6); Koper - Sežana 2:0 (11, 5); Sloga - Poreč 2:0 (3, 12); Koper - Breg 2:0 (6, 1); Sežana - Poreč 2:0 (10, 12); Koper - Sloga 2:0 (10, 8); Sežana - Breg 2:1 (7, -12, 6); Poreč - Koper 0:2 (-4, -10).

KONČNI VRSTNI RED: 1. Koper 8; 2. Sloga 6; 3. Sežana 4; 4. Breg 2; 5. Poreč 0.

POSTAVI NAŠIH ŠESTERK

SLOGA: Kocman, Škrk, Citar, Foschini, Marucelli, Rebula, Grgič, Čok in Fabrizi.

BREG: Gaburro, Glavina, Koren, E. in T. Žerjal, Kocjančič, Sancin, Canziani, Kral, Giorgi in Pečar. (G. F.)

Sestanek nogometne komisije ZSŠDI

Pred dnevi se je po poletnem premoru spet sestala nogometna komisija ZSŠDI.

Kljub poletni pavzi v delovanju in važnosti problematike na dnevnem redu pa se seje niso udeležili predstavniki vseh naših društev, ki gojijo nogomet. To kaže, da niso še vsi dojeli pomembnosti skupnega dogovarjanja, kar ni preveč spodbudno, če upoštevamo problematiko in težave, ki tarejo naša nogometna društva.

Zaradi tega je bilo sklenjeno, da naj vodstvo Teritorialnega odbora ZSŠDI še enkrat skliče komisijo in vse odgovorne za nogomet pri društvih ter preveri, ali sploh obstaja želja oz. volja po skupnem delovanju. Nesmiselno je namreč trositi po nepotrebnem moči in čas za pobude, ki jih društva imajo za nepotrebne, oziroma za odvečne.

Prisotni so bili tudi mnenja, da bi moralo vodstvo naše osrednje športne organizacije sprejeti določene ukrepe proti društvom, ki ne sodelujejo v organizmih združenja. (kg)

V organizaciji BK Brinj

Ženski balinarski turnir v Povirju

V soboto s pričetkom ob 14. uri organizira balinarski klub Brinj iz Povirja ženski balinarski turnir v četverkah.

Na drugem tradicionalnem turnirju se bodo za prehodni pokal, ki ga je lani osvojila ekipa BK Burja iz Križa, pomerile štiri ženske ekipe, in sicer BK Kraški dom iz Repna, BK Burja iz Križa, BK Rovna iz Štorij in domačinke BK Brinj iz Povirja.

Po končanem turnirju bo sledila razglasitev rezultatov, podelitev pokalov, pozno v noč pa bo za razvedrilo igral ansambel Gu-Gu. (OKS)

Priprave naših nogometnih enajsteric pred bližnjim prvenstvom

Aldo Kralj (Primorec): »V celoti potrdili lansko zasedbo«

Kot poslednja izmed zamejskih nogometnih enajsteric je priprave pričela ekipa trebenskega Primorca, ki bo letos pod vodstvom potrjenega trenerja Alda Kralja vnovič nastopila v prvenstvu 3. amaterske lige.

»V celoti sem potrdil lansko igralsko zasedbo z izjemo nekaterih madincev, ki so v lanskem tekmovalnem obdobju branili barve bazoviške Zarje, katere sem sklenil priključiti članskemu moštvu,« je uvodoma poudaril trebenski strokovnjak.

Ob vprašanju, kam meri njegovo moštvo oziroma o cilju, ki si ga je pred pričetkom sezone zastavil, nam je Kralj vljudno odvrnil: »Letošnje prvenstvo bo bržkone nekoliko daljše od prejšnjih, zato se bodo predvidoma že pred sklepnimi koli, ko se dejansko odloča usoda sleherne ekipe porodile težave, ki običajno pestijo številčno omejeno igralsko zasedbo. Spričo navedenih predpostavk društvo ne goji pretirano optimističnih obetov. Pričakujemo pa značajno igro starejših igralcev ob dejavnem doprinosu naših mladih upov.«

»Dokaj pozno, točneje 31. avgusta, ste sklicali zborni trening. Se vam ne utegne zamuda maščevati?«

»Na igrišče smo se resda podali nekoliko kasneje, vendar menim, da je za ustrezno pripravo na bližnje prvenstvo na razpolago dovolj časa. Seveda, prisiljeni se bomo pač odpovedati nekaterim predprvenstvenim turnirjem, ki potekajo na Tržaškem, tako da se bomo prvič uradno predstavili šele konec meseca, ko se bomo udeležili nekaterih turnirjev in prijateljskih srečanj na Goriškem. Kar pa zadeva potek priprav, zavzema zaenkrat prednostno mesto nabiranje telesne vzdržljivosti in urjenje posameznih mišičnih skupin. Telesni vadbi bomo posvetili še deset dni, nakar se bomo preusmerili k izpopolnjevanju tehnično-taktičnih zamisli.« (BV)

(Na sliki: trener Aldo Kralj daje prve napotke svojim varovancem pred novo sezono)

Šah: turnir v Sežani

SEŽANA — V okviru prireditev ob prazniku občine Sežana je šahovsko društvo Sežana organiziralo mednarodni šahovski turnir posameznikov, na katerem je sodelovalo 26 šahistov iz Nove Gorice, Postojne, Ilirske Bistrice, Sežane in slovenski zamejski šahisti Poleta z Opčin, s Kontovela in iz Sesljana. Na turnirju, ki je potekal po švicarskem sistemu 6 kol s tempom 2 x 15 minut za partije, je zmagal Milan Jeremič (Sežana) 5,5 točk, sledijo: Jurij Hajna (Postojna) 5, V. Vodopivec, R. Vodopivec (oba Nova Gorica) in Pertot (Polet - Opčine) 4,5 točk itd. Prve tri uvrščene šahiste je organizator nagradil s pokali. (Silvo Kovač)

Bašič prvi v Tolminu

TOLMIN — V pripravah na 23. mednarodni šahovski turnir obmejnih mest in krajev slovenskega Primorja, dežele Furlanije-Julijske krajine, avstrijske Koroške in Porabja (Madžarska), ki bo v nedeljo, 7. septembra v Pliberku, je občinsko ŠD ISKRA AET Tolmin organiziralo redni mesečni hitropotezni šahovski turnir posameznikov. Med 14 šahisti iz Tolmina in Cerknega je zmagal prvokategornik Danko Bašič (Tolmin) 12 točk; 2. Bizjak in Makuc (oba T) 11; 4. Tavčar (Cerkno) 9,5; 5. Gruden in Rankovič (oba T) 9 točk itd.

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Bližnje delovanje SPDT

Jutri in pojutrišnjem bo SPDT priredilo dvodnevni izlet na Krn z zasebnimi avtomobili. Zbirališče udeležencev bo ob 13. uri pred tržaško sodno palačo na Foru Ulpianu. Planinci se bodo podali peš iz doline Lepene ter po približno eni uri in pol hoje dosegli Kočo pri Krnskih jezerih. Naslednjega dne je predviden vzpon na Krn, ki sodi med obvezne vrhove Poti prijateljstva in nato še na Bogatin. Sledil bo sestop do Koče pri Krnskih jezerih in nato v dolino.

* * *

SPDT vabi svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo spominskega pohoda Bazoviški junaki '86, ki bo v nedeljo, 7. septembra in ga organizira ŠZ Sloga.

Sto družin na Nanos

To nedeljo bo že 12. tradicionalni pohod »Sto družin na Nanos«, ki se ga zlasti v zadnjih letih udeležuje že mnogo več kot 200 družin. Nanos je namreč za tako skupinsko turo zelo primeren in še kar zahteven vrh (zlasti z Razdrtega), pa tudi organizatorji vedno znova poskrbijo za prijetno razpoloženje na vrhu. Tudi letos bo začetek pohoda v Razdrtem ob 8. uri, kulturni program pred Vojkovo kočo na Pleši pa bo ob 11. uri. Pohod organizira Planinsko društvo iz Postojne, že vrsto let pa se ga množično udeležujejo tudi zamejski planinci.

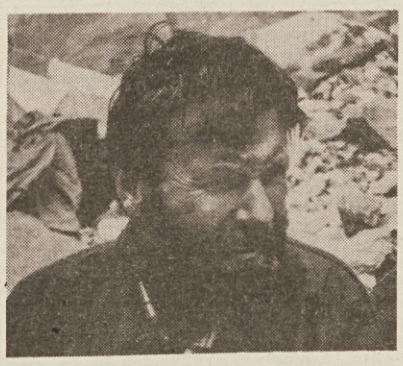

Vodja odprave Karakorun '86 Viki Grošelj je doslej osvojil že štiri osemtisočake (Makalù, Manaslu, Broad Peak in Gašerbrum II.) in torej sodi med naše najuspešnejše alpiniste sploh.

Alpinisti SPDT plezali v Kaliforniji

V začetku avgusta se je skupina alpinistov SPDT podala v ZDA ter v dolini Josemity v Kaliforniji preplezala nekaj zahtevnih smeri. Še najbolj se je izkazal mladi Ivo Kafol, ki je plezal celo v znameniti steni El Capitan. Omenili bi, da je vse smeri plezal prosto, v Capitanu pa se je lotil dveh kratkih a izredno zahtevnih smeri z ocenama VIII- in VII. Nekaj zahtevnih vzponov je opravila tudi Eva Fičur.

Ekstremno plezanje Tadeja Slabeta

Član alpinističnega odseka PD Ljubljana - Matica in trenutno najuspešnejši slovenski pešen prosti plezalec Tadej Slabe je prejšnji mesec z Barbaro Suša znova obiskal znani nemški plezalni center Altmühtal. Čeprav jima je deževno vreme skoraj v celoti prekrižalo načrte, sta vseeno preplezala nekaj ekstremnih smeri. Med temi bi omenili smer Zombi z oceno X-. Omenili bi, da jima je obisk omogočila tržaška športna trgovina Avventura.

Bogdan Biščak iz Postojne je med odpravo Karakorum '86 z Grošljem 28. julija prvi osvojil Broad Peak ter skupno z Andrejem Štremfljem in Pavletom Kozjekom v samih 32 urah osvojil še Gašerbrum II.

Revija Mountain

Angleška revija Mountain, katere vsebina je zadnji čas spet bolj alpinistična, ne prinaša prav pogosto vesti o našem alpinizmu, čeprav dobivajo gradiva kot vsa večja uredništva.

V zadnji, 110. številki, pa je le mogoče zaslediti vsaj dve opombi. Ob ocenjevanju himalajske aktivnosti ugotavljajo, da je ob vse večjem številu žrtev — nesreč med višinskimi nosači vse manj.

Druga vest pa je posredno priznanje informacijski - dokumentacijski dekjavnosti slovenskega planinskega in alpinizma.

Čestitke IO SKGZ Dušanu Jelinčiču

Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je na svoji zadnji sejiv Gorici izrekel čestitke Dušanu Jelinčuču za njegovo uspešno sodelovanje pri alpinistični odpravi v Karakorum. Jelinčič je z vzponom na Broad Peak dosegel važen rezultat, ki je tem bolj pomemben, saj je prvi v Furlaniji - Julijski krajini presegel "streho" 8.000 metrov. S svojim podvigom je nedvomno prispeval k uveljavitvi slovenskega človeka v deželni pa tudi v širši javnosti.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebnike mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglasi 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglasi 650 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

5. septembra 1986

Prednost uvozu blaga s klirinškega področja

Jugoslovanska vlada odobrila uvoz večje količine blaga široke potrošnje

LJUBLJANA — Javnost je že seznanjena, da je ZIS odobril intervencijski uvoz blaga za široko porabo v vrednosti 200 milijonov dolarjev. Od 50 zahtevkov za sklenitev pogodb s tujimi partnerji pa za zdaj niti eden ne izpolnjuje formalnih meril za uvoz (prednosti s klirinškega tržišča, vplačilo pozitivne razlike med uvozno in maloprodajno ceno na račun zvezne direkcije za blagovne rezerve itd.). Ta merila so tako glavna ovira, da uvoza še ni.

ZIS je dal prednost uvozu s klirinškega tržišča zato, ker ima Jugoslavija z državami s klirinškim načinom plačevanja trgovinski presežek. Vendar je blago možno uvažati tudi iz drugih držav — če sklenejo ugoden posel: pomeni, da mora biti maloprodajna cena uvoženega blaga vsaj za 15 odst.nižja od cene enakega ali podobnega blaga domače proizvodnje.

Kaže, da bo uvoz blaga za široko porabo praksa tudi v prihodnje, da bi se tako domači proizvajalci soočili z mednarodno konkurenco. Razmišljajo tudi o sprostitvi uvoza tistih izdelkov, katerih ceno prosto oblikujejo na domačem tržišču. Na spisku izdelkov, ki ga je določil ZIS, je blago, ki ga je možno uvoziti na osnovi visoke rasti domačih cen, na osnovi deficitarnosti in izpopolnitve asortimenta.

V prvi skupini izdelkov, za uvoz katerih je namenjenih 106 milijonov dolarjev, so zamrzovalniki, hladilniki, pralni stroji, električni štedilniki, likalniki, bojlerji, televizorji, baterije, avtomobili, deli za avtomobile, avtomobilske gume, traktorji, kolesa in motorna kolesa, torbice, kovčki, rokavice, usnjena konfekcija, porcelanasta posoda, svilene tkanine, telefonski aparati, električni gospodinjski aparati, mešalniki, sredstva za osebno nego, čokolada, športna oprema in pribor, glasbeni instrumenti, emajlirana posoda in emajlirane kadi.

Na osnovi deficitarnosti in izpopolnitve asortimenta pa je predviden uvoz v vrednosti 40 milijonov dolarjev: v tej skupini so radijski sprejemniki, magnetofoni, kasetofoni, volnene in bombažne tkanine, posteljno perilo in vezene tkanine, podloge, fotografski filmi, fotografski papir, ročne ure, jedilni pribor, termovke in vložki ter fotoaparati. Intervencijski uvoz teh izdelkov je omejen na 2 do 8 odst. letne potrošnje na domačem tržišču. (dd)

Orjaško prevozno letalo

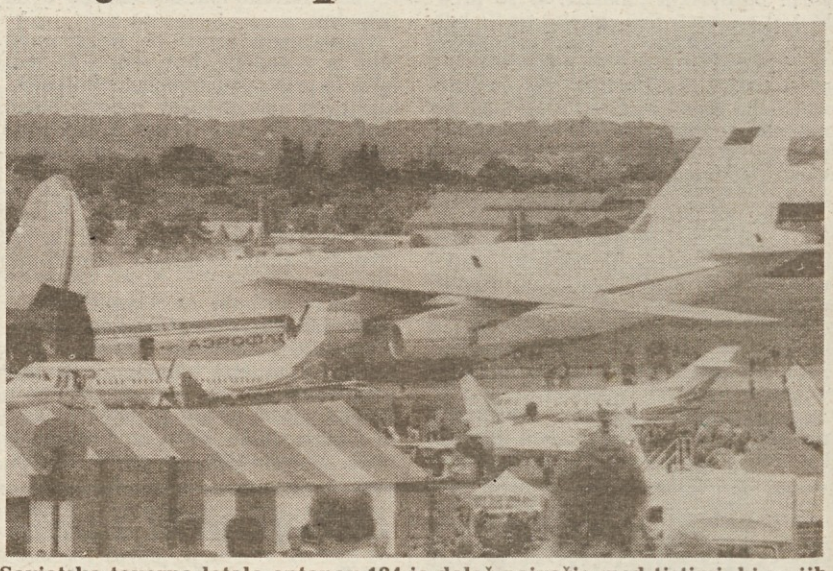

Sovjetsko tovorno letalo antonov 124 je daleč največje med tistimi, ki so jih razstavili na Air showu v angleškem Farnboroughu. Ob njem so vsa druga letala videti kot igrače (Telefoto AP)

Z zastavo pod nogami

Afganistanski gverilec Mohamed Nazir se je prišel zdravit v Philadelphio. Ob prihodu so mu dali pod noge sovjetsko zastavo, da jo je, hočeš nočeš, pohodil(Telefoto AP)

Uvozili so jih pred 100 leti iz Arabije

Kamele so nenadomestljivo sredstvo v puščavskih predelih Avstralije

SILVERTON — *Živijo kamele v Avstraliji? »Nesmiselno vprašanje,« odgovarja Lofty Cannard, ki že 64 let živi med kamelami v prostrani notranjščini te celine. »Brez njih si Avstralije ne morem predstavljati,« odgovarja.*

»Kamele so prišle sem pred sto leti, pravi Cannard. Imeli so jih moji dedje, pa tudi moj oče. Zanimam se za ta pojav. Sam, pa tudi moji otroci skrbijo, da se tradicija nadaljuje«.

Loftyjev ded je do konca prejšnjega stoletja vodil karavane kamel med neprijaznimi severnimi in zapadnimi kraji Avstralije. Danes na tem območju živi na tisoče divjih kamel, ki se sprehajajo po kontinentu, kot da bi bile njegovi gospodarji. Brez njih bi notranjost, outback, morali šele odkriti.

Iz Arabije sta jih prvih šest uvozila raziskovalca Robert Burke in William Wills. Leta 1861 sta z njimi poskušala prepotovati Avstralijo od enega konca do drugega, vendar sta med potjo umrla. Po tem dogodku so pripeljali iz Pakistana na stotine vodičev kamel skupno z njihovimi živalmi: z njimi so vodili karavane, orali in oskrbovali kmetije. Lofty nima dvomov: »Najbolj suhega od vseh kontinentov brez kamel ne bi odkrili. Kamela je lepa žival, pametna kot pes. Moji poznajo njihova imena in priznavajo, da so bolj premetene kot konji.«

Harold (takšno je njegovo pravo ime) je visok skoraj dva metra. Pomaga mu šest sinov. Prirejajo safari s kamelami v puščavskih krajih okoli Silvertona, oddaljenega mesta v Južnem Novem Walesu, pa tudi skrivnostnega mesta, ki je bilo nekdaj znano po svojem najboljšem srebru na svetu.

Kdor si želi pustolovščine, lahko izbira med safarijem, ki traja nekaj ur ali tudi kakšen teden: cene so zmerne. Lofty, njegova družina in kamele živijo v zgradbah in hlevih na robu demanialnega pašnika. Te živali so od nekdaj njegova poglavitna skrb, čeprav jih že 60 let izpodrivajo vozila in traktorji.

»Kamele so šle iz mode, ko so se pojavili kamioni, pravi Lofty. Moja mati mi je pogostoma navajala očetove besede, da je z njegovim delom konec, ko je 1925. leta zagledal prvi tovornjak. Moj oče ni ljubil kamel in je s tovornjaki začel prevažati konje vzdolž poti karavan. Moja mati pa si je vedno želela kakšno kamelo. Takrat sem bil še otrok, ko me je kamelja vprega vozila naokoli v moje veliko zadovoljstvo.«

Lofty in njegova žena Shirley sta se pred devetimi leti za vedno naselila v Silvertonu, puščavskem kraju v Novem Južnem Walesu, ki je kakšnih 1.200 kilometrov oddaljen od Sydneya. S cirkusom in špektaklom "rodeo" že 30 let obiskujejo vse kraje domorodcev v zahodnih predelih Avstralije. Njegov sin Wayne je postal profesionalec "rodea" in krotilec divjih kamel.

»Ali vam kamelja trma dela težave,« so vprašali Wayna. »Ne, težave nastajajo samo z jahalci,« je odgovoril Cannard.

Duhovnik rokoborec iz nuje

CIUDAD MEXICO — Podnevi duhovnik, ponoči rokoborec, zlasti ob koncu tedna. V župniji je elegantno oblečen, z naočniki za intelektualce; ponoči, ko je na ringu, se obuje v copate, obleče v kratke hlačke in si na obraz natakne masko.

Protagonist dvojnega, tako različnega življenja je 41-letni Sergio Gutierrez Benitez, mehiški duhovnik, ki se z imenom "Duhovnik Vihar" uveljavlja v netekmovalni prosti rokoborbi, zelo razširjeni v tej državi. V ring ne stopa zaradi slave, niti zaradi zaslužka, ampak zato, da zbira denar za sirotišnico, v kateri je v zadnjih letih zbral 80 otrok brez staršev ali pa takšne, ki so prepuščeni cesti.

Benitez izhaja iz revne kmečke družine, kot zadnji izmed šestih otrok. Že mlad je kazal nagnjenje do duhovniškega poklica. Semenišče je obiskoval v Toluci in Puebli, študiral pri frančiškanih v Rimu in bil posvečen za duhovnika v Španiji.V domovini, kjer je postal župnik, se je zelo hitro pričel zanimati za družbeno zapostavljene, za bivše jetnike, mamilaše, prostitutke in sirote.

Pozneje ga je kurija premestila v predmestje glavnega mesta, kjer je za sirote pričel zbirati denar, vendar so darovalci kmalu pričakovali protiusluge, s katerimi se ni strinjal. Tako se je odločil za zbiranje denarja z rokoborbo, kjer ima velike uspehe.

Gozdarjeva Urška

Riše in piše: **IVICA MITROVIĆ**

2.

Uvedba obveznih čelad vzrok padca prodaje motornih koles?

RIM — Med tistimi, ki niso zadovoljni z uvedbo obveznih čelad za motocikliste v Italiji, so tudi proizvajalci motornih koles. Po njihovem je treba v prvi vrsti temu ukrepu pripisati padec v prodajah motornih koles s kubaturo višjo od 125 kub. cm. Po podatkih, ki jih je posredovalo Vsedržavno ciklo-moto združenje (ANCMA), so v letošnjih prvih šestih mesecih prodali 95.809 motornih koles, medtem ko so jih v istem obdobju leta petinosemdeset prodali 112.614, se pravi 16.805 več.

Zmanjšanje prodaj povzroča seveda velike težave industriji motornih koles. Če računamo, da vsako kolo povprečno velja kakih pet milijonov lir, lahko sklepamo, da so proizvajalci izgubili okrog osemdeset milijard lir. »Letošnji skoraj 15-odstotni padec v prodajah,« pravi vsedržavni tajnik ANCMA Constantino Ruggiero, »je še bolj ošibil sektor, ki je zabredel v krizo leta 1984 zaradi premočne japonske konkurence. Naslednjega leta so italijanski proizvajalci skušali odgovoriti z novimi tržnimi strategijami in dejansko so se stvari začele drugače obračati. Glede krize, ki se je pojavila v prvem polletju 1986, pa ne more biti nobenega dvoma, da jo je povzročila uvedba obveznih čelad.«

Nekateri izvedenci zagotavljajo, da gre za pojav, ki ga je bilo mogoče predvideti in ki bi ne smel pretirano zaskrbljati. Redno so ga zabeležili v vseh tistih državah, v katerih so uvedli obvezne čelade. Tako je npr. v Franciji v prvih dveh letih po sprejetju podobnega ukrepa prodaja motornih koles padla za prtinštirideset od sto.

Poudariti velja, da v Franciji niso tega učinka občutili na področju mopedov, ki jih odrasli lahko vozijo brez čelad. Kot kaže, se isto sedaj ponavlja v Italiji. »Odkar je postalo ljudem jasno, da bo prišlo do uvedbe obveznih čelad,« pravi odgovorni za prodaje v Italiji pri Piagiu dr. Rossi, »smo prodali manj vesp z evidenčnimi tablicami. Brez nadaljnjega pa lahko trdimo, da smo izgubljeno nadoknadili s prodajo mopedov.« Pristaviti velja, da o slednjih na splošno ni točnih podatkov, in sicer zato, ker mopedov ni potrebno vknjižiti.«

Vsemu povedanemu navkljub niso vsi prepričani, da je treba sedanjo krizo v prodajah motornih koles pripisati predvsem uvedbi obveznih čelad. Droktor Gabrio Gnocchi, ki odgovarja za marketing pri družbi Nolan, je drugačnega mnenja. »Ni mogoče zanikati negativnega trenda v prodaji motornih koles,« pravi. »Toda gre za pojav, ki ga zdaj beležijo po vsem svetu. Npr. na Japonskem se je prodaja zmanjšala za dvajset od sto. Vzrokov za to je več. Upoštevati je treba padec rojstev, rastočo ceno motornih koles v primerjavi s povprečnimi plačami itd. Nekaj vpliva tudi uvedba obveznih čelad, a odločno odklanjam mnenje, po katerem je treba tu iskati glavni vzrok.«